

DOLENJSKI LIST
VSAK

ČETRTEK

SPOMLADI GRADNJA AVTOBUSNE POSTAJE

METLIKA - Projekti za novo metliško avtobusno postajo so narejeni, do konca januarja pa bodo zbirali ponudbe izvajalcev za nizke in visoke gradnje. Občinska skupščina bo investitor vseh nizkih gradenj, od visokih gradenj pa čakalnice in polovica sanitarnih prostorov. Ostalo bo gradnja za trg. Najugodnejši ponudnik naj bi začel z gradnjo 1. marca, v začetku septembra prihodnje leto pa naj bi nova avtobusna postaja že začela služiti svojemu namenu.

SPOROČILO

BRALCEM

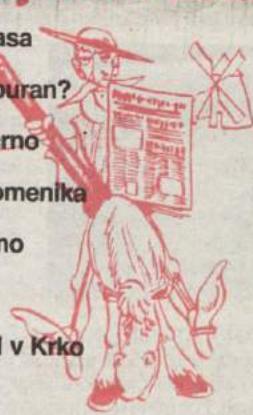
Da bi vsi naši bralci dobili Dolenjski list pravocasno, še pred noveletnimi prazniki, bo naslednja številka izšla dan poprej, to je v sredo, 30. decembra.

Uredništvo

Danes v Dolenjskem listu

na 2. strani:

- Adrie Caravan zmanjkuje časa
- na 3. strani:
- Na slovenski mizi božični puran?
- na 4. strani:
- Več kot pol lesa padlo na črno
- na 5. strani:
- Trhel temelj naravnega spomenika
- na 9. strani:
- Prišla je luč in pregnala temo
- na 10. strani:
- Bi jedli zelje z odlagališča
- na 17. strani:
- Golo truplo je morilec vrgel v Krko
- Dom za klateže in huligane

POZDRAV ZDRAVLJICI — Predsednik republike Milan Kučan je s slovenskim političnim vrhom ob drugi obletini njene ustanovitve obiskal specialno brigado Moris. Ob njem stoji poveljnik brigade polkovnik Tone Krkovič, ki je ob tej priložnosti prejel priznanje generala Maistra prve stopnje. (Foto: T. Jakše)

Zadišalo je po slovenski vojski

V petek so v Kočevski Reki počastili dveletnico specialne brigade Moris — Rojstni dan nove slovenske vojske — Podeljena visoka priznanja

KOČEVSKA REKA — Pred dvema letoma, 17. decembra 1990, je bila v Kočevski Reki ustanovljena prva slovenska specialna brigada Moris. Natanko dve leti zatem so se na istem mestu udeležili proslavitev tega dogodka številni predstavniki slovenskega političnega vrha s predsednikom Milanom Kučanom na čelu. Kraj je bil isti, tudi vreme je bilo podobno, so se spominjali govorniki: hladno, sivo, turbo, z naletavajočimi snežinkami. Vendar je bilo dve leti pozneje počutje čisto drugačno, kajti naloga specialne brigade Moris in drugih borcev iz vrst slovenske TO in policije je izpolnjena: Slovenija je svobodna.

Pred dvema letoma so kakih deset kilometrov stran še zvezle v nebo cevi habivc ribniškega garnizona takratne JLA in obrambni minister Janez Janša je zadovoljno pogledoval na naletavajoče snežinke in sivo nebo reko: »To je dobro, vsaj avionov ne bo!« Slavnostnega govornika, takratnega predsednika slovenske vlade, Lojzeta Peterleta, pa je verjetno prav ta konspirativnost tako navdihnila, da je med drugim dejal: »Danes mi je prvič zadišalo po slovenski vojski.« Reči je treba, da je imel takratni predsednik vlade Peterle dober nos, kajti od nastanka dalje se je specialna brigada Moris razvijala v domino in učinkovito vojaško enoto.

»Na uspehe te in drugih enot teritorialne obrambe je bilo mogoče nasloniti tudi doslej prepričljivo politično in di-

plomatsko akcijo, ki je Sloveniji zagotovila najvišjo vrednoto, to je mir. Omogočila je, da smo na vojaško zmagajo skupaj s trdno voljo, odločnostjo in podporo vsega slovenskega ljudstva dobili mednarodno priznanje, označili in zaznamovali svojo državo z zunanjim mednarodno priznano mejo in da lahko

Kučan in posebej poudaril, da će se ne branili sami, ne bi bili deležni pomoci in podpore nikjer drugje v svetu, kar je dragocena izkušnja. Na to je opozoril še obrambni minister Janez Janša, ki je menil, da nas nevarnost vojne še ni čisto zapustila.

T. JAKŠE

Prednoveletni koncert skupine ČUKI, v soboto, 26. decembra, ob 21. uri, v domu krajevne skupnosti v Mokronogu. Vabljeni!

SPRVA VREME

Sprva bo še suho vreme z meglo po kotlinah, proti koncu tedna pa je možno poslabšanje s padavinami.

razmišljamo in razpravljamo o tem, kakšna bo vsebina življenja v tej naši državi. Sestavni del tega razmišljanja pa je tudi obrambna konceptija države, «je v slavnostnem govoru dejal Milan

Zadnja katrca za Rdeči križ

Vseh so v 20 letih izdelali 8.135.000, od tega v Novem mestu 576.000

NOVO MESTO — Na manjši slovenskosti v proizvodnih prostorih Revoza je generalni direktor Revoza Bernard Coursat v pondeljek, 21. decembra, Rdečemu križu Slovenije izročil zadnji R 4, priljubljeno katrco, ki je prišla z Revozovega traku.

Tako se je v Novem mestu končala proizvodnja teh avtomobilov, ki so s tekočega traku prihajali skoraj 20 let. Proizvodnja katrc je na mreži v takratni IMV stekla leta 1973, v tem času so jih naredili kar 575.885, od tega so jih na domaćem trgu prodali blizu 247.000.

Sicer pa je katrca doživelja svetovno premiero leta 1961 na pariškem avtomobilskem salonu. Slabih pet let kasneje so jih izdelali že milijon, konec leta 1977 jih je bilo že 5 milijonov, leta 1989 pa je številka že presegla 8 milijonov. Podatek z začetka letosnjega decembra pove, da so v tovarnah v Franciji, Španiji, Portugalski, Argentini, Kolumbiji, Urugvaju, Zairu, Angoli, Maroku in Sloveniji skupaj proizvedli 8.130.000 katrc. Tako je ta po vsem svetu priljubljeni avto po pridobi absolutnega rekorda med francoskimi avtomobili in bo ta rekord gotovo imel še lep čas. Sedaj teče proizvodnja R 4 le še v Maroku.

A. B.

Bodo gradili HE Blanca pred HE Boštanj?

Zolčna razprava v seviški občinski skupščini

SEVNICA — Sevnica občina še nedobila odgovora od naslovnikov v Ljubljani, na katere je sevnški izvršni svet naslovil ostre zahteve glede nadaljevanja gradnje HE Vrhovo. Je pa predsednik sevnške vlade Marjan Kurnik pretekli petek na zadnjem zasedanju vseh treh zborov sevnške občine v starem letu, ko je poslanice seznanil z zahtevami vlade, znova podaril, da za vas Šentjur na Polju graditelji HE niso pravočasno sprejeli nikakršnih začasnih ukrepov. Tudi zaradi slabe izkušnje se Sevnčani ne bodo zadovoljili z ustnimi zagotovili, temveč pričakujejo pisna. Po Kurnikovem mnenju pa bi bilo nesmiselno nasprotovati testemu obravnavi.

Poslane LDS Julij Jeraj je povedal, da se je od srede osemdesetih let, ko so se šele začeli pogovarjati o HE Vrhovo, zavzemal, da ta elektrarna ne bi postala slovenska greznica. Poudaril je, da ne odstopa od svojih pobud. Zato pričakuje informacijo o poseghih. Zagrozil je, da bodo, če ne bo šlo drugače, skupaj z Laščani onemogočili kakršnokoli poskusno obravnavo.

Predsednik sevnških zelenih Alfred Železnik je obljubil, da bo na občino dostavil ime strokovnjaka, ki je delal tudi pri soških elektrarnah, saj je očitno, da Smeli pri gradnji HE ni na nikakršnih izkušenjih. Po Železnikovih besedah tudi minister za energetiko mag. Avberšek ne ve dosti, kaj misli stroka, in da ga je samo začudeno gledal, ko ga je vprašal, ali je res, da bodo v spodnjaveski verigi po izgradnji HE Vrhovo kar preškočili HE Boštanj in začeli gradnjo HE Blanca. Poslanci so podprli to pobudo, da dobijo mnenje stroke.

P. PERC

POTRES IN VODA

METLIKA — v sredo, 16. decembra, je bil ob 15.21 potres z močjo od 2,8 do 3,2 stopnje po Richterjevi lestvici, ki je imel epicenter v Metliki. Čeprav mnogi niso zaznali potresnih sunkov, so na metliški Komunalni ugotovili kalitev pitne vode na usedalniku pred filterom vode na Veselici. Do kalitev je prišlo zaradi porušitve zrnc na usedalniku. Na Komunalni pa so se najbolj bali, da so popokale salinante vodovodne cevi od Bojanje vasi do Glavice, vendar na srečo potres ni bil tako močan, da bi bil usoden za del vodovoda v metliški občini.

Napovedan kmečki punt

Leto 1992 je bilo za kmetijstvo najbolj čmo leto v zadnjih dveh desetletjih. Še več kot stoletna suša je kmetu vzela "katastrofalna liberalna kmetijska politika", kot je v nedeljski radijski oddaji Za naše kmetovale trdil dr. Franc Zagoričen, predsednik Slovenske kmečke zveze, in podobno kot Leo Frelih, predsednik Zveze zadruž Slovenije, za prihodnje tedne napovedal različne puntarske oblike pritiska na vlado. Konec koncev kmetje nimajo tako kot delavci svojega 77. ustanovnega člena (pravica do stavke) in si morajo sami izbirati oblike izražanja svojega nezadovoljstva.

Prekipo je po vladni sprostitev uvoza mesa, ki je bila uveljavljena 23. oktobra, ne da bi ta uvoz vlada obremenila z uvozniimi dajatvami, takšami oz. prelevnimi. Priložnost so najbolj izkoristili prijateljski Avstriji, ki imajo zaradi suše v pomankanju domače krme tudi sami velike presezke mesa. Da bi si jih znebili, so našim uvoznikom prodali govedino po 18 šilingov kilogram, sami pa jo avstrijskim rejcem plačali po 48 šilingov. Dampniški uvoz mesa je sicer koristil oskrbi in založenosti na našem tržišču, je pa hkrati zadal nepojmljivo grob udarec slovenski živinoreji, ki daje polovico vsega dohodka našega kmečkega prebivalstva. Nezadovoljstvo je bilo že brez tega dovolj veliko, saj že več kot pol leta zadrževana odkupna cena mleka zadošča le še za dobrih 65 odstotkov pridelavne cene, ugotovljene z modelnimi kalkulacijami. In zdaj smo pred napovedanim puntom, ki bo skušal izsiliti kmetijstvu bolj naklonjeno politiko, večjo zaščito domače proizvodnje in postopejše ter manj boljše vključevanje v evropske gospodarske povezave. Vlada, pa naj bo kakršnaki, bo pač morala ubrati srednjo pot in v okviru naših možnosti subvencirati slovensko kmetijstvo, tako kot druge evropske države svojega, če ga noče uničiti.

M. LEGAN

DEDEK, PA POKAŽI, KAJ IMAŠ? — Nedeljska prireditev v novomeški športni dvorani (na sliki), kjer se je na osmih predstavah zvrstilo več kot 9.000 otrok in njihovih sorodnikov iz vseh mestnih krajevnih skupnosti, in prvi obisk noveletnega kamiona po krajevnih skupnostih so pokazali, kako težko smo letos pričakovali starega dedka Mraza z darili. Če k temu dogajanju pripomem Še ponedeljek večer na Glavnem trgu, ko se je ob poslušanju pevke Heidi in pričakovanju noveletnega kamiona trlo ljudi, potem gre skoraj za vedno pozabiti na idejo, da bi dedka Mraza pregnali iz slovenskih krajev. Še več, dedka Mraza so nadve lepo sprejeli tudi begunski otroci iz Šmihela, saj jim ni prinesel le noveletnega programa, temveč tudi enaka darila, kot so jih bili deležni vsi otroci novomeške občine. (Foto: J. Pavlin)

Z NOVO URO V NOVO LETO 1993

urarstvo budna

NOVOLETNI POPUST

BOGATA PONUDBA ROČNIH UR
IN PAŠČKOV

NOVO MESTO, GLAVNI TRG 16 (068) 25-698

Vsem bralcem želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

SPRVA VREME

Sprva bo še suho vreme z meglo po kotlinah, proti koncu tedna pa je možno poslabšanje s padavinami.

razmišljamo in razpravljamo o tem, kakšna bo vsebina življenja v tej naši državi. Sestavni del tega razmišljanja pa je tudi obrambna konceptija države, «je v slavnostnem govoru dejal Milan

Adrii Caravan zmanjkuje časa

Pogovor z generalnim direktorjem Adrie Caravan Danilom Plesničarjem

NOVO MESTO — Adrii Caravan je že nekaj časa v hudi težavah. Spomladi letos, ko je po burnih dogodkih v Adrii postal generalni direktor Danilo Plesničar, so ljudje, ki so že dolga leta v Adrii in njeno proizvodnjo, uspehe in težave najbolje poznajo, izjavljali, da Plesničarju povsem zaupajo in da je, če kdo, on človek, ki lahko reši to firmo.

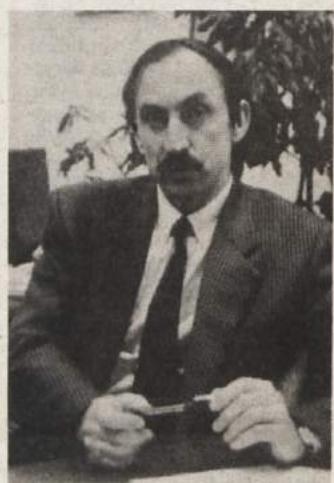
V pogovoru za naš časopis je Plesničar ob prevzemu direktorske dolžnosti na začetku dejal, da je Adrii Caravan dobil v poraznem stanju, da se z dejanskimi problemi firme zadnjih 10 let — od prve prisilne uprave — ni nihče resno ukvarjal in da so se stvari še zlasti zapletle v zadnjem letu in pol, ko je bil direktor Adrije tuječ. Splet okoliščin in ne dovolj premišljenih in tudi povsem napačnih odločitev je takrat pripeljal do stavke. Kljub vsemu je bil Plesničar ob prevzemu dolžnosti prepričan, da se Adrija de rešiti. »Velik kapital je že naša blagovna znamka. Kateri drug slovenski izdelek pa je po svetu vsaj približno tako poznani kot prikolica Adrija? Potrudili se bomo, da bo podoba Adrije v Sloveniji in Evropi še lepša, kot je bila doslej,« je spomladi dejal Plesničar.

Od takrat pa se, žal, stanje v Adriji ni izboljšalo, nasprotno — celo slabše je. Očitno je, da se čas za rešitev Adrije hitro izteka, proizvodnja stoji že od poletja, obljubljenega denarja za zagon proizvodnje ni in. Po podpisu pogodbe s skladom za razvoj pa se nekatere stvari rešujejo še počasnejše kot prej. Sedaj je lastniška struktura Adrije Caravan, d.d., taka: 70 odst. je nekdanjega družbenega kapitala, ki je tituliran na sklad za razvoj, 20 odst. imajo v rokah banke, 10 odst. pa država.

Pogovor z Danilom Plesničarjem je nastal pred stavko delavcev. Stavka vseh 670 v Novem mestu zaposlenih, ki že dva meseca niso dobili plač, od tega se jih je 12 odločilo za gladovno stavko. Ena najpomembnejših zahtev stavkovnega odbora je takojšen zagon proizvodnje. Seveda se v pogovoru z generalnim direktorjem, čeprav se takrat še ni govorilo o stavki, ni bilo moč izogniti najbolj žgočim problemom, ki tarejo Adrije in ki so konec koncev tudi priveli do zadnje stavke.

»Konec novembra smo podpisali pogodbo s skladom za razvoj in s slovenskimi bankami. Po tej pogodbi, ki naj bi bila temeljni kamen za reševanje Adrije in ponoven zagon proizvodnje, so nam naše dolgove banke — gre za Dolenjsko banko, Ljubljansko banko in SKB — spremeniile v kredit na 2 leta, delno pa v kapitalski vložek. Sklad za razvoj pa nam je odobril 7 milijonov nemških mark kredita.

Zal je do podpisa te pogodbe prišlo šele konec novembra, moralo pa bi priti vsaj mesec dni prej. Toliko daje je bila Adrija blokirana in še danes nimamo deblokiranega žiro računa in prihaja do novih zapletov, sicer drobnih, a kljub vsemu dodatno motečih v tem že tako težkem stanju. Tako smo v decembru stopili z nedokončano osnovno nalogo:

Danilo Plesničar

Ljubljansko pismo

Kakršna dejanja, takšno zaupanje

Sprava po volitvah

LJUBLJANA — Med poslanci novega slovenskega parlamenta ni več takšnih, ki so s svojimi nastopi v skupščini in javnosti vztrajno pogrevati lastno nazorno, versko ali pridobitniško neizčivost. »Volilno telo« je znalo ločiti zrnja od plev. Podobna usoda je doletela tudi poslanske kandidate, ki so se sami krstili za demokrate ali socialdemokrate, pa to niso ne po poklicu, ki ga opravljajo, ne po prepiranju, saj so ga mnogi menjavali kot srajce v skladu s koristimi, ki so si jih obetali po takšnih preoblekah. Ni se obnesel res Poslušajte, kaj govorim, ne glejte, kaj delam! Na volitvah je obveljalo načelo kakršna dejanja, takšno zaupanje!

In koliko (besedne) gnojnice je bilo prelite zaman! Glavna žrtve so bili borce. Slovenec in Družina sta pri tem prednajščila. Odgovarjati na to ni imelo smisla, saj je prejšnja skupščina dolgo ni vedela, ali naj bo 27. april državni praznik ali ne. In še iz enega razloga: ali je res nujno kar naprej dokazovati že dokazano? Pa vendar: narodnoosvobodilno gibanje ni bilo tudi moglo ni biti uperjeno proti vernikom in duhovnikom, saj je v njem sodelovalo največ vernih Slovencev, med njimi tudi veliki duhovniki. Slovenski duhovniki na Primorskem in Koroškem so tvegali življena, da bi ohranili slovenstvo in Slovence, ki so trpeli pod fašizmom in nacizmom in so zato tudi podpirali narodnoosvobodilno gibanje. Iz Štajerske in Gorenjske so nemški

nacisti večino duhovnikov izgnali, a tudi tisti, ki so še lahko ostali med svojimi verniki, niso bili naklonjeni okupatorskim oblastem. Zal pa ni bilo tako v Ljubljanski pokrajini.

Slovenci smo upali, da bo po letoslovnih volitvah končno med velikimi strankami, ki med seboj še vedno niso do kraja poravnale računov, le prišlo do soglasja, kako naprej. Pa ne! Svet poslušamo staro pesem: Z rdečimi nikoli skupaj! Kaj reči na vse to v času, ko na teh nekdaj Jugoslavije še vedno divja vojna, ko spet poslušamo zahteve o nujnosti popravkov naših državnih meja, ko posamezniki med ljudmi kar naprej razpihajo mržno na nacionalni, verski, nazorski podlagi in prepiranju?

Slovenska borčevska organizacija, ki je bila v zadnjih letih deležna najbolj grobih žalitev, kar jih pomni slovenska zgodbovina na račun političnih strank ali organizacij, je v novoletni izjavi za javnost zapisala: Slovenski borce se zavezamo doma in v svetu - za kulturno miru in nenasilje, za načela razumevanja med narodi, uveljavljanje dialoga namesto politike sile, za strpne odnose med ljudimi in narodi. Nasprotujemo oživljavanju vseh oblik revanšizma, šovinizma ter slehernemu kršenju narodnostnih in človeških pravic; vsemu, kar bi nas lahko znova vodilo k stopnjevanju nacionalnih nestrpnosti, k pojavi novih oblik totalitarizma, fašizma, nacizma in boljševizma. Sino za strpnost in sožitje različno mislečih, za resnično pomiritev in spravo med Slovenci.

Novi izzivi, pred katerimi je slovenski narod, terjajo našo enotnost v skupni skrbi za boljšo prihodnost vseh nas, zlasti pa mladih rodov.

VINKO BLATNIK

in v dolgoročni distribucijski pogodbi za Francijo, Španijo in Portugalsko svoj tržni interes. Nadalje gre za prenos komercialno-finansnih poslov iz belgijskega Deinzeja na našega dolgoletnega poslovnega partnerja Indules Trst. Venadar naši dosedanjši dobavitelji, ki so navajeni na poslovanje prek Deinzeja, še niso dali dokončnega pristanka za to, novo obliko sodelovanja. Njihova zadržanost je razumljiva, saj jim Adrija konec dolguje še 9 milijonov mark, kar je posledica katastrofe v Adrije France in Adrije International.

Precej bo treba narediti pri notranji reorganizaciji podjetja, zlasti za bolj enostavno v cenejše poslovanje. To v luči našega glavnega cilja za prihodnje leto: proizvodnja 8 do 9 tisoč prikolic pomeni ugotovitev občutnega presežka delavcev. Končno številu zaposlenih v Adrije Caravan, d.d., brez hčera bo moralo biti pod 500.

• **Kako je s prodajo brežiškega obrata mirenskemu Tomu?**

»Dobiti smo 3 milijone mark in z njimi delno poravnali dolgove do tujih dobaviteljev. Za ostale 4 milijone pa sklad nemadoma postavljata dodatne pogoje. S tem denarjem bi lahko končno zagnali proizvodnjo, kar je pravzaprav naš glavni cilj. Med pogoji sklad je tudi vzpostavitev nove strukture upravljanja, nadalje dogovor skladu in managerske ekipe, da to firmo še naprej vodi (tudi ti pogoj niso lahi), sklad pa naj bi tudi s podatki prepričali, da je zagon proizvodnje možen, da bo proizvodnja trajna in po preteklu določenega časa tudi profitabilna. Vse te dodatne pogoje v pogoni zahteva čas, ki pa se Adrije hitro izteka. Prav čas je sedaj na največji nasprotnik. Če proizvodnja ne bo stekla do konca leta ali vsaj takoj v novem letu, je vprašanje, če bo še možnost za sanacijo firme, za ohranitev proizvodnje in tržnega položaja Adrije.«

• **Kakšni so ukrepi, ki jih sedaj izvajate in kako daleč ste z izpeljavo najpomembnejših?**

Trenutno so vse naše strateške odločitve tik pred realizacijo. Gre za likvidacijo naše firme v belgijskem Deinzeju; za podpis pogodbe o prodaji Adrije France in Adrije International francoskemu kupcu, močni finančni organizaciji, ki vidi v revitalizaciji Adrije France

»Da, proizvodnja stoji, in ne samo to, stoji nam tudi kakih 1000 nekompletih prikolic, kar je tudi velik mrtve kapital. Še decembra pričakujemo poskusni zagon proizvodnje, a to le za izdelavo kakih 100 prikolic kot potrditev sprememb v tehničkem delu montaže prikolic. Tržne razmere so sedaj še nekako obvladljive, če pa ne predemo na trg v začetku prihodnjega leta, se stvari lahko na hitro in dramatično spremeni. Zato je pogodba s skladom za razvoj in reprogramiranje dolgov le osnova, temeljni kamen, na katerem bi moral graditi celotno sanacijo firme. A stvari so, kar rečeno, zelo zapletene, stanje pa zelo težko.«

• **Pred dnevi je prejšnji direktor Andreas Poschacher napisal odprtio pismo, naslovljeno na Vas, v katerem Vas hoče prikazati kot največjega krivca za sedanje stanje v Adriji.**

»Veste, mi smo spričo težav in problemov, s katerimi se ubadamo kar naprej, na gospoda Poschacherja že pozabili. Nimamo ne volje ne moči, zlasti pa ne časa, da bi se trplili še s tem. Res pa je, da me je to njegovo pismo prizadel, čeprav me obožuje za stvari, ki si jih je izmisli oz. jih je po svoje obrnil. Zanimivo je, da se je spravil name, ki sem od prejšnjih njegovih sodelavcev edini sploh še človeško komuniciral z njim. Sicer pa ljudje, ki so v Adriji že leta, vejo, kakšna je resnica, obstajajo pa tudi dokumenti. Očitno gre pri tem za odločitev, da je treba Adriji škoditi vedno in povsod. Kaže, da se je g. Poschacher sedaj, ko smo sprejeli odločitev o prodaji Adrije France in nadaljevanju sodelovanja z drugimi partnerji, odločil še za »milostni udarec«. In res, škoda, ki jo s svojim pisanjem povzroča, ni majhna. Pisma nameč pošilja tudi našim poslovnim partnerjem, verjetno pa tudi dobaviteljem, kar je enkrat že storil.«

A. BARTELJ

OBUPANI DELAVCI ADRIJE — Del od 17 delavcev Adrije Caravan, ki so se odločili za gladovno stavko. Na transparente so obtožuječe napisali: Od obljub se ne da živeti! Odgovorni se mastijo, delavci Adrije pa nimajo za kruh. Delavci Adrije in njihove družine umirajo na obroke. Ne levo ne desno — v propad! Adrija propada zaradi politike! (Foto: A. B.)

Slovenijo nosijo v srcih

Srečanje slovenskih zdomev in povratnikov 27. decembra na Vrhu pri Boštanju naj bi preraslo

VRH PRI BOŠTANJU — Ko smo se pretekl četrtek zvečer v gostišču Dolinšek na Vrhu pridružili lastniku tega priljubljenega lokalna Martini, ki je imel pred leti v Stuttgart-Rohru v svoji restavraciji vedno pod streho številne slovenske zdome, Marjanu Rettu, enemu pobudnikov za srečanje Slovencev na začasnem delu v tujini in povratnikov, zdaj obrtniku, čevljariju iz Brežice in Dragici Nunčič iz Krškega, prvi slovenski učiteljici v Nemčiji, to je nekakšemu ad hoc sestavljenemu pripravljalnemu odboru za shod slovenskih zdomev in povratnikov, je gospa Dragica z lepo pisavo napisala naslove na kuvertne vabili Slovenski izseljeniški matici, dr. Jožetu Pučniku in še nekaterim naslovnikom.

Novi izzivi, pred katerimi je slovenski narod, terjajo našo enotnost v skupni skrbi za boljšo prihodnost vseh nas, zlasti pa mladih rodov.

VINKO BLATNIK

Z gladovno...

(Nadaljevanje s 1. strani)

ljanska banka, a ker ni bilo denarja še za poravnavo starih davkov in prispevkov, jih plača za oktober niso mogli izplačati.

Zaradi ponižajočega in ignorantskega odnosa do Adrije Caravan in delavskih zahtev se je v petek opoldne 12 delavcev odločilo za gladovno stavko in napovedali so, da bodo v proizvodnih prostorih gladovali do izplačila oktobraških plač. Kasneje se je tem 12 delavcem pridružilo še pet.

Zaradi številnih zamer in očitkov skladu za razvoj so se vse dolenske in belokranjske firme, ki so podpisale pogodbe s tem skladom, povezale, kar sta predlagala in izpeljala območna odbora svobodnih sindikatov za Dolenjsko in Belo krajino. Napovedali pa so tudi povzeto takih podjetij v celi Sloveniji. »Za sklad se nismo odločili zato, ker sami ne bi znali izpeljati stečaja, pač pa zato, ker je sklad obljubljal sanacijo in prestrukturiranje.«

V soboto sta stavkajoče obiskala glavni direktor Adrije Danilo Plesničar in predsednik upravnega odbora dr. Dušan Lavrič, vendar jim nista mogla povedati, kdaj bodo dobili oktobraške plače. Dr. Lavrič je povedal, da je Adrija od razvojnega skladu računala na 16 milijonov mark, s čemer bi lahko že po kolektivnih dopustih zagnali proizvodnjo in normalno poslovali, dobili pa so vsega 7 milijonov mark. Pa še od tega so dobili le 3 milijone, s čimer so delno poplačali dolgove tujim dobaviteljem, za 4 milijone pa jih postavljajo dodatne pogoje in še več banka jim je zasegla 3 milijone mark svežega denarja iz Italije. Danilo Plesničar je v soboto 17 delavcev, ki so gladovno stavkali, pozval, naj stavko iz zdravstvenih razlogov končajo in naj bo to njihovo dejanje 24-urna opozorilna gladovna stavka. Stavkajoče delavce je obiskal tudi republiški sindikalni funkcionar Albert Vodovnik in po obisku javno pozval slovensko vladu, zbornico in skupino v glavnem delavcev, da bodo v skladu s predstavnikom razpolovili območje in v skrb za našo prihodnost.«

RUDI BEC, vršilec dolžnosti direktorja Metala v Krmelju: »Vse kaže, da naša gospodarstvo, posebej kovinskopredelovalna industrija, še ni doseglo dna krize, čeprav je marsikje že zdaj zelo hudo. To velja tudi za naš kolektiv, saj smo se poslovili od tako imenovane našenske proizvodnje, v kratkem času pa ni mogoče najti ustrezne novega proizvodnega programa. V takih okoliščinah bomo praznovali bolj skromno in v skrb za našo prihodnost.«

naša anketa

Kako preživeti praznike

Leto 1992 se nezadržno izteka. Šolarji so z današnjim dnem pričeli skoraj štirinajstnevne božične počitnice, podobno so se odločili tudi po posameznih podjetjih. Marsikje pa jih bodo z izjemo božiča in dneva samostojnosti ter začetka novega leta — ali niti tega ne — vse ti dnevi minili v običajem vsakodnevni ali celo pospešenem delovnem in življenskem ritmu. Da pa bi se praznično razpoloženje, ki prihaja do nas iz izložb, časopisov, s televizijskega ekранa itd., koga niti malo ne dotaknilo, je težko verjeti. Bližnji prazniki so čas, ko bodo družine lahko več skupaj, čas, v katerem se v običajem razpoloženju vse več vzbudi in razvijajo se v občutljivem časovnem intervalu, tako kot včasih.

Ivan Miklavc, delavec v Cestnem podjetju Novo mesto: »Mi, delavščak, je že včasih posebno praznovanje ne moremo zamišljati. Silvestrovna noč je kot vsaka druga, le da je malo daljša in da te nihče ne preganja, če ga malo več spravijo pod kapo. Največkrat na Silvestra še ob 20. uri ne vem, kam bom krenil. Potem navadno ostarem v materjo ob televizorju, pa mine. S prijatelji si voščimo že prej.«

ALFONZ JAKI, kmet iz Brinja pri Šentjurju: »Za božič se bo kot navadno doma zbrala cela družina. Okrasili bomo hišo in postavili jaslice. Ob praznično pogrnjeni misi bomo kramljali ves večer, potem pa se bomo vsi skupaj odpriali k polnočnici. Žal zadnja leta petarde motijo praznično vzdružje tudi pred cerkvijo. Mislim, da bi vsaj tu moral biti mir.«

RUDI BEC, vršilec dolžnosti direktorja Metala v Krmelju: »Vse kaže, da naša gospodarstvo, posebej kovinskopredelovalna industrija, še ni doseglo dna krize, čeprav je marsikje že zdaj zelo hudo. To velja tudi za naš kolektiv, saj smo se poslovili od tako imenovane našenske proizvodnje, v kratkem času pa ni mogoče najti ustrezne novega proizvodnega programa. V takih okoliščinah bomo praznovali bolj skromno in v skrb za našo prihodnost.«

DARKO FERLAN iz Kapel, zaposlen v KOP Brežice

Na slovenski mizi božični puran

Po ameriškem zgledu — Agraria Brežice poleg puranov pita in vzbaja tudi račke in kokoši nesnice — Potrošnike treba šele navajati na meso perutnine

BREŽICE — Včasih je nesreča vzpodbuda na nov začetek. Tako je bilo tudi v Agrari Brežice, proizvodnji in trgovini. Delitev Jugoslavije jim je vzela posel z Jato, za katero so v enem ciklusu vzredili 75 tisoč kokoši. Zdaj že leto in pol ubirajo svojo pot v perutninarnstvu. Poleg kokoši nesnic pitajo tudi purane in redijo račke, s katerimi imajo še precej načrtov. Radi bi namreč vzgojili svojo matično jato angleških hibridov Cherry Valley, da jim ne bi bilo treba mladičev uvažati.

Agraria je eden najmočnejših rejev puranov v Sloveniji. Na svoji farmi, kjer imajo novo opremo in kjer so uvedli najmodernejšo tehnologijo, letno v dveh turnusih vzgojijo in spitajo 36 tisoč puranov. To je kar zajeten kup mesa, če

• Direktor Vučajnk je tudi prepričan, da je njihova bodočnost v proizvodnji, toda ne samo surovin, ampak tudi polizdelkov ali celo gotovih izdelkov. V ta namen bodo že spomladi začeli graditi prizidek pri nedavno prenovljeni klavnici, kjer bodo uvedli predelavo mesa. Vanjo bodo vložili preko 2 milijona mark. Dnevno bodo lahko predelali okrog 2 toni mesa v trajne in poltrajne mesne izdelke. Ocenjujejo, da bodo kupcem iz Brežic in okolice začetek lahko prodali dnevno okrog 400 kg izdelkov, vse ostalo bodo morali prodati drugod po Sloveniji ali v tujini. Morda se bo z novo dejavnostjo tudi kaj perutninskega mesa predelalo doma, tako da bom v trgovinah kupili tudi puranje mesa, račko, jajca in še kaj z jasnim porekлом — iz Brežic.

vemo, da purani tehtajo čez dvajset kilogramov. Boljše puranovo meso pro-

dajo domaćim porabnikom, slabše pa gre v predelavo. Enodnevne purančke uvažajo iz Pazina, vendar se zdaj dogo-

Ivan Vučajnk

LAŠKI RIZLING PRVAK

KRŠKO - Laški rizling, izbor 91 iz kleti M-Agrokombita Krško je vinski prvak. Pod pokroviteljstvom poslovne skupnosti za vinogradništvo in vinarstvo Slovenije so mu naslov podelili slovenski kmetijski novinarji, ki so nedavno ocenjevali vina na srednjem kmetijski šoli v Mariboru. Za pravke so razglasili vina, ki so prejela visoke ocene na nekaterih dosedanjih pomembnih predstavitev. M-Agrokombitat laški rizling, izbor 91, je pred "vinskim prvakom" med drugim že prejel veliki zlati medalji na sejmu v Ljubljani in Gornji Radgoni.

Za pripravo zastrupljenih vab priporočam tekoči faceron. Na krhiji ali kocke narežemo jabolka, po možnosti sorto gloster, krompir ali korenček in to prepojimo s tekočim faceronom. Tako pripravljene vabe nastavimo v naseljene rove, lončene cevi, opečne žlebnjake ali pod kupe slame. Plastične cevi se niso najbolje obnesle, ker po njih voluharju drsi. Vabe razmeščamo na razdalji 20 do 25 metrov. Voluhar je len, zato rad uporablja tuje rove, posebno če v njih najde okusno hrano. En liter facerona zadostuje za pripravo 5 do 10 vab. Da žival ne zavaha človeka in se vabi izogne, je potrebno pri pripravljanju vab uporabljati gumijaste rokavice, ki pa ne smejo biti oprane z diščim milom ali detergentom.

Pa še to: član Posavskega sadarskega društva lahko dobijo faceron pri Stanku Krošlju, Zgornja Pohanca 4, in pri Agroslogi v Sloganskem, piše v Kmečkem glasu Jože Vovk.

„Hlev je bil v takem stanju, da bi se še hudiču smilil. Pa sva na pomlad pijnila v roke, posadila tistih dvanajst najetih hektarov s koruzo, tako da sta silosa polna in za hrano živali nimava skrbi. Tiste poletne nevhite so nama padle z neba kot naročene. Poslopije sva za silo, uređila pa je že pogoljilo lepe denarje. Še bo treba vlagati in garati pa še znati se, da bo vse takot, kot sva si zamisli. Do sto telet imava namen rediti. Še bo težka, še, toda volje, veselja in vztrajnosti nama ne manjka. Veva pa tudi, da bomo Slovenci domačo hrano še preklemen potrebovali.“

Turkovima bratomu vrlin ne manjka. Če še tisti prepotrebni košček sreče ne bo zatajil, bosta kaj kmalu na konju s svojo govedorejo.

J. KASTELIC

Čeprav vina iz draških vinogradov

DEGUSTACIJA V DRAŠČIHIH — Draščki degustatorji so izločili le malo vzorcev vina, kar pomeni, da ni bila dobra le letošnja letina grozda, ampak da so tudi vse boljši kletarji. To pa daje tudi soseskini zidanici zagotovo, da se bo vanjo vračalo vedno boljše vino, ki naj bi postal zanimivo tudi za trg. (Foto: M.B.-J.)

je odvisna od zunanjih temperature in kar jer še posebej zanimivo, v obrobu te žive krogle so najstarejše čebelje, ki "jih ni več škoda" in ki do pomlad popolnoma dostarijo in odmro.

Pozimi čebelje le malo izletavajo in njihova matica ne zaleda.

Da se ohranajo pri življenju in potrebeni toploti, morajo imeti obilno zalogo hrane, mir in dober panj. Čebelnjak mora lastnik večkrat pregledati in prisluhniti, če so čebelje mirne. Lahko se,

namreč zgoditi, da se v panj prikraje miš ali rovka. Čebele lahko

vznenimira tudi sinica, detel ali žolna. Prav tako je potrebno pred čebelnjakom odkritati novozapadli sneg, čebelnjak pa primerno

zapažiti, da ga ne bo preiphal oster zimski večer.

Inž. M. L.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanč

Najprimernejše vinske sorte (8)

P O R T U G A L K A

Dozori: zgodaj, v prvi zoritveni dobi.
Rodnost: zelo dobra, redna. Teža grozda 12 do 26 dag.
Bujnost: zadovoljiva.

Rez: daljša, ne predolgi šparoni.

Glede lege ni zahtevna.

Glede tal ni izbirčna, primerena je za revna in suha tla.

Druge zahteve: potrebno je preudarno obremenjevanje, da ne prerodi.

Odpornost: dokaj dobra proti nizkim zimskim temperaturam in pozneje odganja. Občutljiva za odiij in botritis.

Posebne značilnosti: vsebuje malo kisline, primerena za mlado vino.

Ž A M E T N A Č R N I N A

Dozori: pozno, med tretjo in četrto zoritveno dobo.
Rodnost: zelo velika. Teža grozda 40 do 70 dag.
Bujnost: zadovoljiva.

Rez: krajsa, na krake šparone.

Zahteva lego: boljšo, sončno.

Zahteva tla: ni izbirčna, vendar ne vlažno in hladno.

Druge zahteve: pletev jalovih mladič in redčenje preobilnega nastavka.

Odpornost: proti pozobi slab, zadovoljivo odporna proti botritisu.

Posebne značilnosti: zmožna je redno dajati velik pridelek in največjo količino sladkorja. Zmerno obremenjena dosegla primeren odstotek sladkorja za kakovostno vino.

Opisane so samo podlage, ki so primerne za naše rastne razmere. Pomena podlage kot pogoja za uspešno gojenje žlahne vinske trte ne smemo niti malo podcenjevati. Opisane so samo lastnosti, ki so pomembne za presojo pri odločanju. Bistven je vpliv na bujnosc trsa, dozorevanje grozdja in odnos do razmer v tlu, kar omogoča razvoj korenin.

R U P E S T R I S D I L O T

Bujnost trsa: se močno poveča, za šibke sorte, poveča rodnost.

Dozorevanje: se podaljša, ni za pozne sorte.

Korenine: zelo globoke, dobro se ukorenini.

Apno v tleh: prenaša zmerne količine skupnega in 15 odst. fiziološko aktivnega apna.

Voda in zrak: odporna proti suši, večja zračnost omogoča boljše ukoreninjenje.

Mehanični sestav tal: priporoča se za peščena, celo kamnitna tla.

PRIPOROČILO: za zgodne, šibko rastoče sorte z majn kisline, na južnih legah, zmerno apnenih, kamnitih in peščenih tleh, revnih na hranilih. Na rodovitnih tleh povzroča osip in pozebe.

B E R L A N D I E R I X R U P E S T R I S P A U L S E N 1103

Bujnost trsa: nekoliko se poveča.

Dozorevanje: zmerno zamuja.

Razvoj korenin: v globino, dobro se ukorenini.

Apno v tleh: prenaša velike količine skupnega, in 25 odst. fiziološko aktivnega apna.

Voda in zrak: dobro prenaša odvečno vlago in sušo.

Mehanični sestav tal: različna, od peščenih do ilovnatih in celo glinastih.

PRIPOROČILO: primerna za vse razen za najpoznejše sorte. Uspeva na revnih tleh, od peščenih do glinastih. Tla so lahko vlažna ali suha.

(Nadaljevanje sledi)

inž. JOŽE MALJEVIČ

DELAVNI HRIBSKI VINOGRADNIKI

HRIBI - Vinogradniki te vinske gorice nad Velikim Slatnikom so se 12. decembra zbrali na občnem zboru. Ob pregledu dela članov tega vinorodnega območja so ponosni, da so kar sami asfaltirali preostale del bodoce vinske ceste, uredili bankine in odtoke. V preteklem letu so imeli za svoje vinogradnike tri predavanja o negi, vzgoji in škropljenu vinske trte. Organizirali so že tradicionalni vinogradniški piknik. Izvolili so 15-članski odbor, ki ga bo vodil Franc Pavlin, podpredsednik je Martin Kastelic, tajnik pa Franc Avsec.

NA ŠTEFANJE VELIKA POVORKA KONJ

SEMIČ - Na štefanje, 26. decembra, ko bo v Semiču žeganje, bo ob 8.30 v župnijski cerkvi slavnostna maša, uro pozneje pa pred cerkvijo žeganje športnih in kmečkih konj, katerih povorka bo krenila na trg izpred bencinske črpalki. Po zagonih prirediteljev, semiške podružnice Slovenske ljudske stranke, bo prireditve v vsakem primeru, pričakujejo pa udeležbo konj iz številnih slovenskih mest.

Zidanica kot šola degustacije

Z učenjem ocenjevanja vin v soseskini zidanici bo postala kvaliteta draških vin še boljša — Nove oblike dela — Prihodnost Draščev v vinarstvu

DRAŠČI — Soseskina zidanica se je v metliški občini ohranila le v Draščih. V njej si člani sposojajo vino, ko jim ga zmanjka, jeseni pa za liter vina vrnejo poldruži liter mošta. Toda v zadnjem času opažajo, da kakovost vina v zidanici pada. Tiste, ki prinesajo slab pridelek, bi sicer lahko kaznavali, a ne želijo izgubiti članov. Na pobudo vinogradnika Jožeta Mavretiča so se rado odločili za degustacijo draških vin, saj se na ta način vinogradniki tudi sami naučijo odkritivati predvsem napake vin.

Preteklo soboto je bilo tovrstno ocenjevanje že drugi zapored. Med nekaj deset degustatorjev, sicer člani soseskine zidanice iz Draščev, Železničkov in Krmačine, ter nekaterimi vinogradniki od drugod, ki pa imajo v Draščih vinograde, je bilo kar nekaj takšnih, ki so vino ocenjevali prvič. A so se, kot je ugotovil mag. Julij Nemanč, ki je degustacijo vodil, kar hitro učili. Po njegovem je soseskina zidanica pomembna del draščke zgodovine, vendor bi moral razmisljati tudi o posodobitvi njenega dela. Tako bi vino iz njenih sodov lahko postalo zanimivo tudi za prodajo, zidanica pa tudi šola degustacije, kar ni nepomembna pričovitev.

Čeprav vina iz draških vinogradov

z od nekdaj slovio po kakovosti, pa je tokratna degustacija pokazala, da bo letošnja letina še posebej dobra. Med 46 vzorci — kar je tudi precej vec, kot so jih ocenjevali lani — je dobil najvišjo oceno muškat pozne trgovate. Sicer pa je bil največ vzorcev sortnega vina. Tudi to je dokaz, da lahko v draščkih goricah

pridelajo dobro vino. Celo več. Po besedah Jožeta Mavretiča imajo ti kraji prihodnost prav v vinogradništvu in vinarstvu, sicer drugih pogojev za kmetijstvo skoraj ni. Seveda pa ni dovolj, da dobro vino pridelajo, ampak je potrebno, da za to vedo tudi drugi in da ga znajo pravilno vnovčiti. Ne nazadnje lahko

ki temu prispomore tudi soseskina zidanica, ki je že od nekdaj simbol vaške slike. Čeprav njene tradicije ne bodo povsem ovrgli, pa vedno bolj spoznavajo, da brez sodobnejših oblik dela v njej ne bo šlo.

M. BEZEK-JAKŠE

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotiček

Od kolin do kolin (3)

Zelo pomembno je, da je pred

suhim soljenjem in razsoljevanjem

meso primerno ohlajeno. Ko se

posamezne kose mesa natira s

soljo ali z razsolom, se najprej

konzervira površina mesa. Nato

sol precej počasi prodira v notranjost in tem času je nevarnost,

da pride bakteriološka kvara v

globini mesa, posebno ob kosteh.

Zaščita pred tem pojmom je

vezdrževanje nizke temperature

(0°C) vse do tedaj, ko se

koncentriira vsaj 5 odst. soli v

Šola v Mrzli dolini ena lepših?

Za izvedbo izbran Mozaik Jurija Kobeta

NOVO MESTO — V referendumskem programu, na osnovi katerega prebivalci novomeške občine plačujejo samoprispevki za izgradnjo osnovnošolskega prostora in sanacijo bolnišnice, je kot zadnja naložba predvidena gradnja nove novomeške osnovne šole v Mrzli dolini, ob kateri bo stal tudi vrtec. Dograjena naj bi bila v letu 1994. V petek je bila v Dolenskem muzeju otvoritev razstave elaboratov, prispehl na natečaj za pridobitev urbanistično-arhitekturne rešitve za to šolo, med njimi »Mozaik« Jurija Kobeta, ki je bil po dopolnitvi izbran za izvedbo.

Ali je razlog v tem, da se v Sloveniji zadnja leta ne gradi veliko, ali v čem drugem, ni znano, vsekakor pa je bil odziv na razpis velik. Nanj je prispeval kar 21 elaborat, od tega dva nepopolna. Upoštevajo kriterij umestitve šole v prostor, njene funkcionalnosti in oblikovanja, ki komisija v ožji izbor uvrstila osem natečajnih rešitev za šolo. Prve nagrade pa podelila, zato pa dve enakovredni drugi nagradi: že omemljeno rešitev »Mozaik« avtorja Jurija Kobeta in kot drugo rešitev »I 111« avtorja Boruta Simiča. Podelitev je bila še ena tretja nagrada, tri rešitve pa so od kupili. Za izvedbo je bil izbran Mozaik, ker po mnemni komisije bolje rešuje vse funkcionalne zahteve šolskega objekta, koncept pa zaradi racionalizacije ni izgubil na svoji kakovosti. Če med izvedbo projekt ne bo poslabšan, kar se po mnenju arhitekta Jova Grobovske v Novem mestu prerađo primeri, bi bila osnovna šola v Mrzli dolini z vrtcem lahko ena lepših, funkcionalnejših in zahtevana sodelnega pouka prilagojenih stavb.

Natečajna komisija, ki ji je predsedoval novomeški sekretar sekretariata za družbene dejavnosti Danijel Brezovar, ocenjuje natečaj kot uspešen. »Bili smo pred izbiro, ali rešitev naročiti pri projektantski organizaciji ali izvesti natečaj. Odločili smo se za slednjo možnost. Mislimo smo, da je prav, če je šola načrtovana tako, da bo stavba v največji možni meri ustrezala hitrim vsebinskim spremembam šole. Naloga je bila zahteva tudi zato, ker gre za poseg v neokrnjeno naravo, nova šola pa naj bi pomenila možnost, da se v njej ves dan nekaj dogaja. Sedanjih 67.500 kvadratnih metrov šolske površine v občini, ki je izkoričena le v določanskem času v izključno šolske namene, je čisto dovolj,« je menil Brezovar. Jovo Grobovske dodaja, da je natečaj, ki je stal manj kot odstotek predvidene investicijske vrednosti investicije, pomemben prispevek k iskanju rešitev za oblikovanje šolskega prostora.

Z. L.-D.

• Čutil sem obveznost, da rešim Adrio, a bil sem odstranjen po principu jogurt revolucije. (Anžur)

• Moli, beri, beri, beri in spet beri, delaj in našel bo! (Alkimistična modrost)

Več kot pol lesa padlo na črno

Prejšnja leta največ 1000 kubikov črnih sečenj, letos že več kot 26.000 kubikov — Večina teh sečenj tudi s strokovnega stališča nesprejemljivih

NOVO MESTO — Od 85.000 ha gozdov, molikor jih je na območju Gozdnega gospodarstva Novo mesto, je 55.000 ha zasebnih. V zasebnih gozdovih je bilo v desetih letošnjih mesecih posekanih okoli 50.000 kubikov lesa, od tega več kot polovico, kar 26.000 kubikov, neodkazanega, se pravi na črno. Od na črno posekanega lesa je gozdarsko sprejemljivo posekanega kakih 6.000 kubikov, pri ostalem, se pravi pri 20.000 kubikov, pa gre s strokovnega stališča za nesprejemljive sečenje, škodljive za gozdove.

Za primerjavo: v prejšnjih letih so na istem območju ugotovili med 500 do največ 1000 kubikov na črno posekanega lesa na letu. Kar 16 ha je golosekov, nevestni lastniki so tih golosekov odpeljali okoli 3.000 kubikov lesa. V desetih mesecih letošnjega leta so gozdari ugotovili 1.700 prekrškov zaradi črnih sečenj. Če bi gozdarski inšpektor, ki pa ni zadolžen samo za območje GG Novo mesto, pisal samo prijave o črnih sečnjah, bi imel s tem več ko preveč dela za celo leto.

To so podatki, ki so jih ugotovili gozdari, vendar v GG Novo mesto podarajo, da niso popolni in da je v resnici črnih sečenj precej več. Zanimivo je, da je bilo največ do sedaj ugotovljenih črnih sečenj spomladan, in poznavalci to povezujejo s takratnim kupovanjem stanovanj. »Problem teh črnih sečenj, gledano za celotno območje, pa ni v kolikini, ampak v strukturi,« pravi direktor GG Novo mesto inž. Tone Šepc.

Moti jih hrup Protest KS Regrča vas

NOVO MESTO — Krajan Regrča vasi v Novem mestu so zbrali prek sto podpisov na protestnem sporocilu, ki so ga naslovili odgovornim v tovarni IMV oziroma Revazu in Adriji Caravan, kateri od teh je pač tisti, ki povzroča občasno zelo moteč in nadležen hrup. Hrup oziroma brnenje doseže v posameznih dneh takšno jakost, da ne deluje samo moteče, marveč zdravju škodljivo, so prepričani Regrčani. Kadarski industrijski velikan bobni ponči, odzira krajanom prepotreben počitek, čez dan pa moti zbranost odraslih pri delu in otrok pri učenju, občutljivejšim ljudjem pa para živce. Pred hrupom se ni mogče zavarovati, saj prodira v vse kotičke hiš.

»Pravico imamo do zdravega okolja, kar naše ožje bivalno okolje zaradi hrupnega bobnjenja tovarne IMV gotovo ni! Zahavamo od odgovornih, da nas zaščitijo pred zvočnim nasiljem in dosegajo, da v tovarni odpravijo vzroke hrupa,« so v protestu zapisali Regrčani. Svet krajevne skupnosti je protest krajnov podprt.

Ljudje so povedali svoje, zdaj so na vrsti drugi. Morda sploh ne gre za kaj težavnega in bo le nekaj dovolj privih vijakov na prezračevalnih ali ogrevalnih napravah odpravilo neprjetne vibracije in moteče bobnjenje. Morda je vmes kaj drugega. Vsekakor si IMV ne more prvočesti popolne brezbrinosti do okolja in ljudi. Industrijski gigant se pravi čas, pred svojo razširitevijo, ni preselil na primernejši prostor, zdaj je sredi mesta in bo moral v mnogčem upoštevati, da deluje sredi bivalnega okolja.

MiM

PLAČE NA RAVNI REPUBLIŠKIH

NOVO MESTO - Povprečni mesčni neto osebni dohodki so v novomeški občini v septembru znašali 34.537 tolarjev, v gospodarstvu 32.848, v negospodarstvu pa 41.808 tolarjev. Bili so na ravni republiškega povprečja. Najvišje povprečje plač je bilo v financah in drugih poslovnih storitvah (52.687 SIT), najnižje pa v obrti (25.881 SIT). V občini je bilo v tem času zaposlenih 23.209 delavcev, brezposelnost pa je narasla na 2.481 ljudi.

ČEKI ZHKS

NOVO MESTO - Poleg čekov raznih poslovnih bank so se nedavno pojavili na trgu tudi čeki Zadružne hranilno-kreditne službe Novo mesto. ZHKS, ki jo najbolj poznamo kmetje, vendar pa pri njej varčujejo tudi drugi občani, se je odločila uvesti tekoče račune, da bi svojem varčevalcem omogočila enostavnejše poslovanje in ohranjanje vrednosti njihovega denarja. Trgovcem in drugim ZHKS zagotavlja, da pri vnovčenju čekov ne bodo imeli nikakršnih težav.

Stavijo na zaupanje partnerjev

V Gorjancih so si do konca septembra nabrali precej izgube, vendar pa so optimisti, ker imajo dovolj dela — Prodana Loka — Drugo leto nov servis

NOVO MESTO — Po obravnavi v novomeškem izvršnem svetu pretekli torki, na katero so začudila pozabili povabiti predstavnike »Gorjancev«, je v javnosti, predvsem pa v tem straškem podjetju, odjeknila informacija, da bodo morali po oddaji zaključnega računa za leto 1992 ultiči stečajni postopek. Direktor Gorjancev Janko Gladek, ki je prišel v podjetje pred devetimi meseci, pravi, da so, podobno kot še mnoga podjetja, res potreben finančni sanaciji, vendar pa je odločen, da imajo perspektivo.

Že v analizi občinskega sekretariata za družbeni razvoj, ki je bila podlagata obravnavi v izvršnem svetu, piše, da bi se uvedbi stečajnega postopka lahko izognili s pozitivnim poslovanjem v zadnjem trimesecu. S tem bi izgubo, ki se je do konca letosnjega septembra nabralo za dobitih 146 milijonov, zmizišči od 87 pod 50 odst. trajnega kapitala. Jim bo to uspelo?

»Smo storitvena dejavnost, ki se ubada z mnogimi problemi. Za začetek nam vsi ne plačujejo, kot je treba, zato moramo najemati kredite. Vendar njihovega deleža ne povečujemo in jih redno vračamo. Plače so res le 60 odst. tistega, kar določa kolektivna pogodba, izplačujemo pa jih redno. Bistveno je, da imamo trg za svoje delo. Prisotni smo v vsej Evropi. Smo konkurenčni, tuji partnerji nam zaupajo. Eden nam celo ponuja 2,5 milijona mark garancije za nakup vozil, s kartico za plačila v tujini niti enkrat še ni bil problem. Avtobusni in tovorni program tekoče poslujeta pozitivno. Za finančno sanacijo podjetja smo že prodali Gostišče na Luki, prodajamo tudi starejša vozila. Uvažamo informacijski sistem, da bomo imeli v vsakem trenutku podatek, kaj posamezno vozilo ali linija prinašata podjetju. Naša usmeritev je mednarodni transport blaga in ljudi ter servisna dejavnost za lastne in zunanjne potrebe, saj je tega v Sloveniji premalo. Pri tem je posebej pomembno širitev sodelovanja z Renaultom, saj je njegov vozil v Sloveniji največ,« pravi Gladek.

Gorjanci so organizirani v tri profitne centre: tovorni in avtobusni program ter servisno dejavnost. Analiza izvršnega sveta ugotavlja, da to še ni doalo pozitivnih rezultatov, v Gorjancih pa so prepričani, da gre za pomembno spremembo za boljše poslovanje in skrb vsakega programa zase in za svoj razvoj. Konkreten program sanacije, kot ga zahteva tudi vlada, bo imel vsak center posebej. V avtobusnem programu vozi sedaj 96 avtobusov, od katerih bi jih morali vsaj še 10 temeljito obnoviti in kakšnega tudi kupiti na novo, za kar so obetavni razgovori z Renaultom. Tovorni program trenutno predstavlja 92 tovornjakov, nekaj jih bodo še pro-

dali. Gre za razmeroma dober vozni park, obnovljen s pomočjo lizinga, kar

Janko Gladek

DEDEK MRAZ MED BOLNIMI OTROKI — Dolenjski in belokranjski otroci (45 jih je), oboleni za cerebralno paralizo, tudi letos niso bili prikrajšani za srečanje s prijaznim dedkom Mrazom in za njegova prelepa darila, prav tako, kot so otroki najbolj razveselila. Srečanje, obogateno s prikupnim programom spremstva dedka Mraza in glasbo črnomaljske skupine Septimi, je bilo v soboto v bršlinski osnovni šoli. (Foto: Z. L.-D.)

PREDNOVOLETNO SREČANJE — Kot je že običaj, so se na prednovoletnem srečanju dobili starejši krajanje krajevne skupnosti Bršljin. V jedilnici bršlanske Šole je srečanje pripravila krajevna organizacija Rdečega križa. Udeleženci so z zanimanjem prisluhnili petju upokojenskega pevskega zboru in spremjal nastop mladih plesalcev in harmonikarja, druženje pa je poleg zakuske popestril tudi pravi srečelov. Na sliki: srečanja se je udeležila tudi najstarejša krajanka, 92-letna Marjeta Smolnikar, ki so se spomnili s šopkom rož. (Foto: Z. L.-D.)

Polovičen tržni delež

V novomeški enoti Zavarovalnice Triglav zadovoljni s svojim dveletnim delom — Novi prostori

NOVO MESTO — Izteka se drugo leto razdelitev slovenskega zavarovalništva na več konkurenčnih zavarovalnic in tudi poslovanja novomeške enote Zavarovalnice Triglav. Z doseganimi poslovnimi rezultati v teh dveh letih so v novomeškem Triglavu povsem zadovoljni.

»V dveh letih smo ustvarili primerno prostorsko in kadrovsko osnovno poslovanja. V enoti dela 50 zaposlenih in še 40 honorarnih zastopnikov. V drugem letu smo fizični obseg našega dela povečali za 80 odst. in dosegli 40-odstotni delež v zavarovalnih premijah na Dolenskem, v Beli krajini in na Kočevskem, velik pa je tudi delež uslužnostnega reševanja škod za ostale enote Triglava. Gleda na ugodno odziv na podjetjih pred obnovljajočim zavarovalnim računom, da se bo naš tržni delež na tem območju povzpel celo na 50 odst. Začenja se dogajati, kar je v tujini posvem normalno: da podjetje ali zasebnik ne sklene vseh premij pri eni zavarovalnici, ampak razdeli zavarovanje na več zavarovalnic,« pravi Boris Šepetavec, direktor novomeške enote Triglava.

V portfelju zavarovalnice prevladujejo zavarovanja zasebnega sektorja. Velik je tudi delež deviz-

nih živiljenjskih in avtomobilskih zavarovanj. Prav pri slednjih računajo na bistveno povečanje, saj so nedavno prišli na dan z novo, ugodno ponudbo paketnega avtomobilskega zavarovanja, ki se zgleduje po evropskih vzorih in normah in kakovitnega druge naše zavarovalnice nimajo. Za prostovoljno zdravstveno zavarovanje pa svoje ponudbe nimajo, saj so prepričani, da ga je vsaj v začetku sposoben izpeljati le Zavod za zdravstveno zavarovanje, ki izvaja že obvezno zavarovanje.

Čeprav so pred dvema leta za potrebe enote temeljito preuredili prostore v novomeškem hotelu Kandija, morajo počasi že misliti na nove prostore. Selili se bodo na novomeški Novi trg, ki bo po dograditvi nekako finančno-upravno središče Novega mesta. Triglav je tam kupil 1.500 kvadratov poslovnih površin, ki naj bi se na racun ugodnosti lokacije kmalu izplačale. Selitev je predvidena za junij 1993, ko bo cel kompleks Novega trga že toliko nared, da stranke ne bodo v nevarnosti, da si ravno na poti k njim lomijo noge. Približno v istem času bo odprt tudi novo predstavništvo novomeške enote Triglava v Trebišnjem.

Z. L.-D.

Novomeška kronika

POSTREŽBA - Novomeški podjetnik se je prejšnji teden s poslovним partnerjem peljal iz Ljubljane proti dolenski prestolnici. Med potjo sta se jima začela oglašati želodca, zato sta se ustavila na Dvoru v gostilni Štupar. Čeprav sta bili v veliki in lepi gostilni zasedeni le dve mihi, prislekoma nikarikor ni uspelo pritegniti gostilničarkine pozornosti. Trudila sta se skoraj pol ure, potem sta odšla v prvo naslednjo gostilno. Bila je za spoznanje manjša in manj lepa, gosta pa kljub temu hitro in dobro postrežena. Kam bosta zavila naslednjči, verjetno ni treba dosti ugibati.

SLOVENŠČINA - Po mestu visijo plakati, ki tuje vabijo na tečaje slovenskega jezika. Dobro bi bilo, ce bi jih opazili tudi kakšen od novopečenih slovenskih državljanov. Slišati namejam, da marsikateri ne bi prestal preprostega testa iz znanja slovenske: ali se muje v stavku »brez muje se še čevelj ne obuje« piše z malo ali veliko začetnico. Kakšna lekcija iz slovenščine pa bi koristila celo organizatorjem. Novo leto se pač ne piše z veliko začetnico, če ni ravno na začetku stavka, za formulacijo »po novem letu« se pa tudi ve, da ni ravno primer lepote slovenskega jezika.

STRANKE - V raznih strankah, ki so še tik pred volitvami vzlomite, kot gobe po dežju, verjetno še naprej analizirajo svoj volilni uspeh ali neuspeh. Slišati je, da so analize še posebej temeljite, po vsakem okraju posebej, v tistih, ki so si v predvolilnem času zadale naloge priti v vsako vas. Da bodo pripravljeni za naslednje volitve, kajpada. Na dan pa še kar prihajajo razne zgodobice, kako se je kakšna stranka šla predvolilni boj. Nekateri se ne čudijo, da je SKD dobila manj glasov, kot je pričakovala. V Šentjerneju in okolici se je celo nujnemu pristašem zamerilo početi mladec v okrog vozečem avtu, ki so trigli tuje plakate ali jih prelepili s svojimi. Tudi taktika, ubrana na Kamencu, pri vseh ni vignal. Ko so ljudje videli, da se za vprašanjem, ali ste za našega župana, skriva pristopnika v SKD in navodilo, katero številko obkrožiti, so mnogi ohladili.

VIP - Te dni je tudi v novomeške domove prišel VIP. Za rahlo nezupanje zbujočim imenom se skriva koristna in tudi kvalitetna zadeva, Revija za vzgojo in informiranje potrošnikov, ki naj bi iz poniznih kupcev naredile kupcev, ki se zavedajo, da so za proizvajalce in trgovce kralji. Ne glede na koristnost pa moti drobna lepotna napaka VIP-a: v glavnem je prišel na imena manjših ali malo večjih

PLAKATI - Prebivalec Semiča je nedavno klical na naše uredništvo, ker ga motijo plakati, na katerih so kandidati za poslance v republiški skupščini, ki marsikje še vedno visijo. Predlagal je, naj tisti, ki so na plakatih, slednje tudi pospravijo. Ker pa je znano, da gospodje in tovarši ne opravljajo takšnih del, smo našli drugačno rešitev. Pred volitvami so člani nekaterih strank uprizorili pravi lov na tiste, ki so trgali njihove plakate. Menda so jih nekaj celo zasačili in v njihovem spominu so gotovo še vedno imena teh nepridržev. Ker so si pred volitvami ti odstanjevalci plakatov očitno nabrali veliko izkušenj, bi jih sedaj lahko najeli, da bi počistili, kar je od volitev še ostalo papirnatega. Seveda pa tokrat gotovo ne bodo hoteli več odstranjevati zastonj, ampak bodo svoje delo zaračunali.

KANDIDATI - Čeprav so volitve že daleč za nami, se Belokranjci ne morejo potolačiti, ker ni v republiški parlament prišel niti eden od skoraj dveh ducatov njihovih kandidatov. Problem pa je prav v teh dveh ducatih. Ali so bili politično nespretni ali pa preveč trdoglavci in zagledani sami vase, da so vsi po vrsti verjeli, da lahko le oni zmagajo. Pa ni zmagal nične, ker so se glasovi volilcev razpršili med množico kandidatov. To pa po drugi strani pomeni, da so bili vsi delegati privlačni. Nauk je torej, da se imajo Belokranjci med seboj radi, ljubezen pa je približno do vseh enaka in nikogar ne favorizirajo. To pa je prekrasen občutek in že zaradi njega se je splačalo, da je bil rezultat, kakršen je pač bil. Tako ne bo nikomur potrebljeno v Ljubljano. Vsi bodo ostali v Beli krajini in se imeli radi do konca dni.

Sprehod po Metliki

ZA MALCE BOŽIČNEGA in novletnega razpoloženja je dovolj zgodaj poskrbel Antonija Brinc, ki ima na Trgu svobode cvetličarno Ikebana. Pred vrata je namestila umetne smreke, okrasila jih je z zvončki in lučkami, podrije na postavlja majhne dedke Mraze in plastične srne. Njen namen je jasen: prodati razstavljeni, hkrati pa je razveselila marsikaterga otroka, ki je po drugi strani spravil starče v slabo voljo, kajti otroci le zahtevajo nakup, ne vedo, da so denarnice prazne.

V PODZEMELJSKI osnovni šoli je zaživel klub starčev, ki naj bi tesnje povezal šole z okoljem. Na prvo srečanje je prišlo petnajst starčev, ki so dajali predlage, kaj izboljšati, da bi otroci še rajši hodili pod šolsko streho. Največ roditeljev se je zavzel za več izvenšolskih dejavnosti, predvsem glasbenih. Nekaj žolčja pa so zlili tudi na reklame, ki jih je nogometni klub Kolpa "namala" na zunanjem steno televadnice. Roditelji pa so bili tudi samokritični, priznali so, da so pri vzgoji premalo natančni.

METLIŠKI ZELENI se najraje shajajo v Rajmarjevem bifeju, kjer imajo mož za svoje analize in pogovore. Tako je bilo tudi po volitvah. Tone Bezenšek - med drugim je tudi podpredsednik metliške skupščine - se je čudil, da je dobil njihov kandidat Božo Flajšman v nekaterih krajih zelo malo glasov. "Ja, to je tako," se je oglašil neprizadeti poslušalec, "eni ga niso volili zato, ker ga poznajo, drugi pa zato, ker ga ne poznajo."

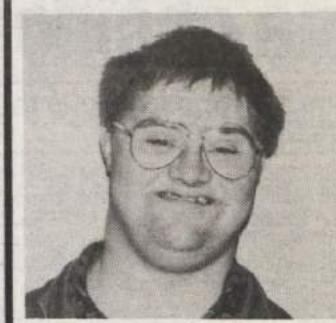
Trebanjske iveri

IZPLAČILO RAZLIKE - Na petkovem zasedanju vseh treh zborov Skupščine občine Trebnje so poslanci sprejeli predlog, da se tudi trebanjskim delavcem v občinski upravi izplača razlika, saj že od maja naprej prejemajo nespremenjeno plačo. Poslanci so predlog skorajda soglasno sprejeli, le eden izmed njih je napolglas pripomnil: "Že prav, da dobijo, kar jim po zakonu pripada, vendarle, kaj bomo pa rekli tistim delavcem, ki že več mesecov niso dobili niti fika?" Verjetno niti ali pa: vsak se po svoje bori, da bi "preživel".

TELEFONSKA PREVERJANJA - Na že prej omenjenem zboru trebanjske skupščine se je Marjan Dolenski pritožil, zakaj je sploh potrebljeno telefonsko preverjanje dan pred zasedanjem, ali se bo seje udeležil ali ne. Dolenski je to razumel kot neke vrste zasljevanje, na katero ne bo več odgovarjal, in dodal, da je to konec koncov tudi strošek. Odgovorni so pojasnili, da ne gre za nikakršno zasljevanje, ampak za to, da preverijo, ali bo seja sklepščna ali ne. Sicer pa tudi to ni poceni, če se na sejo pripelje le nekaj poslancev, pa potem zaradi neskladnosti seja odpade.

OKRASKOV PA NIKJER - Še malo, pa bo božič v potem novo leto, vendar v Trebnjem teden pred božičem se ni bilo čutiti praznikov. Medtem ko sta Novo mesto in Ljubljana že od Miklavža vsa okrašena in v lučkah, je Trebnje še naprej obdano v sivino, celo izložbe trgovin so prej puste kot pa živahn predpraznično obarvane.

IZ NAŠIH OBČIN

Peter Špehar

Na pravi poti

V delavnicah pod posebnimi pogoji namenjajo športu vse več

ČRНОМЕЛЈ — Plavalnega mitinga, ki ga je sredi decembra pripravila na Ravnah na Koroškem Zveza za rekreacijo in šport invalidov Slovenije, se je tokrat prvič udeležil tudi predstavnik delavnic pod posebnimi pogoji, ki delujejo v okviru črnomaljske osnovne šole s prilagojenim programom. Čeprav namen prireditve ni doseganje čimboljših rezultatov, pa so v delavnicah vseeno zelo zadovoljni, saj je bil njihov varovanec Peter Špehar med najboljšimi.

»To dokazuje, da smo v naših delavnicah na pravi poti, ko vse več pozornosti namenjamo športu in rekreaciji duševno prizadetih. Športna tekmovanja pa so zanje potrditev samega sebe ter njihove samostojnosti. To pa je cilj, ki ga želimo dosegeti pri duševno prizadetih,« je po plavalnem mitingu na Ravnah povedala vodja črnomaljskih delavnic pod posebnimi pogoji Nada Barič. Prav to tekmovanje je Črnomaljcem dalo dodatno korajočo, da se bodo v prihodnje pogosteje udeleževali tovrstnih prireditv. Vendar Baričeva ni pozabila omeniti, da Špehar ne bi mogel na miting brez pomoči sponzorystva podjetja »Zadom« lastnika Branka Culiga, s katerim v delavnicah že vrsto let uspešno sodelujejo. »Upamo, da se bodo v prihodnje po njem zgledovali tudi drugi, saj tudi na ta način pokažejo odnos do duševno in telesno prizadetih oseb,« pravi Baričeva.

NASTOP FOLKLORISTOV

DRAGATUŠ - Dragatuški folkloristi vam želijo obogatiti in polepšati praznične dni z belokranjskimi ljudskimi pesmimi in plesi. Pester program folklorne skupine iz Dragatusa si lahko ogledate v nedeljo, 27. decembra, ob 15. uri v tukajnjem kulturnem domu. Kot gostje bodo nastopili tamburaši iz Starega trga. Vstopnine ne bo.

Po svetila nič več čez Gorjance

Elektrolux povečal izbiro lestencev

ČRНОМЕЛЈ — Pred dvema letoma, torej v času, ko so v črnomaljski občini poganjale zasebne prodajalne kot gobe po dežju, sta ustanovila podjetje Elektrolux, d.o.o., tudi Renata in Andrej Parjan. Odpela sta trgovino z istim imenom in v času, ko so nekateri zasebnički v obupu svoje prodajalne že zapri, je Elektrolux še razširil ponudbo. Pred kratkim so uredili tudi veliko skladische, tako da imajo vedno na zalogi dovolj elektro materiala, majhnih gospodinjskih aparatov in svetlobnih tel.

»V zadnjem času smo precej razširili predvsem ponudbo svetil. Spoznali smo, da ljudje veliko povprašujejo po dražjih lestencih, izbere pa je tako v Črnomlju kot v Beli krajini nasploh zelo skromna. Zato smo se odločili, da olajšamo Belokranjec tovrstne nakupe, po katerih so marsikaj morali celo v Ljubljano. Sedaj imamo zagotovo največjo ponudbo svetil v deželi ob

»To dokazuje, da smo v naših delavnicah na pravi poti, ko vse več pozornosti namenjamo športu in rekreaciji duševno prizadetih. Športna tekmovanja pa so zanje potrditev samega sebe ter njihove samostojnosti. To pa je cilj, ki ga želimo dosegeti pri duševno prizadetih,« je po plavalnem mitingu na Ravnah povedala vodja črnomaljskih delavnic pod posebnimi pogoji Nada Barič. Prav to tekmovanje je Črnomaljcem dalo dodatno korajočo, da se bodo v prihodnje pogosteje udeleževali tovrstnih prireditv. Vendar Baričeva ni pozabila omeniti, da Špehar ne bi mogel na miting brez pomoči sponzorystva podjetja »Zadom« lastnika Branka Culiga, s katerim v delavnicah že vrsto let uspešno sodelujejo. »Upamo, da se bodo v prihodnje po njem zgledovali tudi drugi, saj tudi na ta način pokažejo odnos do duševno in telesno prizadetih oseb,« pravi Baričeva.

Poleg konkurenčnih cen ima Elektrolux še to prednost, da je prodajalec Špehar po izobražbi elektrotehnik, tako da lahko pri nakupih zares strokovno svetuje. »Marsikdo prinesi k nam kar popolno seznam elektromateriala, ki ga potrebuje za hišo, naša skrb pa je potem, da mu ga priskrbimo čim hitrejši v ceneji. Pri slednjem smo kar uspešni, saj robo nabavljamo pri proizvajalcih ali grosistih,« pove Špehar. M.B.-J.

PREDNOVOLETNO SREČANJE

KOSTELSKO - Prednovoletno srečanje športnikov in rekreativcev Turistično-športnega društva Kostel je bilo minulo soboto. Kostelski športniki delujejo v sekcijsah, in sicer: kajakaštvo, malemu nogometu, tenisu, namiznemu tenisu in balinanju. Skupno je v društvu nad 30 članov, nekateri pa delujejo v več sekcijsah. Letos je sekcijska organizacija vrsto športnih in rekreacijskih prireditvev, dogovorili pa so se, da bo tako tudi v prihodnjem. Na srečanju so podeliли tudi priznanja najuspešnejšim tekmovalcem na prvakar končnemu društvu turnirju v namiznem tenisu. Med 12 tekmovalci so bili najboljši in prejeli priznanja: 1. Franc Cimpric, 2. Boris Abramović, 3. Marjan Lisac ml. Dogovorili so se, da bodo že v januarju organizirali mednarodni turnir v namiznem tenisu.

Matej Erjavec

Mateju Erjavcu nagrada Matevža Haceta

Gasilsko priznanje

LJUBLJANA — Gasilska zveza Slovenije je minulo soboto podeliла nagrado Matevža Haceta poveljniku občinske gasilske zveze Kočevje, Mateju Erjavcu. Nagrjenec se je rodil 1.9.1927 v Ledinah v občini Idrija. Njegova družina se je v otroških letih preselila na Kočevsko. V gasilsko organizacijo se je včlanil že 1946 in je višji gasilski častnik I. stopnje. Vrsto let je poveljni občinske gasilske zveze in to delo opravljal brezplačno. Mnogo je storil pri opravljanju te funkcije za strokovno vzgojo operativnega gasilskega članstva.

Uspešno je sodeloval na raznih izobraževalnih tečajih. Posebno skrbje je z ostalimi člani posvečal tehnični opremjenosti gasilskih društev in pri obnovi gasilskih domov in orodij. Bil je pobudnik sodelovanja s sosednjimi gasilskimi zvezami, dokler niso bila ustanovljena gasilska območja. Kot delegat je sodeloval na šestih kongresih gasilcev Slovenije.

Za požrtvovalno delo mu je bilo podelenih več odlikovanj in priznanj. Republiški štab za civilno zaščito mu je letos podelil "Zlati znak CZ". Ob podelitev tako visokega priznanja mu prijatelji, posebno pa člani gasilskih društev, čestitamo.

V. D.

VEČJA PROMETNA VARNOST — Na pogovoru vodilnih mož UNZ Krško in sevnški policijske postaje s predsednikom občinske skupščine Bredo Mijovič, predsednikom izvršne sveta Marjanom Kurnikom in sekretarjem sekretariata za gospodarstvo Jožkom Kovačem so policisti seznanili goste z varnostno oceno in nekaterimi gmotnimi zagatami. Predvsem računajo, da bodo v krajem lahko prišli do priključka na plinsko omrežje (na posnetku med ogledom posodobljenega, z računalnikom opredeljene dežurno-operativne sobe). Komandir PP Sevnica Andrej Bobek je povedal, da je malce slabša raziskanost kaznivih dejav, da pa je prometna varnost v primerjavi z bolj primerljivim predlanškim letom izredno ugodna. V 32 prometnih nezgodah so letos na sevnških cestah umrli štiri ljudi; najpogostejša povzročitelja nesreč sta neprimerna hitrost in alkoholiziranost voznikov. Na kraju samem so policisti odvzeli 74 vozniških dovoljenj, 67 voznikov pa so izključili iz prometa. (Foto: P. Perc)

• Poslanec Jože Kunšek je povabil o strokovnosti in poštenju dosedanja »pogodbene in začasne« inšpektorja, ker da so primeri, ko ta na karti ni znal ugotoviti pravega lastnika gozda in so položnice za mandatne kazni prihajale na naslove sosedov. Na parceli je nekdo dobil mandatno kazeno za posekane 4 bukve, v soščini pa naj bi po Kunškovi besedah na veliko sekal v demobiliziranem gozdu inšpektorjev bivši gozdarski kolega.

datne kazni. Kunšku se je pridružil tudi njegov poslanski kolega Jazbec iz Žabukovja, če da »takega inšpektorja ne rabimo.«

Poslanec Janez Valant pa je dejal, da ima slab občutek glede tega, da niso podaljšali inšpektorju mandata niti za 3 mesece, saj je bilo po njegovem največ škode v gozdovih ravno tedaj, ko ni bilo gozdarskega inšpektorja. Vprašal je: »Smo resna skupščina občine?«

P. P.

Sevnška Lucia na poti navzgor

Podjetje, ki je s trgovino prispevalo k večji konkurenčni ne le v sevnški občini, utele pot drugim zasebnikom in zaposlilo že 30 delavcev

SEVNICA — Zametki podjetja Lucia, ki danes zaposluje 30 delavcev, poslovno pa je povezano z več kot 250 dobavitelji doma in v tujini ter številnimi kupci v Posavju, na Dolenjskem in Štajerskem, segajo v leto 1989. Tedaj, to je bilo v novembra, je lastnik Lucie Milan Senica začel v majhnem prostoru v Sevnici s komisjsko prodajo.

Potem ko je po šestih mesecih poslovanja Senica zaposlil prvega delavca, se je že se septembra 1990, ko je odprl samoposrežbo v Sevnici in Krmelju in zaposlil še 8 delavcev, začela nenehna pot navzgor. Čeravno bi morebiti kdo sklepal tudi drugače, namreč, ko je Lucia lani prenehala s komisjsko prodajo in pričela v prenovljenih prostorih z drogerijo. Lani je Lucia zaprla trgovino v Krmelju in jo preselila na mnogo bolj prometno lokacijo v Sevnico. Ko je Senica lani kupil in uredil poslovne prostore v Sevnici, pridobil potrebne liste o ustanovitvi podjetja in podpisal pogodbo o zastopu za ljubljansko pivovarno Union, je Lucia, d.o.o., začela tudi z veleprodajo.

Že prvi koraki v veleprodaji so bili spodbudni. Pridobili so prvih 50 kupcev v Posavju, zato so v mladem podjetju ugotovili, da bo veleprodaja prej ko slej njihova strateška poslovna usmeritev. V začetku tega leta je Lucia odprla v središču Sevnice na nekdajnem klegišču hotela Ajdovec še velik grosistično-prodajni center. Navkljub težavam pri navezovanju trdnjevih poslovnih stikov s proizvajalcem in grosistom, saj maršikje še zmeraj ne zaupajo preveč zasebni pobudi, so v Lucii v vztrajnosti, izboljševanjem ponudbe in prijaznostjo do kupcev nenehno povečevali promet. Asortiman se celo razširil na vse slovenske proizvajalce. Tej usmeritvi so podredili tudi notranjo organizacijo,

zato so ustanovili lasten vozni park, potniško mrežo v Posavju in na Dolenjskem, uveli računalniško podporo poslovanju in zaposlili še 16 ljudi. Julija letos so odprli novo samoposrežbo na

• Mesečni bruto promet Lucie znaša okrog 600.000 DEM in narašča. Poleg vse bolj uveljavljene grosistične prodaje bodo ta promet povečevali še z ustanovitvijo izvozno-uvoznega podjetja. Zavoljo takoj uspešnega poslovanja je sevnška vlada sprejela predlog sekretariata za gospodarstvo in finance, da predlaga območni gozdarski zbornici, naj podjetju Lucia podeli priložnostno priznanje.

Pohanci v brežiški občini, dokupili so velika skladališča v Sevnici in razširili dejavnost še na področje designa oz. oblikovanja.

P. P.

Drobne iz Kočevja

SPOMIN - V Kočevju so panoje s predvolilnimi plakati odstranili že v prvih dneh po volitvah. Zasluga za to gre nedvomno predhodnemu dogovoru predstavnikov občine in političnih strank, da bodo panoje postavili in odstranili delavci kočevske Komunale. Kot spomin na predvolilni čas pa bodo Kočevcem po vsej verjetnosti ostale kratke Slovenske nacionalne stranke, izpisane na veliki usmerjevalni tabli tudi pred vstopom v Kočevje iz ljubljanske smeri.

OTROŠKI ŽIVŽAV - Minuli vikend je bilo na vrtu pred Metko zelo živahno. Otroci so si lahko od petka do nedelje v dopoldanskem in popoldanskem času ogledali nastope mažoret, plesne skupine, igrico za najmajše in modno revijo, pozdravili pa so lahko tudi Božička. Organizatorji trdnevnega otroškega živžava so bili Žito, Pika-Poka, Ne-ta in Sport Mist. Prireditve, ki je otroke popeljala v praznično razpoloženje jutrišnjega praznika in iztekajoči se dni leta 1992, so denarno podprtih: Kočevski tisk, Mercator-Trigopromet, HR podjetje za projektiranje, prodajo, zastopstvo in storitve, Dekorum, Urarstvo Pajnič, Mesarstvo Bradač, Delavska Godba, Belman, Zeleni dom in zavarovalnica Tilia.

T. JAKŠE

Ribniški zobotrebci

DRŽAVLJANSTVO - Po 40. členu zakona o državljanstvu je bilo v Ribnici vloženo 325 vlog za podelitev državljanstva. Skupno je bilo 533 prosilcev. 306 vlog je bilo rešenih pozitivno. S tem je državljanstvo dobilo 514 prosilcev. Šestim prosilcem so bile prošnje rešene negativno in niso dobili državljanstva, trinajstim pa prošenje niso rešili. Prav tako tudi še ni rešeno 17 vlog, ki so jih prosilci vložili po 10. členu zakona o državljanstvu (naturalizaciji).

ZAPOLITVENE MOŽNOSTI - Koliko Rikovih delavcev bo zaradi stanja, v katerem se nahaja Riko, ostalo brez zaposlitve, je vprašanje, ki si ga zastavlja skoraj vsi v Ribnici. V Riku so glede razreševanja dokaj optimistični. Po trenutnih naročilih za leto 1993 oziroma po ugotovljenih možnostih uredništve nekaterih projektov ocenjujejo, da bo v drugem pollettu prihodnje leto moč zaposlit 1008 delavcev. Po teh ocenah ugotavljajo, da je trenutni tehnološki presežek 370, predvidevajo pa, da bodo v drugi polovici 1993 od njih lahko zaposlili 198 delavcev.

Sevnški paberki

POLICIJA - Današnja kronika bo pod še svežimi vtiši z obiska občinskih funkcionarjev na sevnški policijski postaji, torej policijsko obravnavo. Tam so si občinari ogledali tudi arrest oz. prostor za začasno pridržanje, a se gostje za to izbo niso posebej zanimali. Zato pa se je moški del delegacije kar nekaj minut muhal ob doma narejenem gokartu, ki se ga policisti zaplenili nadobudnemu dirkaču s Pečja. Na ogled je bilo tudi kar nekaj začasno zaplenjenih motorjev oz. motornih koles. Sevnški policiisti so odločno zanikal, da bi se preveč izjavljali s kontrolo v cestnem prometu, o čemer se v zadnjem času kar precej govori. Povedali so, da so na Bučki in v Šentjanžu malone že naganjali voznike s ceste, da pa si tega vendarle ne bi smeli dovoliti. Samo v Šentjanžu so v enkratni nočni akciji pobrali 25 voznikov in 12 prometnih dovoljenj. V Sevnici pa je kar nekaj dirkacev, ki jim policiisti ne morejo praviti.

J. PRIMC

Kočevska kabelska televizija

Delala bo že prihodnje leto — Pogojuje zadost prijav zanjo — Rok za prijavo poteče prav danes

KOČEVJE — Prav danes, 24. decembra, poteče rok, da se interesierte iz Kočevja prijavijo, če žele kabelsko televizijo (CATV). Ce bo dovolj prijav, bo zasebno podjetje Visage v kratkem poslalo vsem zainteresiranim v podpis obrazec za sklenitev pogodbe. V ponudbi podjetja Visage je predvideno, da bi sistem kabelske televizije v prvi fazi zajel mesto Kočevje, nato pa še primestna naselja.

Začetna zmogljivost kočevske CATV bi bila 24 programov, končna zmogljivost pa bo 40 kanalov. Imela bo tudi informacijski kanal, ki bo kasneje razširjen v lokalni TV program. Sistem bo v celoti zgrajen že leta 1993.

Po kočevski kabelski TV bo možno v začetku sprejemati pet zemeljskih programov (TVS 1 in 2, kanal A ter HTV 1 in 2), 18 satelitskih programov (med njimi tudi štiri kodirane, z katere pa ne bo treba dekoderja in plačevati naročnine) in informacijski kanal, ki bo kasneje prešel v lokalno televizijo.

Cene kabelskih priključkov so spremenljive in znašajo za stanovanja v blo-

Martina Žnidaršič

»Veselim se že, če se otrok navadi na WC!«

Mobilna služba pomaga motenim otrokom

SEVNICA — Pred dobrimi petimi leti je sevnško društvo za pomoč duševno prizadetim osebam dalo pobudo za ustanovitev mobilne službe. To je posebna oblika družbenega pomoči osebam z motnjami v razvoju. Med cilji te službe je tudi zdognite odkrivanje takih primerov in pomoč staršem in svojcem.

Že v pol leta, odkar je mobilna služba, so ugotovili, da je dela preveč, da bi mu bila specjalna pedagoginja osnovne šole Ane Gale v Sevnici Martina Žnidaršič, navkljub dobrim voljim in prednostni zahodnemu poklicu, kos »po službi«, zato so vendarle zagotovili potrebljene denarje posebej za to delovno mesto. Mobilna služba (v sevnški občini zajema predšolske otroke) naj bi namesto potekala predvsem tam, kjer otrok živi. Dovomi teh otrok pa niso le v Sevnici in njeni bližnjih okolicah, ampak pretežno v odročnih krajih. Vendar za službeni avtomobil dolej ni bilo denarja.

»Velikokrat se otroci obnašajo doma precej drugače kot v vrtcu. Starši sicer prihajajo z otroki tudi v vrtce ali na šolo, da jih obravnavat individualno. Pri tem gre za navadjanje na skrb za samega sebe, od hranjenja pa do osebne higiene, za

spoznavanje bližnje okolice, za spodbujanje senzomotorike, gibljivo vrgo itd. Večino otrok je že obravnaval tudi logoped. Po potrebi pa imam stike tudi z otroško

• V petih letih je mobilna služba obravnavala 32 otrok. Šest od teh z lažjimi motnjami v razvoju je vključeno v redne osnovne šole, sedem pa v program osnovne šole Ane Gale in v oddelek devovnega usposabljanja. Sedaj obravnavata sevnška mobilna služba 12 otrok.

zdravnično, nadalje s psihologijo s Centra za socialno delo in Sevnici in tudi z nefrofizioterapeutom v Krškem. Vsakega napredka se skupaj s starši zelo razveslimo,« doživlja pričoveduje Martina Žnidaršič.

P. P.

KONCERTI BOŽIČNIH PESMI

BOŠTANJ — Mešani pevski zbor župnije Boštanj pod vodstvom Cirila Udovča priredil to soboto ob 19. uri v župnijski cerkvi v Boštanju koncert božičnih pesmi. Oktet Jurij Dalmatin iz Boštanja pa vabi jutri, v petek, ob 16. uri na božični koncert v župnijski cerkvi v Brežicah, v nedeljo pa isti uri pa se na podoben koncert v sevnški župnijski cerkvi.

VOLITVE - Nekaj dobrovoljčkov s tega območja je zadnjic nejevoljno živilo tisteča od zida in modrovalo o volitvah. Najbolj odločni med možnimi dobre volje so kmalu udarili tudi po mizi. Ko so se ob novem kozarčku za silo pomirili, so pojasnili omizju, od kod tak nemir v njih. Slaba cesta na Senovo, komunisti spet hočejo nazaj, pokojnine, da še na Senovem skoraj zmrzne. Človek ga mora piti, čeprav je to hudič, so reki. Misliš, da ga vsaj na miklavževu v nedeljo dopoldne ne boš cuknil in boš šel lepo na volitev in potem domov na zapeček k ženki. A kaj, ko so na Senovem naredili volitve kar v gostilni!

ZANIMANJE - Vida Bar se je kot predsednica družbenopolitičnega zboru krške občinske skupščine včasih našla "na tapeti" v krških strankah, zlasti tistih, ki je ne marajo. Tiste čase, ko so jo obravnavali v političnih partijah, se ji je moralno pošteno kolcati, če je kolcanja vsaj toliko, kot je obiranja. Eden od družbe, ki je kritiziral, je poskušal biti najbolj duhovit. Rekel je, da ga prav zanima, kako je s to zadevo. Če Banova kot predsednica res ni za nobeno rabo, bi rad vedel, če se pa kako drugače obnese. Kako neskončna je pri politiku lahko domisljiva. Le-ta ne odneha prva.

OBČUTJA - Hrvoje Oršanič je na listi "zelenih" kandidiral v šestih volilnih enotah v šestem okraju za poslanca v državnem zboru. Nekateri volilci s tem niso bili zadovoljni, in sicer je najbrž motilo ime. Tako se je nekdo celo izprsil, češ ali bomo volili take, ali nimate nobenega boljšega in nobenega našega. Se je glasovalec pač po svoje odrezal. Hvala bogu, da smo tostran Sotle samo Slovenci in ne nacionalisti.

Novo v Brežicah

ZVODNIŠTVO - Danes bomo v naših novicah obiskali krški Videm. V to rubriko se je uvrstil, ker so o njegovem delu razpravljali v brežiški skupščini. Poleg vsega ostalega, kar podjetje bremenji v zadnjem času in kar mu skušajo po pravici ali krivici napraviti, so ga brežiški poslanci obtožili še enega kaznivega dejanja. Povzdignili so glad in ga obtožili zvodenštva. Videm je bil namreč tisti, ki je nagovarjal: "Daj, jaz ti plačam več, kot vas drugi..." Da ne bo pomote, naj še malo razložimo. Videm je na ta način nagovarjal kmete, pri katerih je na črno sekal les. Za svoje nečedno dejanje bi moral tudi kazensko odgovarjati, a še nihče ne ve, če bo.

PRETELKOST - Brežičani še živijo v minulih časih. Na seji skupščine so tako še vedno okrcali svojega poslanca v zboru občin, čeprav je svojo vlogo dejansko že opravil. V kratkem bodo sprevideli, da so bili doslej še srečni, ker so imeli koga kritizirati, zdaj bodo za to projekt opravilo prikrasani. Čeprav se je v vrsti kar trlo kandidatov, pri magičnega praga parlementa vendarle (zaenkrat) ni prestopal noben Brežičan. Morda je bil slab poslanec vendarle boljši kot nobeden.

TEATER - Poslanci, ki nikakor nočajo priti na seje občinske skupščine, se sploh ne zavedajo, kaj zamujajo. Če bi se samo malo potrudili, bi lahko vsak mesec sedeli v teatru z igralci, kakršnih ne srečaš kjer kjer. Protagonisti so res vedno isti, zato pa tako dobro igrajo, da se je zelo težko odločiti, če res tako mislimo, ali samo igrajo vnaprej napisano zgodbino. Za primer vrhunskega gledališkega dogodka pa samo z zadnje seje: "Če se sklepi skupščine ne bodo upoštevali, potem, gospod predsednik, vrnite mandat in naj v Brežicah vlada IS!" (Zastor pade.)

KRŠKI PAR ČETRTI

KRŠKO - Urška Klakočar in Sebastjan Vodlan iz Krškega sta na nedavnen mednarodnem plesnem tekmovanju za pokal Kazine osvojila 4. mesto. S tem sta si prislužila novih devet točk.

IZ NAŠIH OBČIN

Kot da se ni zgodilo nič hudega

V Posavju nove krajevne podružnice Društva izgnancev Slovenije — Če je država v preteklosti na nekaj kar »pozabila«, so jo zdaj na to spomnili

GLOBOKO, BIZELJSKO, LESKOVEC — V petek popoldne sta bila v brežiški občini kar dva ustavnova zborna krajevnih organizacij društva izgnancev. Prvi je bil na Bizejskem, drugi pa v Globokem, kjer se je zbralokrog 90 prebivalcev iz te in iz sosednje pišecke krajevne skupnosti. Zbor, ki se ga je udeležil tudi predsednik Društva izgnancev Slovenije Vlado Deržič, so popresili domači osnovnošolci s kulturnim programom na temo izgnanstva in na koncu še pcvci domačega Lovskega pevskega zbora.

Predsednica krajevne organizacije društva je Ljudmila Petan, tajnica Hermina Hotko, za blagajno pa bo skrbela Ivanka Gerjevič. Krajevna organizacija ima tudi poverjenike za vsake vas, ki bodo vpisovali nove člane. Zanimanje je zelo veliko, saj ima društvo poleg druženja, izletov in tiskane besede za izgnance še en namen. Pri lastnjenju namreč zahteva del družbenega lastnina, ker je država porabilu nemško odškodnino, namesto da bi jo namenila prizadetim izgnanim družinam.

Krajevno organizacijo oz. odbor društva izgnancev so pred dnevi ustavili tudi v Leskovcu pri Krškem. Odbor, ki vključuje prebivalce iz krajevnih skupnosti Leskovec, Krško polje, Senoše in Veliki Podlog in steje prek 260 članov, bodo vodili Marjan Arh, predsednik, Franc Žičkar, podpredsednik, Rezi Piric, tajnica, in Verica Rep, blagajničarka.

Na ustanovnem sestanku, ki so ga pripravili v prostorih osnovne šole in ki so ga vključili v okvir praznovanja ob 180—letnici OŠ Leskovec, so izvedli

Veseli december

BREŽICE — Letošnja novoletna prireditve "Veseli december" se bo začela jutri ob 16. uri, ko bo v farni cerkvi sv. Lovrenca božični koncert oktetja "Juri Dalmatin" iz Sevnice. V nedeljo ob 18. uri bosta še dva božična koncerta. Prvi bo v cerkvi sv. Jurija na Čatežu, kjer bo Quartet DO izvajal orgelski koncert Huberta Berganta, drugi pa v Golf hotelu Grad Mokrice, kjer se bosta predstavila Krešimir Marmilić z violinom in Tomislav Vrandečić s kitaro. Še istega dne ob 17. uri bo na Ulici prvih borcev program za otroke z Matejo Koležnik in dedkom Mrazom, uro pozneje pa bo za veselo razpoloženje poskrbel ansambel Čudežna polja.

V ponedeljek ob 17. uri bodo za otroški program na ulici poskrbeli člani KUD France Prešeren iz Kranja s svojimi "Tric" — tračem. Črte bo, kakor tudi vsak naslednji dan ob 17. uri, obiskal dedek Mraz. Ob 18. uri bo vse obiskovalce zabaval ansambel Plava trava zaborava, ob 19. uri pa Saša Einsiedler in Sašo Hribar. Na predvoletni torek bo v Brežicah s svojim programom gostovala Svetlana Makarovič. Ob 17. uri se boste z njo lahko srečali na Ulici prvih borcev, uro in pol pozneje pa še v hotelu Terme Čatež. Istri dan ob 17.45 bo nastopil še Alfi Nipič s svojimi muzikanti in ob 18. uri bo novotvorno nagradno žrebanje trgovskega podjetja Posavje Brežice.

V sredo bo ob 15.30 v Zdraviliškem domu na Čatežu predstava "Janko in Metka" in program Glasbene Šole iz Brežic. Ista predstava Cveta Severja bo še ob 17. ura na glavnem mestni ulici, po nej pa bo nastopila Helena Blagne in ob 18.30 še ansambel Melos. Na staro leto ob 23. ura se boste lahko pridružili ansamblu Tonija Hervola na Ulici prvih borcev in z njim vstopili v novo leto.

B. D.-G.

POMOČ HRVAŠKIM OBRTNIKOM — V začetku preteklega tedna so predstavniki Obrtne zbirnice Slovenije svojim kolegom iz Slavonskega Broda izročili 17 ton strešne opere. Denar zanjo, 260 tisočakov, so zbrali v posebni humanitarni akciji, s katero so želeli pomagati svojim kolegom pri obnovi porušenih domov in obratovalnic, poleg tega pa vzpodbuditi trajnejše sodelovanje med obrtniki dveh sosednjih držav. Slovenskim obrtnikom se je za dano pomoč zahvalil predsednik izvršnega odbora Udrženja hrvaških obrtnikov Stjepan Šafar. Izrazil je upanje, da bo prihodnje leto prineslo Hrvaški več miru in s tem tudi možnosti za vronejše sodelovanje s slovensko stranj. K temu so se zavezali že v letosnjem juniju, ko so v Slovenski Bistrici podpisali dogovor o medsebojnem sodelovanju.

IZ NAŠIH OBČIN

IZ NAŠIH OBČIN

Včasih moraš biti najprej Posavec

Metod Šonc o nekaterih aktualnih temah

KRŠKO — Zbori krške občinske skupščine so 21. decembra, ko je zaradi nepopolne udeležbe odpadlo 27. skupno zasedanje krškega parlamenta, med drugim prisluhnili Metod Šoncu. Slednji, tedaj še krški delegat v zboru občine slovenske skupščine prejšnjega sklica, je v nekaj besedah povzel dosedanje delo republiškega parlamenta, čestital novoizvoljenemu poslancemu iz Posavja in opozoril na manjkajoče odgovore na pereča vprašanja.

Po mnenju Metoda Šonca, ki bo po prenehanju republiškega mandata delegat "samo" še v krški skupščini, bo moral novi republiški parlament celovito razpravljati o krški jedrski elektrarni. "Meni kljub prizadevanjem ni uspel spraviti te teme na skupščinski dnevni red, ker vrlada ni pripravila potrebnega gradiva za tako razpravo," pojasnjuje Šonc. Slovenski parlamentarci bodo dokazno rekle o slovenskih avtocestah. Obvelja naj odločitev, meni Šonc, da bomo gradili tudi dolensko avtomobilsko cesto, ki bo hkrati tudi prometnica Posavja. Ko pa je že govor o Posavju, nij vseeno, za kakšno Posavje gre. Čas, da se to pove, je ob sprejemjanju zakonodaje o lokalni samoupravi. Prava zamešel glede slednje je regionalno pove-

KRŠKO — Gasilsko društvo Krško in ZPM Krško organizirata novoletno praznovanje otrok in srečanje z dedkom Mrazom in njegovim spremstvom. Prireditve bodo vsak dan od 25. do 30. decembra ob 16. ur v dvorani gasilskega doma v Kršku. Dede Mraz se bo z najozjšim spremstvom vsak dan pripejal s kočijo in se zadržal z otroki vse do večera. V programu bodo sodelovali VVZ — enota Pravljava, OS Jurij Dalmatin, glasbena šola, Big Band, Plesni studio, moderatorji Centra za socialno delo, Trgovina Nika, Lado Pacek kot kočijaž dedka Mraza in člani gasilskega društva, ki bodo organizirali prireditve in poskrbeli za hrano in pičajo. Po končanem kulturnem programu bo t.i. otroški žur. Dogajanje v dvorani bodo po pestri dogodki pred domom. Tam bodo postavili stojnice z vsem mogičim, kjer seveda ne bo manjkalo dobrota. Odrezal se bo tudi dedek Mraz, ki bo delil bonbone in nagrade.

SKUPŠČINA NI ZASEDALA

KRŠKO - Zaradi neslepčnosti v zboru združenega dela 21. decembra letos ni zasedala krška občinska skupščina. Ko je bilo jasno, da tega skupnega zasedanja zborov v ponedeljek ni bo, je Tone Bučar, član izvršnega sveta, predlagal, naj bi se prisotni, ne ozirajo se na predlagani dnevni red, pogovorili o skupščinskem večmesečnem nedelu. Predlog ni "sel skozi". V ponedeljek je glede na predhodno vabilo ločeno zasedalo družbenopolitični zbor, ki ga je sklical Andrej Martinc. DPZ ni izvolil svojega novega predsednika.

ŠE NEKAJ PRIREDITEV

KRŠKO - Društvo za plesno dejavnost Krško je pripravilo (pred)novotletni plesni razvedrilni spored. Iz tega programa, decembrskega živžava na Vidmu si bodo obiskovalci v naslednjih dneh lahko ogledali še nekaj prireditve. V soboto, 26. decembra, bo nastopil ansambel Labod, 27. t.m. se bosta predstavila z lutkami Vinko in Maja Koretič, 29. decembra bosta izvedla zabavni program Spidi in Gogi, člana ansambla Čudežna polja, predzadnjih dnevih leta pa bo za veselo razpoloženje na Vidmu poskrbel citrар Miran Kozole. Program je vsak dan od 16. do 19. ure.

ATELJE ODPRT

KRŠKO - Atelje Štoviček v Leskovcu bo s 1. januarjem spet odprt vrat v obiskovalcem, in sicer ob torkih in četrtekih od 15. do 18. ure. Tako si bodo obiskovalci zopet lahko ogledali dela pokojnega akademškega kiparja in medaljerja Vladimira Štovičeka, in to pod strokovnim vodstvom njegove hčerke Vladke, tudi akademške kiparke.

L. M.

Kaj bo z letališčem v Cerkljah?

Vojska se nima volje pogovarjati s krajani — Usoda 700 ha zemljišč neznana — Civilno letališče, tankovski poligon, kmetijstvo ali kaj drugega?

CERKLJE OB KRKI — V brežiški občini se že nekaj časa postavlja vprašanje o nadaljnji usodi vojaških objektov, vendar zares temeljitega odgovora še ni. Kmalu bo minilo že celo leto, odkar so Zeleni, tedenja SKZ — LS in Narodni demokrati dali pobudo o programih za vojaške objekte. Skupščina je takrat sprejela sklep, da se za vse objekte izdelajo programi v sodelovanju z ustreznimi republiškimi ustanovami, s predhodnim soglasjem krajevnih skupnosti in s sprejemom v skupščini. Opredelili so se tudi, da naj se velike površine pri letališču vrnejo kmetijstvu, oz. kmetom, ki so bili razlaščeni.

Od takrat je bilo v Brežicah storjeno že marsikaj. O tem, ali v pozitivno ali negativno smer, bodo razpravljali, poročali in dokazovali na drugem mestu. Tokrat se ozrimo samo na letališče

Cerkle oziroma na velik kompleks v izmeri 700 ha, od tega 500 ha znatnej ograje letališča. V odgovoru, ki ga je izvršni svet pravil, da se jo vprašuje za sejno skupščino v zasedanju v letosnjem letu, kaže se niso dobiti odgovor, da bodo njegovi predstavki prišli na sestanek z brežiškim IS in s krajani. »Zdaj je mimo že 3 mesece, pa še ni bilo sestanka, zato smo še enkrat pisali ministrstvu. Vztrajali bomo na svojih poskusih dogovarjanja z vojsko. Če še naprej ne bo nobenega odziva,

• »Zdaj smo opazili, da so v naši bližini spet odprli pol hektara velik peskokop. Peselek redno odvajažajo z vozili Pionirja iz Novega mesta, a kam ga vozijo, ne vemo. Ob tem uničujejo naše ceste in nam obljubljajo, da jih bodo popravili, ko bodo nehalo voziti. Naša krajevna skupnost je zato zahtevala pisna zagotovila, «je dejal poslanec Jernej Zorko in tem še do datno opozoril na težave, nejevoljno in negotovost krajov. Cerkel ob Krki.

Cerkeljanov ni težko razumeti. V njihovi neposredni bližini, na nekoc njihovi zemlji, se je v preteklosti šopirla tuja, zdaj pa naša vojska. In kakšna je razlika? Sami niso imeli niti dobrega ne od prve in ne od sedanje.

B. DUŠIČ-GORNIK

Jernej Zorko

kultura in izobra- ževanje

Srbohrvaščina že črtana

Srbohrvaščina so v šolah na Slovenskem šteti zadnji dnevi. Samo še do konca tega šolskega leta se je morajo učenci obvezno učiti, potem je ne bodo imeli nikoli več. Tudi če bi hoteli ta predmet neobvezno, ga ne bo. Tako je sredi decembra odločil republiki strokovni svet za šolsko kot edino pristojno telo da takšne zadeve.

Poročila pravijo, da je šlo pri glasovanju o tem zelo na tesno. Nekaterim članom strokovnega sveta očitno ni šlo v glavo, da bi moral i takto radikalno v hipu pretrgati z jekom, s katerim smo toliko desetletij živeli v sožitju. Pri tem so bolj mislili na hrvatičino kot na srbohrvaščino, češ da bi z jekom sosednjega naroda morali kako ostali v stiku, morebiti vsaj tako, da bi hrvatičina ostala kot fakultativni (neobvezni) predmet. Pa so bili tudi tu pregorani.

Srbohrvaščina je zlasti po lanskem agresiji na Slovenijo postala očitno preveč sporna, da bi lahko že ostala kot učni predmet. Zoper to, da bi se slovenski učenci morali še naprej učiti jekoma agresorjev, so povzgnili glas številnih posameznikov in skupine, od staršev učencev do izobražencev in razumnikov. V polemikah so bili tudi glasovi za nadaljnje poučevanje srbohrvaščine, češ da je ta nasezadnje tudi jekom literature Nušića, Njegoša, Lalicu, Andrića in drugih mojstrov peresa. Še do nedavnega so se razvremali navzkrižni glasovi v polemikah. Ukinitev spornega predmeta je tudi njim postavila pik na (zadnji) »i«.

Po dve urji srbohrvaščine na teden imajo (zadnji, kot rečeno) petodelci osnovnih šol. Prihodnje šolsko leto bodo imeli njihovi nasledniki namesto dveh ur črte srbohrvaščine uro več za slovenčino in uro več za tuji jekom, kateregakoli se že učijo. Takšen je dodatni sklep strokovnega sveta, ki pa še ni dokončen in bo o tem beseda še januarja.

Slovenčini bi sploh morali posvečati večjo pozornost, in to ne samo v osnovnih, ampak tudi v srednjih šolah ter na fakultetih. Znanje lastnega jekoma je poleg vsega tudi pogoj, da se človek pravilno nauči tujej jekoma.

I. Z.

Svetilka iz žgane gline

Brežičan Dušan Miloš razstavlja v novomeškem razstavišču SDK uporabno unikatno keramiko

NOVO MESTO — Keramiko kot izdelek iz žgane gline so ljudje poznali v najstarejših časih. V muzejih, tudi novomeškem, shranjeni primerki so različno oblikovani. Najčešče gre za posode, zmodelirane na lončarskem vretenu. To so različno veliki vrči, lonci, sklede in skodelice, iz starorimskih časov so npr. znana tudi mala svelta na olju. Pod spremnimi rokami pa so večkrat nastali glinasti kipci in drugi predmeti za okrasje.

Z oblikovanjem izdelkov iz gline se ljudje ukvarjajo še dandanes in med temi so najbolj znani lončarji. Ni jih malo, ki gnetejo, žgo in potem glazirajo izdelke. Tako nastajajo tudi predmeti, ki sodijo v zvrst drobne plastike. Med te bi lahko pristeli tudi unikatno keramiko Dušana Miloša iz Brežic.

Miloš je dobil osnove za keramiko kar doma. Njegova mati, Cvetka Miloš, se je kot likovnica resa bolj posvetila tapiseriji, vendar se je ukvarjala tudi z unikatno keramiko. Sin ji ni v celoti sledil, saj se je zgodil odločil za uporabno unikatno keramiko. Oblikoval je različne posode, svečnice in drugo, do namiznih svetilk, pri čemer ga je bolj kot umetniškost zanimala namembnost predmeta.

Večje število takšnih predmetov se je Dušan Miloš odločil prikazati v Novem mestu. Razstavo so pripravili v razstavišču SDK in jo v torek, 22. decembra, zvečer odprli z glasbenim programom: na orglice sta ob glasbeni spremljavi Tanje Žužek zaigrala Miró Božič in Simon Bizjak iz Idrijskega. Razstava bo na ogled do srede januarja.

Umetnostna zgodovinarica Jožica Vrtačnik-Lorber iz Posavskega muzeja

Za konec leta: prenovljena galerija

V Dolenjski galeriji prvič razstavlja akademski slikar Darko Slavec iz Ljubljane

NOVO MESTO — V Dolenjski galeriji bo do 17. januarja na ogled pregled na razstavi del akademskoga slikarja Darka Slavca iz Ljubljane. Umetnik, ki se novomeškemu občinstvu predstavlja prvič, je za to razstavo izbral 62 slik iz ciklov Kruh, svet in kozmos, Hlebec in prt, Kruh in iluzija ter Človek in vesolje, nastalih v zadnjih petnajstih letih, in 13 fotografij iz cikla Lepa Vida ali skupaj 75 del.

Prevaljudiči motiv Slavčevih slik je kruh, hlebec kruha, tako lepo započenega, da bi človek kar odkrnil košček s hrustljavo skorjo in ga použil. Hlebec je navzoč vseposvod, kjer vidimo ali slumimo človeka, osvajalca vesolja, torej tudi v vesolju. In če v vesolju že mora kaj eksplodirati, naj bo to hlebec kruha,

in tiste spiralno zavite meglice, ki ostanejo po vesoljskem poku, naj bodo krusne drobtine...

Razstava je postavljena v vseh treh galerijskih prostorih, to je v veliki in mali dvorani ter v atriju, ki so ga malo predtem prenovili in popravili. Sobico za vodjo galerije so porušili, likovni inventar, se pravi slike in plastike, pa iz atrija prenesli v muzej, kamor sodi. Galerija je tojester sicer doživel templješo zunanjega in notranjega prenova. Med drugim je dobila novo kritino in izboljšano razsvetljavo.

Ob tem je Bojan Božič poudaril tudi izjemno prispevki sponzorjev, ki so omogočili — od občinske skupščine do delovnih organizacij — razstavno dejavnosti in izdajo spremljajočih publikacij vse leto. Tako je sedanj razstavo v Dolenjski galeriji, o kateri je na otvoritvi namesto odsonstnega umetnostnega kritika Braneta Koviča nekaj misli podvedal ravnatelj Bojan Božič, podprla tovarna zdravil Krka, njen mešani pevski zbor pa je pod vodstvom prof. Jožice Bradač zapel nekaj pesmi.

I. ZORAN

SEVERJEV NAGRADE

ŠKOFJA LOKA — Tu so že dva in dvaindvajsetič podelili Severjeve nagrade, imenovane po velikem slovenskem gledališkem igralcu Stanetu Severju, ki je decembra 1970 v Ribnici na Pohorju tako rekoč med predstavo omahnil v smrt. Nagrade za leto 1992 so prejeli igralci: Saša Pavček iz ljubljanske Drame, Milan Štefle iz Mestnega gledališča ljubljanskega, Jernej Šugman, diploman Akademije za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani, ter Simona Zorc, študentka slavistik in nepoklicna igralka iz Grosupljega.

Večer božičnih in črnskih duhovnih pesmi

Prednoletni koncert

NOVO MESTO — V petek, 18. decembra, zvečer je v novomeškem Domu kulture nastopil Big ben hit quartet iz Nove Gorice, ki deluje pod umetniškim vodstvom Danila Čadeža, sestavlajo pa ga mladi pevci: prvi tenorist Vladimir Čadež, drugi tenorist Janez Rijavec-Gianni, baritonist Radovan Kočošar in basist Matej Voje. Kvartet je v prvem delu celovčernega programa zapel šest božičnih, v drugem delu pa osem črnskih duhovnih pesmi ter na vdušil poslušalce. Pevci z izostenim posluhom gojijo slovensko narodno ter domačo in tujo umetno pesem, še posebej pa črnsko duhovno pesem. Radi jim prisluhnejo obiskovalci doma in v tujini. Gostovali so že v Italiji, Avstriji, Nemčiji, Rusiji, Vatikanu, Španiji, Avstraliji in drugod, prihodni leta pa bodo odpotovali na enomesečno turnejo po Kanadi in ZDA. Poleg tega kvarteta je na novomeškem odru nastopil znani slovenski mojster klavirja in orgel Hubert Bergant, profesor na ljubljanski Akademiji za glasbo. Na elektronske orgle je zaigral štiri skladbe. Bil je lep glasbeni večer — prednoletni koncert.

USTANOVILI GLASBENO ŠOLO TREBNJE

TREBNJE — V Trebnjem je glasbena šola do sedaj delovala v okviru Centra za izobraževanje in kulturo Trebnje kot njegova organizacijska enota z lastnimi prihodki. V petek, 18. decembra, pa so delegati vseh treh zborov Skupščine občine Trebnje tudi uradno potrdili njen izločitev in ustavitev Glasbene šole Trebnje.

NA OGLED OBLIKOVALSKA DELA ŠTUDENTOV

LJUBLJANA — V Gradbenem centru Slovenije v Ljubljani so v pondeljek, 21. decembra, odprli razstavo oblikovalskih del študentov arhitekture. Na ogled bo do 21. januarja.

MINIATURNE SLIKE

LJUBLJANA — V ljubljanski Galeriji Kompas so v pondeljek, 21. decembra, odprli razstavo miniaturnih slik Klavdija Tutte. Naslov razstave je Pravljenci pejsaži.

Utrip, ki prihaja iz šole

Glasbena šola Trebnje zlasti decembra pomembno prispevala k živahnemu kulturnemu utripu kraja

TREBNJE — Glasbena šola Trebnje je vse leto veliko prispevala k živahnemu kulturnemu utripu kraja, še posebej pa v decembri, ko je pripravila kar pet prireditve. Začelo se je že 1. decembra, ko je šola organizirala zanimivo predavanje za starše svojih učencev, in sicer o poslušanju glasbe in njenem vplivu na človeka. Predaval je Dora Gobec s Pedagoškega inštituta v Ljubljani. Prireditve, ki so sledile tej, so bili glasbeni nastopi oz. koncerti.

7. decembra je bil v avli stare osnovne šole, tako kot vse druge prireditve, koncert jazzovske glasbe, eden prvih te vrste v Trebnjem. S skladbami znanih jazzovskih skladateljev od Basieja in Armstronga do Ellingtona in Parkerja sta se predstavila klarinetist-saksofonist Tomaz Zlobko in pianist Blaž Jurjevič, ki poučjujeta na trebanjski glasbeni soli. Njuno občuteno, sproščeno in uigrano muziciranje je navdušilo tudi nepoznane obiskovalce.

17. decembra sta koncertirali flavistka Sonja Lavrinšek-Čampa (po študiju v Salzburgu) in pianistka Urška Meglič (študirala je v Zagrebu, zdaj se izpolnjuje v Gradcu). Prav mojstrski sta izvedli dela različnih skladateljev od Temeljnika do Chopina.

V soboto, 19. decembra, je bil nastop za člane Društva invalidov Trebnje. V prvem delu sta se predstavila trio blokflav in kvartet harmonik, ki deluje na trebanjski glasbeni soli, v drugem delu pa so nastopile solo pevke Srednje glasbene in baletne šole v Ljubljani: Anja Stefan, Frančka Šenk in Andreja Mo-

niku Martinu Gazvodi iz Gotne vasi in njegovih delovnih skupin za izjemno trud in razumevanje pri teh delih.

Ob tem je Bojan Božič poudaril tudi izjemno prispevki sponzorjev, ki so omogočili — od občinske skupščine do delovnih organizacij — razstavno dejavnosti in izdajo spremljajočih publikacij vse leto. Tako je sedanj razstavo v Dolenjski galeriji, o kateri je na otvoritvi namesto odsonstnega umetnostnega kritika Braneta Koviča nekaj misli podvedal ravnatelj Bojan Božič, podprla tovarna zdravil Krka, njen mešani pevski zbor pa je pod vodstvom prof. Jožice Bradač zapel nekaj pesmi.

I. ZORAN

BIBIĆ S TREBUŠNIKOM — Ko je igralec Polde Bibič minuli četrtek v sevnški knjižnici interpretiral hudomušne Trebušnikove dogodivščine iz knjige Janka Mlačnika, so mu obiskovalci z zanimanjem prisluhnili. (Foto: P. Perc)

V Sevnici december kar mesec kulture

Prireditve po vsej občini — Božični koncerti Okteta Jurij Dalmatin — Gostovanje Gledališča Tone Cufar z Jesenic — Lutkovne predstave in filmi za otroke

SEVNICA — V sevnški občini že dolgo ni bilo toliko najrazličnejših kulturnih prireditiv, kot jih je ta mesec, ko se malone vsak dan kaj dogaja, vsak teden pa prav gotovo. Kulturne dvorane še zlasti pogosto ožive v drugi polovici decembra, ko se v Sevnici in drugih krajih po občini vrstijo prireditve v počastitev božičnih in noveletnih praznikov, najmlajšim pa jih prinaša tudi dedek Mraz. Sicer je treba poudariti, da je letos dokaj bogat program za šolarje in ostalo mladino, da je Zvezki kulturnih organizacij kot osrednji prireditelji uspelo pridobiti sponzorje za finančno in drugo pomoč pri izvedbi prireditv. To so: sevnški firmi Lucia in Mercator, Dom upokojencev in oskrbovancev Impoljca ter Zagorec iz Boštanja.

Decembrski kulturni spored se je začel z gostovanjem jeseniškega Gledališča Tone Cufar v Sevnici, in sicer z igro Miklavž na zemljo ne more. V Sevnici oz. v občinski knjižnici pa so pripravili: predstavitev *mohorjevk za leto 1992*, med katerimi je izšla tudi Razborškova Slovenska krasilna umetnost, minuli četrtek srečanje z Janezom Bitencem, ki je najmlajšim članom knjižnice predstavil svojo glasbeno pravljico, istega dne pa še literarni večer, na katerem je igralec Polde Bibič pripravoval »Trebušnikove dogodivščine« slovenskega planinskega pisatelja Janka Mlačnika.

Z božičnimi koncerti je pričel Oktet Jurij Dalmatin iz Boštanja, ki je z izbranim sporedom božičnih pesmi prvič nastopil 11. decembra zvečer v župnijski cerkvi v Tržiču, v soboto, 19. decembra, pa, tudi s tudi slovenski državni praznik, dan državnosti, bodo sodelovali igralci jeseniškega Gledališča Tone Cufar. To gledališče bo s svojim lutkovnim ansamblom gostovalo v sevnški občini dva dni ob koncu tega tedna in v devetih krajih uprizorilo lutkovni igri Leopold in Leopold in Leopoldina ter Čriba — Čriba.

V soboto, 26. decembra, ob 19. uri bo v kulturni dvorani sevnškega gospodarskega doma tradicionalni noveletni koncert domača pihanle godbe in mešanega pevskega zborja Primoz Trubar iz Loke. Na prireditvi, s katero bodo počastili tudi slovenski državni praznik, dan državnosti, bodo sodelovali igralci jeseniškega Gledališča Tone Cufar. To gledališče bo s svojim lutkovnim ansamblom gostovalo v sevnški občini dva dni ob koncu tega tedna in v devetih krajih uprizorilo lutkovni igri Leopold in Leopoldina ter Čriba — Čriba.

I. Z.

JUBILEJ SODOBNOSTI

Osrednja slovenska literarna revija Sodobnost z decembarsko številko začenja štiri desetletja izhajanja. O tem piše glavni in odgovorni urednik Ciril Zlobec na prvih straneh in poudarja, da revija temelji na izkušnjah predvsojne Sodobnosti in tako tudi nadaljuje njen tradicijo. Pričujoča decembarska številka se v zvezino nekoli bolj ozira po Dolenjski in Beli krajini. Objavlja intervju, ki ga je imela Gita Vončina z novomeškim pesnikom Severinom Šalijem na ljubljanskem radiu. Zapis je eden zadnjih pogovorov s Severinom Šalijem, ki je letos oktobra umrl, star 81 let. Kot prozaist pa se v Sodobnosti oglaša pesnik Lojze Krakar, rojak iz Semiča. V dveh spominskih črticah opisuje svoje vrnitev iz koncentracijskega taborišča v rodno Belo krajino in srečanja z belokranjskimi rojaki veliko let pozneje.

"TAHINDERHANDR" V SOKOLSKEM DOMU

METLIKA — Tukajšnji folkloristični skupina "Ivan Navratil" vabi v soboto, 26. decembra, ob 19. uri v Sokolski dom na Pungartu na "Tahinderhandr". Poleg folkloristov in tambočarjev se bosta na celočetveterem nastopu predstavila tudi domačinka Violeta Tomič, igralka pri MGL v Ljubljani, ter Janez Vraničar-Luigi. Prebirala bosta vezni tekst, ki ga je posebej za to priložnost po še neobjavljeni knjigi Zvonka Rusa "Metličani" napisal njegov sin Matjaž Vabljeni!

Srečevanja Dragice Dani

Ob izidu novega knjižnega prvanca v zbirki Siga

NOVO MESTO — Odkar je Dolenjska založba osnovala literarno knjižno zbirko Utva, je zbirka Siga kot prva ustanovljena zato, da bi izdala poezijo in prozo dolenjskih avtorjev, namenjena samo še tiskanju knjižnih prvencev. Spremembo pa se je še marsikaj drugega, predvsem zunanjega podoba knjig te zbirke (ni več črno sijočih naslovnic s silhuetimi podobami avtorjev), poleg tega Siga tudi ne izhaja več v paketu. Vzrok za slednje ni pomanjkanje kvalitetnih avtorjev, temveč predvsem pomanjkanje denarja. Založba namreč čedalje teže zbere denar za pokrije stroškov ene,

Prišla je luč in pregnala temo

Božični večer je, a mnogi danes ne vedo več, čemu ga praznujemo. Moderno življenje je človeka oddaljilo od narave, katere del sta veselje in svetloba, a tudi mrak in smrt. Zima je bila čas smrti, a tudi upanja in veselja ob njenem porazu. To veselje v krščanstvu simbolizira Kristusovo rojstvo

Nekaj dni v letu je, ki jih človek pričakuje z radostjo in upanjom. Med temi so zagotovo tudi božič, novo leto in trije kralji. Trije sveti dnevi so včasih rekli ljudje tem praznikom. Še prej, v sivi davnini, predno je krščanstvo s svojo odrešeniško vizijo preplavilo naše kraje, so bila ob tem času uveljavljena poganska obreda. Izvirala so iz strahu in nevednosti: sonce je bilo na obzorju vse manjše in vse sibkejše, mrak vse daljši in noč vse bolj temna, iz nje pa so prežale sence umrilih predkov. Prvi del praznovanja je bil torej mračen, prežet s strahom, zaklinjanjem in žrtvovanjem, drugi, ki je sledil zimskemu sončnemu obratu, pa vesel, poln hvaležnosti in darovanja, kajti narava se je vračala v svoj pravi tir.

Ko se je krščanska vera uveljavljala, je Cerkev najprej skušala poganske običaje zatreti, a so bili pri ljudeh, tesno povezanih z naravo in odvisnih od njenih muh, preveč globoko zakorenjeni, da bi jih to povsem uspelo. Zato je ubrala drugo pot: vključila jih je v svoje obrede. Tako praznujemo decembra enega od največjih krščanskih praznikov, Jezusovo rojstvo, pred njim in po njem pa še domove nekaterih pomembnejših svetnic in svetnikov. Vseh teh praznikov se držijo obredi in običaji, ki izhajajo iz davnine in so jim ljudje že zdavnaj pozabili pravi pomen.

V zadnjem času, ko je moderni človek že močno natrgal korenine, ki ga vežejo na zemljo, pa so povečini izginili tudi starci običajev. Mnogi so izginili že v prejšnjem stoletju in v obdobju med obema vojnami, precej pa jih je zatrila povojna oblast, ki je poskušala iz ljudske zavesti izbrisati tudi božič, a jih tako, kot prej Cerkvi s poganstvom, ni povsem

Ana in Janez Kralj iz Zagorice v Dobrepoholj še nista pozabila vseh božičnih običajev. Na njenem domu je božič še živ.

uspelo. Danes, ko je božič spet priznan praznik, smo Slovenci sicer zadovoljni, da ga lahko praznujemo skupaj z drugimi evropskimi narodi, ki so nam kulturno bliži, hkrati pa vneto brskamo po spominu, iščočiše tiste zadnje delčke tradicije, ki so se s prihodom nove oblasti takoj na hitro porazgubili. Na pohodu je namreč unificiran, plastični ameriški božič, kakršnega že praznujejo v večini dežel zahodne civilizacije, njegovo edino sporocilo pa sta komercializem, prazen blišč, škoda bi bilo, če bi zdaj, ko smo končno le dobili praznik nazaj, postali njegova žrtev.

Tukaj božič ni nikoli umrl

Oglasili smo se torej v kraju, kjer je božično sporocilo še kolikor toliko živo, v dobropoholski vasi Zagorica. Pri Krajevih ali po domače Vintarjevih o tem priovedujeta gospodinja Ana in gospodar Janez: "Na božič se pravzaprav pripravljamo celo leto. Ko človek dela v gozdu, mu pridejo pred oči veje in panji najrazličnejših oblik. Če opazi kaj posebej zanimivega, vzame stvar s seboj domov in spravi za zimo. Tako pripravljamo jaslice, ki so vsako leto malo drugačne." Šedita za kuhijsko mizo in Janez v roki preklica dve

kaseti, posneti na ljubljanskem radiu. Na eni so samo božične pesmi, na drugi pa tudi druge narodne. Na obeh nastopa zbor Zagorški fantje, ki ga vodi prav Janez. Že v mladosti so peli na vasi in ostali skupaj do današnjih dni. Pred dvema letoma so dobili evropsko priznanje za ohranjanje tradicije večglasnega ljudskega petja. Moških, ki stalno pojeno v zboru, je le sedem, a jih, če je treba, priskočijo na pomoč tudi žene in dekle.

Pričakovanje božiča se prične že s prvim adventom. Pri nas poznamo dve devetdnevni, ki imata vsaka svoj ton. Prva je bolj žalostna in temu primerne so tudi pesmi, ki jih takrat pojemo. Druga devetdnevница pred božičem je bolj vesela. Takrat pojemo Marijine pesme. To je ostalo iz časov, ko smo po Dobrepoljah še Marijo nosili. Devet večjih vasi je v fari. V vsaki vasi je bila Marija en večer in s pesmijo so jo nosili od hiše do hiše," se spominja Janez, Ana pa doda: "Od prvega adventa je bilo bolj mirno in spokojno. Po gostilnah in doma se ni plesalo ali vriskalo, na vasi ni bilo slišati fantovske pesmi. Ko se je bližal sveti večer, so vsi pospravljali okoli hiše, ženske pa so se posebej skrbno pobrisale in pometle vse prostore v hiši. Na sveti večer in na sveti dan pa se ni smelo delati, le najnajnejše v hlevu in v kuhi.

Kaznovana ženska predrnost

To, kaj se sme delati na božični večer in na božični dan, so ljudje strogo spoštovali. Po Dobrepoholski dolini je še sedaj poznano priovedovanje o tem, kaj se zgodi tistem, ki to pravilo krši. Po tem priovedovanju je namreč bila neka ženska, ki ji te prepovedi ni bilo mar. Nalašč je šla prat perilo prav na sveti večer. Seveda jo je doletela kazen. Okamenela je. V bližnji podpeški jami je še danes kapnik, v katerem se da prepozna ženski lik, v svariški vsem, ki bi jim še kdaj kaj takega prislo na misel.

Sveti večer je v marsikaterem spominu zapisan kot čas spokojnega, a vendar opravil polnega pričakovanja. Ana in Janez priovedujeta, da so ženske spekle veliko božično potico, iz istega testa pa tudi golobičke, za vsakega otroka pri hiši po eno. To so hlebčki, oblikovani kot ptice, in zelo pomembno je bilo, da jih je bilo na božični mizi prav toliko, kot je bilo otrok, saj je vsak potem ljubosumno čuval svojega. Medtem ko so si ženske dale opravka v kuhi, so otroci pripravljali jaslice. Svojcas so imeli doma izrezljane figurice, ki so predstavljale Marijo, Jožefca in božične dete ter razne živali, fantaziji in iznajdljivosti pa je bilo prepuščeno tudi oblikovanje hlevčka in pokrajine okoli njega. Kasneje so lesene figurice zamenjali mavčni odlitki pa tudi na trsi papir natisnjene podobice. Janez se spominja, da so svojčas jaslicam dodajali tudi posodice z zelenimi bilmiki, ki so vzklike iz žita, ki so ga v tej posodici namečili v vodo v začetku decembra. Podlaga jaslicam, ki so ponavadi stale v hišnem kotu, je bil mah, njihov sestavni del pa je bila tudi smrečica, preprosto okrašena z malo vate, piškoti ali v pisani papir zavitim bomboni in jabolki. Vse skupaj je bilo majhno in preprosto in se ne more primerjati z božičnimi drevesci, ki so k nam prišla zelo pozno in so postajala vse večja in razkošnejše opremljena. Tudi obdarovanje na božični večer ni bilo v navadi. To, da božiček nosi, je k nam prišlo šele v zadnjem času od drugod. Je pa res, da so ljudje šli k polnočnici, če je bilo le mogoče, v novi prazniki oblike.

O mraku se je na sveti večer zbrala v hiši vsa družina. Hiša je bila počiščena, praznčno pospravljena in okrašena, jaslice napravljene, na mizi božična potica in golobičke, zraven pa morda še kaj, kar naj bi v prihodnjem letu prineslo srečo in bogat pridelek. Tako

tudi nekaj žita, da bi kokoski poslej znesle jajca doma. Nad vsem je kraljeval bogec, ki so ga posebej za to priložnost postavili na mizo. Ko so bili vsi zbrani, so opravili kajenje in kropitev. Med molitvijo so obšli vse hišne prostore, hlev in ostala gospodarska poslopja. Spredaj je eden od otrok nesel luč, za njim pa šel oče s kadilom, nato mati s posodo blagoslovljene vode, iz katere je s smrekovo vejico škropila naokrog, nato pa še vsi ostali. Ko je bil ta obred opravljen, se je družina vrnila k svečani večerji, po njej pa je bila na vrsti molitev. Tri rožne vence in litanje so zmolili, a do odhoda k polnočnici je ostalo še precej časa, saj je eden od najdaljših zimskih večerov. Čakajoč na polnočnico je bil za otroke najlepši čas. Vsi so se zbrali ob krušni peči in na njej, prepevali pesmi in si pripevali zgodnice. Janezova stara mama Ana je vedela povedati marsikaj, saj je peš prehodila precej sveta in marsikaj doživel. Znal je pripovedovati tudi take zgodnice o strahovih, da so se otrokom kar lasje ježili in so potem, ko so se odpravljali v noč proti farmi cerkvi, še nekaj časa s strahom pogledovali v temo. A je bil strah kmalu pozabljen, kajti tušči pot k polnočnici je bila posebno doživetje.

Zivina hvali gospodarja

Povedali smo že, da so se za k polnočnici oblekli v najboljše, kar so imeli, če je bilo le moč v novo. Svoj čas je bilo snega veliko in iz vasi so k farmi cerkvi vodile le ozke gazi. Tudi javne razsvetljave ni bilo. Zato pa se je nudil očem čudovit prizor: od vseh strani so se zgrinjale k cerkvi ognjene procesije. Že poleti so namreč za te dolge zimske noči pripravili baklje - fagle so jim rekli Dobrepolci - in s temi so si svetili pot do cerkve,

Z božičem se v naše domove vračajo tudi jaslice. Svoj čas so bile lesene, potem mavčne in papirnate, zdaj pa je moč kupiti plastične.

med potjo pa pozdravljali in klicali sosedete se salili. Polnočnica, maša, najbolj bogata s pesmijo, je bila posebno doživetje. Vsi so se udeležili tudi obhajila, kajti na ta dan so bili vsi izpovedani svojih grehov. V navadi je bilo tudi, da so ljudje pred božičem poravnali svoje dolgove, tako da so bili vseh bremen prosti. Med polnočnico je ponavadi ostal doma le en član družine. Za varuha, so rekli. Ta je dal, ko so ostali odhajali od doma, živini v jasli najboljše krme. Včasih je to napravil gospodar sam, predno je odšel k polnočnici. "Med polnočnico se živina pogovarja med seboj," so včasih dejali ljudje, "in ker ima dobro krmo, hvali svojega gospodarja."

Božič ali sveti dan je bil spokojen družinski praznik. Tisti, ki so bili pri polnočnici, so šli ponavadi k maši še popoldne, sicer pa se je vsa družina držala doma. Čas za obiske je bil na štefanovo, dan po božiču. "To je bil tudi dan, ko so hodili ljudje bolj sproščeno naokrog, sorodniki so se obiskovali, otroci so dobivali golobičke. Tudi pelo, vriskalo in plesalo se je ponekod. Bil pa je to tudi dan, ko se je sklenil marsikateri ženitni dogovor," se spominja Janez. Svojcas so te stvari urejali tako kot kako drugo pomembno gospodarsko kupčijo in so imeli za to najete vešče snubače.

Pust je bil namreč že na obzorju in na poroku se je bilo treba hitro začeti pripravljati.

No, božič je bil najbolj pomemben sveti dan. Druga dva, ki so jim ljudje včasih rekli tudi sveta dneva sta bila še novo leto in sveti trije kralji. Tudi na predvečer teh praznikov opravijo kropilni kadilni obred, molitev, gospodinje pa sprečijo dobre. Na tri kralje so hodili okoli fantje, se opravljeni v tri kralje postavili pred jaslice in zapeli. Dobili so darove.

Ana pa se še posebje spominja poprtnika, velikega hlebca, ki so ga spekle gospodinje. To ni bil navaden hlebec, ampak posebje okrašen, z letnico, napisano na sredini. Na sveti večer ga je gospodinja postavila na mizo, zjutraj, po maši, pa ga je gospodar načel. To je bil kruh s posebno močjo. Ze pri peki je gospodinja posebej pazila, da ji je hlebec ob strani vsaj malo razpokal, saj je to pomenilo, da se ji je nasmehnil in da ga bo še spekla, če ne, pa bi to lahko pomenilo nesrečo ali celo smrt. Gospodar je poprtnik narezal za družino pa tudi živino. Za otroke je veljalo, da kakor velik kos bo pojedel, toliko bo tisto leto zrasel. Tisti, ki je poskusil devet različnih poprtnikov, pa je postal posebej močan.

TONE JAKŠE

podjetništvo in multimedija

V korak s svetom

V razvitem svetu je na pohodu multimedija, pri nas pa skuša svetovnim usmeritvam slediti mlado zasebno podjetje za računalniški in marketinški inženiring LogiCom.

Pomemben del sodobnega trženja, na katerega več ali manj že tudi pri nas vsi priznajo, je tako imenovano tržno komuniciranje ali po starem povedano propaganda in predstavljanje podjetij, njihovih storitev in izdelkov. Zelo uporaben je pri seminarjem izobraževanju in na seminarjih predstavitevah, da se ga uporabi tudi za klasične predstavitev. Sistem omogoča računalniške in video projekcije, vključevanje prej posnete glasbe oziroma zvoka in direktnega glasu govornika, dia in grafoskopske projekcije s črno-belim in barvnimi prosjonicami, na katerih so denimo slike iz videa ali fotografij pa grafikoni, skice in besedila, ki jih izdelamo in oblikujemo na računalniku. Bistvo multimedije je, da gre vse prek računalnika. Oprema nam omogoča še namizno založništvo, izdelavo, podnaslavjanje, prevajanje in sinhroniziranje videa in podobno. Pripravljeni pa smo tudi za spletovanje pri nakupu računalniške opreme, trženju.

Od drugih podobnih agencij se nekoliko razlikuje, saj ponuja nekaj, kar drugi še nimajo razvito v toliki meri ali pa sploh še ne. Gre za multimedijiški pristop, za računalniško integrirane audio-video predstavitev, torej za tehnologijo tržnega komuniciranja, ki je zdaj v razvitem svetu na pohodu, v Evropo in k nam pa prihaja iz Amerike. Kot zatrjuje direktor LogiCom Andrej Virc, so v posameznih delih te ponudbe prvi v Sloveniji.

Idejni oče multimedije Boštjan Virc, študent ekonomije, ljubiteljski, a uspešen fotograf, glasbenik in računalnikar, tako razlagata bistvo multimedije: "To je sistem, ki računalniško združuje različne medije, kot so video, zvok, glasba, računalniška grafika in računalniška animacija, in omogoča mešanje vseh teh medijev med seboj, denimo mešanje video slike in računalniške grafike. Sistem je namenjen predstavitevam na živo na sejmih, poslovnih

srečanjih, ob različnih priložnostih, kot so otvoritve novih proizvodnih programov, promocije izdelkov, tiskovne konference, konvencije, kongresi, kulturne prireditve in podobno. Zelo uporaben je pri seminarjem izobraževanju in na seminarjih predstavitevah, da se ga uporabi tudi za klasične predstavitev. Sistem omogoča računalniške in video projekcije, vključevanje prej posnete glasbe oziroma zvoka in direktnega glasu govornika, dia in grafoskopske projekcije s črno-belim in barvnimi prosjonicami, na katerih so denimo slike iz videa ali fotografij pa grafikoni, skice in besedila, ki jih izdelamo in oblikujemo na računalniku. Bistvo multimedije je, da gre vse prek računalnika. Oprema nam omogoča še namizno založništvo, izdelavo, podnaslavjanje, prevajanje in sinhroniziranje videa in podobno. Pripravljeni pa smo tudi za spletovanje pri nakupu računalniške opreme, trženju.

"V Sloveniji je dosežena visoka raven video produkcije in izdelave prospectov ter reklamnih spotov. Ko smo mi iskali prazniki prostor v vsem tem, smo se našli v multimediji predstavitevah. Zdaj ponujamo sistem, ki je zenkat v Sloveniji edinstven, saj za podobnega ne vemo," pravi Andrej Virc. "Multimedijiški projekt smo že predstavili v vseh velikih podjetjih na Dolenjskem. Ugotavljamo, da za marketing bolj ali manj vedo vse; pri tistih podjetjih, kjer imajo visoko raven sodobnega trženja, so se naše ponudbe razveselili, pri drugih pa smo morali razložiti, kaj je to. Zamenjavajo nas z multivizijo, kar ni isto."

LogiCom prav zdaj dela na celostnem projektu predstavitev začetka proizvodnje clia v Revozu, v katerega bo vključena vse tehnologija multimedije.

MILAN MARKELJ

Boštjan in Andrej Virc, idejni oče in direktor novomeške multimedije.

Bi jedli zelje z odlagališča?

Krška tovarna celuloze in papirja, sedanji Videm, je od leta 1985 do danes iz tehnološke deponije pri tovarni odpeljala že čez pol milijona kubikov elektrofiltrskega pepela v opuščene gramoznice na prodnatih tleh v Vrbini. Do letošnje spomladi so s pepelom zapolnili tri gramoznice, velike 15 hektarjev, zdaj pa pepel navažajo že v četrto pri Starem gradu. V Krškem še vedno verjamejo, da jim bo na odlagališčih uspelo vzgojiti topolove nasade ali pa jih uporabljati celo v kmetijske namene.

Toda narava je muhasta in ji ni mar za papirnate elaborate, četudi so napisani v Beogradu. Na prvem odlagališču, ki se nahaja v krški občini, so pred dvema letoma zasadili topole. Luknje so izvrtili v odpadno lubje, ki je nasuto na pepel, da bi preprečilo dviganje prahu. Za zdaj dresesa rastejo normalno, vendar pa gozdari opozarjajo, da še črpajo hrano iz zemlje, ki so jo nasuli okoli debel. Kako bo z rastjo, ko bodo korenine prodile do pepela, ne ve nihče.

Na pepelu nič ne raste

Elektrofiltrski pepel je nadloga termoelektrarn in vseh, ki kurijo na premog. Kar 80 odst. pepela sestavljajo silicijeve, aluminijeve in železove spojine, ki so skoraj popolnoma netopljive. V pepelu ni snovi, ki bi rastlinam služile za črpanje hrane, predvsem manjka dušika in delno fosforja. Rast na elektrofiltrskem pepelu onemogoča tudi zelo visoka stopnja kislosti. Ker je pepel črne barve, so tla nad odlagališči precej toplejša

od okolice, kar neugodno vpliva na rastlinje.

Zamisel o vzpostavitvi debele zelene odeje nad odlagališči zaenkrat še ni zaživel. Morda tudi zato ne, ker je prezahetna. Na povprečno trimetrski sloj pepela so že povsod razen na zadnjem odlagališču nasuli okrog 30 cm odpadnega lubja. Nanj bi morali posejati izbrane sorte trav, ki so pokazale, da najbolje prenašajo tako neugodno podlogo. Že pred setvijo bi morali tla močno pognojiti z mineralnimi gnojili, nato pa še vsako leto redno dognovati. Travo bi bilo treba tudi najmanj dvakrat letno kosit. Toda s tem bi poleg negativnega vpliva pepela in lubja na okolje, le-to samo še dodatno obremenili z umetnimi gnojili.

Zaenkrat so poskusili s sajenjem topolov. Po mnenju Inštituta za gozdro in lesno gospodarstvo iz Ljubljane iz beograjskega elaborata niso razvidne nekatere lastnosti, ki so bistvene za presojo o primernosti take snovi za rast topolov, pa tudi izbrani topolovi kloni danes ne ustrezajo več. Kljub temu prvi

topoli že rastejo v svojo negotovo prihodnost.

Ob odlagališčih se suhi drevje

Spomladi, ko je komisija opravljala tehnični pregled odlagališč, so gozdarji med drugim pokazali na gozdro drevje ob zadnjem odlagališču, ki sega v brežisko občino. Opazili so, da kaže znake zmanjšane vitalnosti, nekaj listavcev pa je celo že suhih. To odlagališče je še posebej sporno, saj je tako napolnjeno, da presega višino naravnega terena, kar bi lahko povzročilo širjenje negativnega vpliva v notranjost okoliškega gozda.

Zeleni Brežič vprašujejo, zakaj ob tehničnem pregledu kljub vabilu ni bil prisoten noben predstavnik občine Brežice. Prepričani so, da bi ob prevzemu takoj spornega objekta moralna sodelovati tudi občina, ki pa se doslej niti na zapisnik o tehničnem pregledu ni posebej odzvala. Menijo tudi, da obstaja nevarnost izpiranja škodljivih snovi v podtalnicu in nato v Savo. Analize sicer kažejo, da podtalnica še ni ogrožena, vendar trenutno stanje ne sme biti razlog, da ne bi dvomil. "Kje je meja in kritična količina, ki bi znala zaznavno vplivati na podtalnico?" se vprašuje Hrvoje Oršanič iz stranke Zelenih Slovenije, ki se za odlagališča zanima tudi po strokovni plati, saj je zaposlen pri Gozdnom gospodarstvu Brežice.

Zemljišče, na katerem je sedaj tretje odlagališče, je v lasti GG Brežice, zato se je začel spravljati, kdo je dal soglasje zanj. "Soglasje je v imenu GG izdal takratni vodja tozda gozdarstvo inž. Marjan Hladnik. Zanimivo, zakaj je tovarna 'Djuro Salaj' v letu 1984 dala študijo o odlagališču v izdelavo beograjskemu inštitutu, čeprav bi jo gotovo znali narediti tudi v Sloveniji. Zanimivo bi bilo tudi vedeti, kakšno vlogo je pri tem odigral inž. Hladnik, ki je kmalu zatem postal svetnik v tej isti tovarni," pravi Hrvoje Oršanič.

Malo radioaktivnosti ne škodi

Zdaj je tudi že znano poročilo o meritvah radioaktivnosti na odlagališčih pepela, ki sta jih opravila Inštitut za celulozo in papir iz Ljubljane in Zavod RS za varstvo pri delu. Rezultati so pokazali, da je bila zahteva po meritvah upravičena. Vrednosti zunanjega gama sevanja na odlagališčih so glede na povprečje v okolici višje, vendar "nimajo vpliva na očjo in širšo okolico". K temu največ prispevajo "naravn radionuklidi v pepelu in dokaj visoke vsebnosti cezija-137 v odpadnem lubju". Povečana vrednost Cs-137 je posledica černobilske nesreče, saj je les večinoma uvozen iz SZ. Zaradi takih koncentracij je tudi vsebnost tega radioaktivnega elementa v topolih na odlagališču povečana. Koncentracije radona

in njegovih potomcev v zraku nad odlagališči, ki bi v večjih količinah lahko povečale radioaktivno ozadje v okolici, so na ravni slovenskega povprečja. "Zato lahko trdim, da deponije nimajo zaznavnega vpliva na bližnjo okolico," pravi poročilo. Merite specifične aktivnosti radionukleidov so pokazale, da je vsebnost naravnih nukleidov v premogovem pepelu povprečna za to vrsto snovi. Poročilo pa ne govori kaj več o tem, koliko je večja od povprečnih vsebnosti v okoliški zemlji, čeprav so nekatere vrednosti, npr. za U-nat in Ra-226, tudi petkrat oz. sedemkrat višje kot v okolici. Kaj to pomeni, kot laiki ne moremo soditi, poročilo pa ne pove, ali tako velike vsebnosti Ra-226 lahko škodljivo vplivajo na ozračje, podtalnico in seveda bližnje rastlinje. Tudi zaradi tega morda ne bi bilo napak, če bi raziskavo naredila še kakšna ustanova.

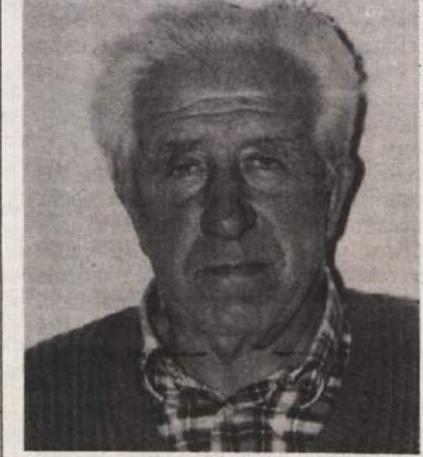
Ni naš namen preprečiti odlaganje pepela, saj ga je nekam pač treba spraviti. Razpravljamo lahko samo o tem, kako to opraviti. Vsak proizvajalec si v prvi vrsti želi najcenejšo rešitev, zato je prav, da zadevo kontrolira še kdo, ki živiljenje gleda z druge

plat. Osrednja ugotovitev poročila o meritvah radioaktivnosti na odlagališčih nas najbolj vzpodbuja k taki pobudi. Pravi namreč, da je povišanje radioaktivnih elementov v topolih na odlagališču še vedno tako majhno (topoli so stari komaj dve leti), da se drevesa popolnoma varna za nadaljnjo predelavo. Če je bilo to treba poudariti, potem se vprašujemo, kako varna bi bila uporaba površine odlagališč za kmetijsko uporabo. Bi vi jedli zelenjavo s takega vrta?

BREDA DUŠIČ-GORNIK

naše korenine

Najdaljša noč Toneta Križa

Tone Križ iz Gornje Brige

dobro razumeli. S šestnajstimi leti se je Tone že zaposlil. Na svojo žago na Plešivci ga je vzel borovski trgovec Curi. Blizajoča se vojna pa je v nas prinašala velike spremembe. Prihajali so kulturbundovci in ljudi navduševali za Hitlerja. Nekaj glasnih privržencev so dobili, ti pa so ustrahovali druge. Tudi oborožili so se, tako da so se ljudje že bali iz hiš. Najhujši so bili kot vedno spreobrnjeni. Eden takih je bil slovenski fant, sin očeta, ki sploh kočevarsko ni znal. Folksdöjerji so bili zelo razočarani, ko so prišli Italijani in jim pobrali orožje. Pozno jeseni so se priceli pripravljati na scelitev. "Pojdij z nami," so jih vabil in se poslavljali tisti, ki so ostali prijazni. A Križ niso šli. Danes je na Gornji Brigi le šest hiš, druge so se brez gospodarjev sesule. Vas je sicer oživel, ko so med vojno sem prihajali begunci, in morda bi ostali, če leta 1951 območja ne bi razglasili za zaprt. Takrat so se mnogi zbalili za svojo bodočnost in odšli. Šele zdaj, ko je območje spet odprtlo, prihajajo Kočevarji obiskovati kraje svoje mladosti. Otroci so bili, nič krivi za usodo, ki jih je doletela. Zdaj se zgodi, da se kdo ganjeni zgrudi v koprive, ki rastejo na ruševinah nekdanje domačije, in vzame s sabo v spomin prgišče ometa, delček rodnega doma. Tone jih vedno prijazno sprejme.

Že prvo leto vojne je Tone pričel delati za partizane, a je bil kmalu izdan. Italijani so ga ujeli in ga na Reki obsodili na dvajset let zapora. Najprej so ga odpeljali v Padovo, nato pa na Rab. Ob kapitulaciji je imel 36 kilogramov. Najprej je prišel v partizansko bolnico, kjer se je hitro opomogel, šel najprej domov, nato pa še k bratu, ki je bil pri partizanah pod Snežnikom. Tu je v začasničem vodu tiskarne dočakal konec vojne. Po vojni je bil nekaj časa furman, nato pa do upokojitve spet žagar v Kočevski Reki.

O Tonetovem lanskem doživetju leta 1973 se belega zimskega dne tik pred božičem pogovarjamemo ob disceči kavi, ki jo skuha njegova žena Ančka. Prav nič "lovska" zgodba ni to, ampak krvavo resnična. Tone jo še danes čuti v nogah. Šele ob šestih zjutraj, komaj še živega, ga je ležečega v snegu takrat našel lokalni cestar. Da ni izkrvavel, je pravzaprav čudež. Zdravnik pravijo, da se je prav zaradi hudega mraka kri hitro strjevala. Topla noč bi mu hitro prinesla smrt. Kar štiri leta je bil potem v bolnici, kjer je bil devetkrat operiran. Zdaj z ženo Ančko, ki je prvi prišla v to vas kot begunka iz Fare, živita sama. Tri sinove imata in eno hčerko ter petero vnučkov, a so se vsi zaradi službi odselili z Brige. Križeva pa vztrajata. Samote sta se že zdavnaj navadila. Celo bolj jima je bilo všeč prej, ko je bilo območje še zaprto.

TONE JAKŠE

pokazala, kakšen naj bi bil obseg varovanja. Delo pri izdelavi te študije oziroma programa pa zato, ker Belt nima denarja, stoji. Zato se je pred dnevi ZVNKD obrnil na ministrstvo za znanost, da bi glede na pomembnost finančno podprt izdelavo študije. Minister dr. Tancig je pred volitvami na obisk v Črnomelj obljubil pomoč ministrstva pri tem.

Ob vsem tem se pojavlja še nov problem. V bližini bruhalnikov, ob in na potoku Jelševniščica je že pred časom, preden so odkrili črno vodo iz bruhalnikov, zasebnik zgradil ribogojnico, za katero je dobil vso potrebno dokumentacijo na črnomaljski občini, vendar ZVNKD niso vključili v postopek. Zanimivo je, da je bilo to območje že prej v načrtu za hidromelioracijo, vendar so ga potem, ko je Zavod zahteval dodatne raziskave, izvezli in ga niso hidromeliorirali. Ponovno se je ZVNKD "aktiviral", ko so odkrili črno človeško ribico in ko so črne vode iz bruhalnikov postale ekološki in naravovarstveni problem. Vendar je lastnik ribogojnice potem zgradil dodatne bazene. Zavod je sicer dobil predlokacijsko dokumentacijo, na katero naj bi dal svoje soglasje (ali pa, seveda, tudi ne), vendar so pri ogledu na terenu ugotovili, da je vse, za kar naj bi (ne) dali soglasje, že zgrajeno. ZVNKD pa za gradnjo novih bazenov (ki so, kot rečeno, že zgrajeni), ni dal soglasja, prav tako ne Zavod za ribištvo. Sprašujejo se o upravičnosti ribogojnice na takoj rizičnem območju, ki je nedvomno kontaminirano z izcedki iz bližnje Beltove deponije. Ob vsem tem pa se na ZVNKD sprašujejo, kako je mogoč, da je za gradnjo brez potrebe dokumentacije človek na takem območju dobil še republiški kredit.

ANDREJ BARTELJ

Najdišče črne človeške ribice, edinstvene najdbe na svetu, je zaradi deponije livarskega peska ogroženo. Ni denarja za študijo, ki naj bi pokazala obseg varovanja.

Močeril ali človeška ribica (*Proteus anguinus*) je pogosta žival v dolenskih podzemnih vodah. Kljub temu pa je ljudje ne poznavajo, saj jo zelo redko vidijo, le če žival visoka voda prinese na plano. Ob zadnjem visoki vodi konec novembra je prineslo na dan močerila v izviru Suhorec v Dolenskih Toplicah, našli pa so ga Barbicevi, ki imajo hišo v neposredni bližini. Sedaj je ta proteus na oddelku za biologijo Biotehniške fakultete v Ljubljani, kjer potekajo raziskave močerilov. Te raziskave, ki jih vodi prof. dr. Boris Sket, so se posebej intenzivne po najdišču črne močerile. Tega so našli pred leti najprej v izviru Dobličice in potem še v bruhalnikih pri izviru Jelševniščice, obe lokaciji sta v črnomaljski občini. Sedaj primerjajo belega s črnim močerilom. Najdba črne močerile, edina na svetu sploh, je po mnenju prof. Sketa najzanimivejše odkritje v slovenski favni v zadnjem desetletju.

O najdišču črnejmočerile in zapletih v zvezi s tem smo v našem časopisu že večkrat pisali. Pri zapletih oziroma kar ogroženosti te edinstvene najdbe gre predvsem za to, da iz bruhalnikov pri izviru Jelševniščice ob visokih vodah teče temno barvanava voda, kar povzroča z bližnjo deponijo livarskih peskov črnomaljskega Belta. Analiza črno barvanove vode je pokazala, da gre za oporečno vodo z visoko vsebnostjo aromatskih ogljikovodikov, fenolov in železa, ki izvirajo iz Beltov deponije. Na zahtevo novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine

(ZVNKD) in črnomaljske občinske komisije za varstvo okolja je republiška inšpekcijska ukrepala in deponijo odpadnega livarskega peska zaprla. Hkrati je občinska komisija zahtevala, naj izdelajo kataster vseh Beltovih deponij, vendar dan do danega od tega ni še nič. Na zahtevo republiške inšpekcijske je tovarna Belt pri mariborskem Inštitutu za varstvo okolja naročila program za sanacijo odlagališča livarskih peskov Bezgovc. Pogodbo so podpisali marca letos, vendar vsa zadeva stoji, ker Belt nima denarja, da bi študijo plačal. Glavni del tega programa je dejanska ugotovitev problema in določitev obsega in stopnje onesnaženja. V okviru tega naj bi opravili hidrogeološke preiskave območja, ugotovili ogroženost podzemeljskega živalstva ter vpliv odpadnega livarskega peska na močerila; opravili kemijske analize materiala in voda ter se kaj. Na osnovi dobljenih rezultatov in ugotovitev iz te faze pa bi pripravili predlog ukrepov za sanacijo. Vsekakor bodo ti ukrepi zahtevni in tudi dragi, najpomembnejše pa je, da bodo učinkoviti.

Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine je medtem pripravil strokovne osnove za razglasitev območja izvira Jelševniščice kot biotopa črnejmočerile, novo odkrite podvrste človeške ribice, za naravno znamenitost. Občinska skupščina Črnomelj je letos poleti območje res razglasila za naravno znamenitost, a le za eno leto, ker naj bi še študija

**zavarovalnica tilia d.d.
novo mesto**

Bralcem Dolenjskega lista želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

15% NOVOLETNI POPUST

TREMEX d.o.o.

Obiščite razstavni prostor v Trebnjem, Trubarjeva ulica 12, kjer vam nudimo stavbno pohištvo

JELOVICA

in italijanske keramične ploščice

**linea
ceramica**

Inf. (068) 45-640

Vesel božič in srečno novo leto!

metalna

Tovarna gradbene
in strojne opreme, d.o.o., SENOV

Smo mlada, v prihodnost usmerjena družba, ki večino proizvodov izvozi na zahodnoevropske trge. V naš sektor materialne oskrbe želimo sprejeti v delovno razmerje za nedoločen čas in s polnim delovnim časom sodelavca, pripravljenega spoprijeti se z izviri, če ima ustrezna znanja v zunanjetrgovinskem poslovanju.

Zato ponujamo delovno mesto

GLAVNEGA KOMERCIALISTA NABAVE

Pričakujemo dinamičnega sodelavca z visoko ali višjo izobrazbo ekonomskih smernic, z aktivnim znanjem angleškega ali nemškega jezika ter najmanj 2 oz. 4 leti delovnih izkušenj, od tega 2 leti na področju zunanjetrgovinskega poslovanja. Možnost reševanja stanovanjskega vprašanja.

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjega dela pričakujemo v 15 dneh po objavi na naš naslov:

METALNA TGS, d.o.o., Senovo, Titova 106, 68281 Senovo.

O izbiri vas bomo obvestili najkasneje v 30 dneh po končanem zbirjanju prijav.

SED

SEDEŽ ZA KOPALNO KAD

cena 4.290 SIT
telefon 061 265-682
265-760

od 7. do 14. ure

KUHAR

Kovinoplastika in orodjarstvo,
Koprsko 80

metalna

Tovarna gradbene
in strojne opreme, d.o.o., SENOV

Na podlagi sklepa Upravnega odbora družbe

objavljamo

RAZPIS ZA ODDAJO POSLOVNHIH PROSTOROV V NAJEM
na Senovem, Titova cesta 101 a:

- Poslovna prostora, ki merita skupaj 254 m², namenjena za proizvodne, skladiščne ali storitvene dejavnosti
- Poslovni prostor, ki meri 34 m², namenjen za pisarniško dejavnost
- Poslovna prostora, ki merita skupaj 61 m², namenjena za pisarniško ali agencijsko dejavnost

Vse poslovne prostore oddajamo v najem za nedoločen čas najugodnejšim ponudnikom.

Rok za oddajo ponudb je 15 dni po objavi na naslov:
Metalna TGS, d.o.o., Senovo, Titova cesta 106, 68281 Senovo.

Informacije lahko interesenti dobijo na tel.: (0608) 79-328,
int. 10.

zlatarna Celje
prodajalna v Novem mestu

**želi vsem svojim zvestim strankam
vesel in zadovoljen božič ter veliko
zdravja in osebne sreče v letu 1993!**

Zahvaljujemo se Vam za nakup in zaupanje z
željo, da nas obiščete tudi v prihodnjem letu.

finet

podjetje za izgradnjo
računalniško podprtih
proizvodnih sistemov

- informacijski inženiring
- računalniške storitve
- strojna oprema
- programska oprema
- grafično oblikovanje

Vesel božične praznike in srečno novo leto 1993!

**SLOVENSKA INVESTICIJSKA BANKA,
D.D., LJUBLJANA,
EKSPONITURA HRAST
Adamičeva 2, Novo mesto**

Telefon: (068) 22-802, fax: 28-059
Delovni čas: vsak dan od 7. do 17. ure,
sobota od 7. do 11. ure

Ugodne obrestne mere
za avista in vezane tolarske ter devizne hranilne vloge.

Izredni limiti na tekočih računih:
za občane do 150.000,00 SIT, za obrtnike do 250.000,00 SIT.

Najvišje obrestne mere
za avista depozite na žiro računih pravnih in fizičnih oseb.

Visoki menjalniški tečaji

Sefi vrhunske tehnologije
BAUER

Letna najemnina od 5.000 SIT dalje.

Krediti za obratna sredstva in investicije.

Devizni investicijski krediti za podjetnike in obrtnike:
obresti do 12,5%

Vredni smo tudi dobre banke!
SLOVENSKA INVESTICIJSKA BANKA, D.D.

Vesel božične praznike in srečno novo leto 1993!

Mnogi od vas že poznavajo naše prednosti :
**ZANESLJIVOST, TRADICIJA, PRODORNOST
IN POŠTENOST**

**Zavod za organizacijo in izvajanje
vzajemne pomoči članom, p.o., Ljubljana**

sporoča, da smo do 10. decembra 1992,
**1.404 članom dodelili sredstva vzajemne
pomoči v skupni vrednosti
313.809.944,80 SIT**

v načelo združevanja denarnih sredstev na osnovi vzajemnosti in
solidarnosti verjame že **4.378 članov**, kajti mi dajemo
Vašemu denarju večjo vrednost in pomen.

Prepričajte se sami!

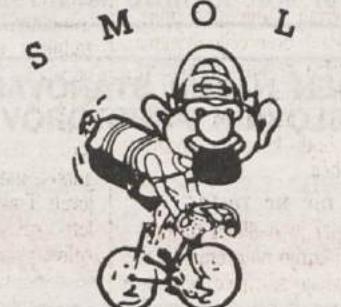
Vstopite v novo leto skupaj z nami!

... z Vami v stiski in obilju ...

najcenejši

Castrol

**SERVIS IN REZERVNI DELE
KOLES**

Jože Smole
Žabja vas 27
telefon: 068/21-952

Vesel božič in srečno novo leto!

NOVO V ČRНОМЉУ

ZASEBNI SALON POHIŠTVA

Poslovna cona Majer (bivša vojašnica)

tel. (068) 53-195

Po zelo ugodnih cenah nudimo:

• kuhinje	• predsobe
• jedilnice	• sedežne garniture
• dnevne sobe	• zavese po naročilu
• otroške sobe	• tapiserije
• spalnice	• belo tehniko

UGODNOSTI: popust do 40%
obročno odplačevanje

BAIMS d.o.o. Straža
Trgovina, zastopstvo, posredništvo

tel. (068) 85-394

Vesel božič in srečno novo leto!

KOKOS

Cesta herojev 4
Novo mesto

KOKOS tekstil je odpril na Cesti herojev 4, v Novem mestu, trgovino s tekstilom.

Iz ponudbe za mladostni videz vam nudimo atraktivne izdelke – italijanske puloverje modnih barv in dizajnov, uvožene original LEE in AMERIKANINO JEANS, jope, jakne, majice ter šumeče podložene trenirke že za 1980 SIT.

Nasproti zavarovalnice TILIA, na Cesti herojev 4, vas vabimo v KOKOS tekstil.

Vesel božič in srečno novo leto!

MINI MARKET "IVO"

trgovina z mešanim blagom

Ul. Cankarjeve br. 2, Trebnje
tel. (068) 44-342

V petek, 4. decembra, smo v Trebnjem — na Pavlinovem hribu, Ul. Cankarjeve br. 2, odprli prvi MINI MARKET »IVO«.

Cenjenim potrošnikom nudimo bogato izbiro vseh prehrambnih izdelkov po konkurenčnih cenah. Na zalogi bogata izbiro okrasov za novoletno jelko ter poceni buteljčna vina.

Delovni čas: vsak dan od 7. do 20. ure
sobota od 7. do 13. ure
nedelja od 8. do 12. ure

Strežemo tudi izven delovnega časa!

**Vsem potrošnikom in občanom želimo vesele
božične praznike in srečno novo leto!
Obiščite nas, ne bo vam žal.**

AVTO HIŠA BREŽICE d.o.o.

C bratov Čerjakov 11
68250 Brežice
Telefon: 0608 61-000, 61-633, 61-001
Telefax: 0608 61-634

RENAULT

1. Najugodnejša prodaja vozil na kredit do 4 let. Kratki dobavni rok.
2. Razne ugodnosti brez plačila.
3. V račun vzamemo vaše vozilo.
4. Možnost deviznega vplačila.
5. Vleka vozil - dostava vozila na dom.
6. Komisija prodaja vozil po vaših cenah.
7. Vse vrste avtomehanskih, kleparskih in ličarskih popravil vozil Renault, VW, Audi po konkurenčnih cenah.
8. Ročno pranje in vulkanizerska dela.
9. Pri popravilih nad 10.000 SIT dajemo 5% popusta.

Delovni čas od 7.30 do 16. ure.
Avtosalon do 18. ure.

Novost:
od 19.12.1992 dalje v Avto hiši - AVTOSEJEM
Vesel božič in srečno novo leto 1993!

RENAULT

RAČUNALNIŠKI INŽENIRING

- finančno-informativni sistem
- materialno poslovanje
- veliko drugih računovodskega programov

ter
prodaja, inštalacije in servisiranje računalniške opreme in

prodaja programskega paketov svetovnih proizvajalcev

(Podrobne informacije na telefon: (063) 27-217
fax: (063) 28-511
(Zlatko Gruber)

**Vesel božič in srečno
novi leto 1993!**

**kvaliteta
senčil
je...**

ROLETARSTVO • IZDELovanje žALUZIJ
KOVINSKI PREDMETI
68000 NOVO MESTO • Žabja vas 47 • telefon: (068) 23-673

Vsem poslovnim partnerjem
in strankam želimo
vesel božič
ter srečno, zdravo in uspešno
novi leto 1993!
Se priporočamo!

UGODEN NAKUP STANOVANJ POSLOVNICH PROSTOROV

VAM NUDI

Belokranjsko gradbeno podjetje
CRNOMELJ

- v Črnomlju na lokaciji ČARDAK enosobno stanovanje, veliko 38,50 m². Stanovanje je vsejivo takoj.
- v poslovno-stanovanjskem objektu v SEMIČU so še na voljo poslovni prostori
- v pritičju v izmeri 100 m²,
- v l. nadstropju v izmeri 100 m² in v kleti velikosti 80 m².

Prostori se gradijo do IV. gradbene faze in se finalizirajo po dogovoru s kupci.

Informacije na tel. (068) 52-255, 52-217

RAČKA, d.o.o.

68000 Novo mesto
tel/fax: (068) 21-058

želi

vsem poslovnim sodelavcem

vesel božič

in veliko sreče

v 1993. letu!

Avto
GALANTERIJA

izpušne
cevi

Ob potoku 10, 68000 Novo mesto; tel.: (068) 22-643, fax: (068) 25-585

- sodobna tehnologija robljenja
- konkurenčne cene
- dobava takoj

Vsem strankam, poslovnim partnerjem in bralcem Dolenjskega lista želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

trgovsko podjetje

NOVO MESTO d.o.o. - Ljubljanska 27 - 68000 Novo mesto

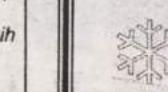
trgovini elvod in emonka

- elektroinstalacijski material
- bela tehnika
- drobni gospodinjski aparati
- rezervni deli za pralne stroje in štedilnike
- svetila SIJAJ HRASTNIK
— 15% popust
- kava
- čokolade MILKA
- peciva in čaji iz uvoza
- butelčna vina
- ekspres aparati za kuhanje kave

Se priporočamo!

UGODNE CENE — PESTRA IZBIRA

**Vesel božič in srečno
novi leto 1993!**

Če ste

- iznajdljivi
- komunikativni
- s smisлом za komercialno dejavnost
- in z lastnim prevozom,

se nam pridružite pri trženju medijev in medijskega prostora.

Zaželjena praksa, ni pa pogoji

Informacije: tel. (061) 313-482

MANA

turistična agencija
Partizanska 7
Novo mesto
Tel. (068) 28-136

- Najugodnejše ponudbe programov za BOŽIČ, NOVO LETO in ZIMÓ 92/93 (doma in v tujini) že v prodaji!
- Zimske počitnice
- Najcenejše letalske karte

**Vesel božič in srečno
novi leto 1993!**

IZREDNA PRILOŽNOST
ZA NAKUP STAVBNEGA POHISHTVA IZ

PROGRAMA

KLI LOGATEC

V ČASU

OD 10.12.1992

DO 15.1.1993

- * redni program s posebno ugodnimi plačilnimi pogoji in popustom
- * opuščeni domači in izvozni program do 50 % popusta

INFORMACIJE:
PRODAJNI SALON KLI LOGATEC,
tel.: (061) 741-711

JUGOTANIN JUGOTANIN
KEMIČNA INDUSTRIJA, p. o., SEVNICA

odkupuje les
PRAVEGA KOSTANJA

Les odkupujemo direktno ali preko območnih gozdnih gospodarstev in kmetijskih zadrg. Odkupujemo tudi les, ki ga je napadel kostanjev rak, s posekom takih dreves boste postopoma obnovili svoj gozd.

Vse druge informacije dobite po telefonu (0608) 81-349 oziroma na Hermanovi 1 v Sevnici.

Vesel božične praznike in srečno novo leto 1993!

Že veste?

Ob 20-letnici blagovnice M — KZ Krka
vrsta presenečenj v akciji

**M - KZ KRKA
NA VAŠA VRATA TRKA**

od 19. 12. '92 — 16. 1. '93

v vseh prodajalnah M — KZ Krka
pri nakupu za vsakih 2.000 SIT

NAGRADNI KUPON

akcijske prodaje
prodaje s popustom
brezplačne pokušine (v blagovnici)
druga presenečenja

**Vsem strankam, poslovnim partnerjem in bralcem Dolenjskega
lista želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!**

sobota, 16. januar 1993 ob 16. uri
v športni dvorani MAROF
zaključna prireditev

KDO TRKA?

ansambel Domino z Andrejo Zupačič
gostja: Marjana Deržaj
plesna skupina
modna revija pomlad '93
kolo sreče
voditelj programa Mile Bitenc

žrebanje več deset nagrad, med njimi

**ŽIVI BIK 500 kg
5 x 60 l VINa
KLETARSKA OPREMA**

Po žrebanju PRVA PONOVOLETNA VESELICA —
Pridite, veselo bo!

vaša Mercator — KZ Krka, Novo mesto, z.o.o.

**Vesele božične praznike
in uspešno
novo leto 1993**

vam želi

vaša zavarovalnica

**Obiščite nas tudi v letu 1993 in se
prepričajte o najnovejši ponudbi
PAKETNEGA AVTOMOBILSKEGA
ZAVAROVANJA.**

 ker življenje potrebuje varnost

Džirlo

Tel.: (061) 40 787

Čang - Šlang
shujševalni čaj

Z zmanjševanjem telesne teže krepite organizem

Vsi dosedanji preparati za hujšanje (vitaminske tablete, dietetski preparati) so reševali problem zmanjševanja telesne teže, ne pa tudi ohranjevanja idealne telesne teže. Izjema pri tem je Čang - Šlang, čaj za reduciranje telesne teže po kitajski recepturi. Je zdravilen, iz naravnih sestavin in ga lahko uporabljamo za posebno nego telesa, povzroča izgubo teže, plinov, nakopičenih maščob in spodbuja izgubo teka. Z rednim pitjem čaja Čang - Šlang bodo izgorele odvečne telesne maščobe, vaše telo pa postalo gladko in gibčno. Čaj Čang - Šlang je ustvarjen iz posebnih sestavin in je primeren za ženske in moške, stare in mlade, za vse starosti.

Čang - Šlang so nekoč pili bogati Kitajci. S pitjem tega čaja so obdržali vitkost in gibčnost. Tudi vsak obrok hrane so čutil kot en sam požirek.

Škatlica Čang - Šlanga vsebuje 40 vrečk čaja, ki so garancija za doseg želenje telesne teže. Po pitju čaja ne cutite v želodcu nobene teže, niti kakšne druge neprijetnosti, kajti niste pili pivskega kvasa, pač pa Čang - Šlang, čaj s tradicijo več kot 1.700 let.

Za izgubo teže je dovolj, da vsak dan pred obrokom popijete eno skodelico tega čaja in vsi problemi bodo rešeni. Zaradi izgube telesne teže ne boste nervozni, nasprotno, ohranili boste dobro razpoloženje.

Isti učinek boste dosegli, če popijete dve skodelici Čang - Šlanga pred spanjem.

Čaj Čang - Šlang lahko naročite po pošti na naslov: Džirlo, p. p. 45, 61000 Ljubljana in po telefonu: (061) 271-135, (068) 46-568.

Čang - Šlang prodaja na slovenskem tržišču ekskluzivno podjetje Džirlo, d.o.o., Ljubljana.

Cena Čang-Šlange je 599 SIT + poštni stroški. Plačate po povzetju.

NAROČILNICA

ime in priimek

ulica in št.

poštna št. in kraj

št. zavitkov

Naročilnico pošljite na naslov:
Džirlo, p. p. 45, 61000 Ljubljana

zavarovalnica triglav d.d.
poslovna enota Novo mesto

Spoštovani poslovni partnerji,

Upravni odbor in vodstvo tovarne embalaže TES Brestanica d.o.o. Vam sporočata, da so lastninski odnosi tovarne embalaže TES Brestanica d.o.o. od oktobra 1992 naslednji:

Duropack Wellpappe Gesellschaft m.b.H., A-8401 Kalsdorf bei Graz

Ljubljanska banka d.d. 61000 Ljubljana, Slovenija

66%
34%

V decembru 1992 je družba spremenila ime firme, ki se sedaj glasi

Tespak

Tovarna embalaže Brestanica d.o.o.

Z novim znakom firme (logo Duropack grupacije) in z novim imenom firme želimo naše podjetje v celoti integrirati v grupacijo Duropack, tako, da lahko kljub naši samostojnosti uveljavimo prednosti celotne grupacije.

Duropack grupacija, ki je v sestavi Constantia grupacije ima poleg naše tovarne še druge proizvodne enote v Avstriji, Z. Rep. Nemčiji in v Fed. Rep. Češki.

Kapaciteta proizvodov iz valovitega kartona znaša skupaj ok. 200.000 t letno. Proizvodni program obsega konzumno embalažo, transportno embalažo, embalažo za nevarne snovi, in displaye iz valovitega kartona visoke kakovosti.

Tovarne v Arsbachu, Kalsdorfu in na Dunaju imajo certifikat ISO 9001 (mednarodni sistem zagotavljanja kakovosti).

TESPACK lahko v bodoče svojim strankam nudi obsežen asortiman proizvodov celotne grupacije.

Podjetje **TESPACK** se ob tej priložnosti iskreno zahvaljuje svojim poslovnim partnerjem za dosedanje dobre poslovne in prijateljske odnose in jim želi vesel Božič in uspešno novo leto 1993.

**TRADICIONALNI
NOVOLETNI**

OKNA
VRATA
SENČILA
PRENOVA
OKEN...

**15%
POPUST**

Našim zvestim kupcem se zahvaljujemo za zaupanje in jim želimo veliko osebnih in delovnih uspehov v novem letu 1993

JELOVICA

NOVO MESTO Ob potoku 5, 068/22-772, METLIKA Vinogradniška 41, 068/58-716,

KRŠKO CKŽ 21, 0608/21-236

TREMEX Trebnje, KERA TRADE Zagorje ob Savi

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 24. XII.

SLOVENIJA 1

9.05 - 12.10 in 14.30 - 1.25 TELETEKST
9.20 VIDEO STRANI
9.30 PROGRAM ZA OTROKE
JAKEC IN ČAROBNA LUČKA
CIV CIV, ŠE DOLGO BOM ZIV,
2. del
O PRAZNIKIH: NOVO LETO, ponovitev 2. oddaje
KONCERT ZA UNICEF

12.00 POROČILA
12.05 ZELENA URA, ponovitev
13.25 VECERNI GOST, ponovitev
13.50 TEDNIK, ponovitev
14.40 MARIJANA, franc. risanka (9/13)
15.05 ANGELSKI TRG, amer. film
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 SLOVENIJA, LJUBEZEN MOJA (dok.
oddaja)

18.10 PRISLUHNIMO TIŠINI
18.30 DOBER TEK! - KUHARSKI NASVETI
PAULA BOUCEUSA (16/22)
19.00 RISANKA
19.05 NAPovednik
19.10 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, UTRIP
20.30 KOMU GORI POD NOGAMI?
21.35 ZADNJI BEG, angl. nadalj. (2/4)
22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.50 NAPovednik
23.00 SOVA:
POPOLNA TUJCA, amer. naniz.
(10/28)
SAGA O DIVJEM ZAHODU, amer.
nadaj. (1/8)
MOST TIŠINE, amer. film
1.50 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

14.30 Video strani - 14.40 Po puščavskem
viharju (ponovitev angl. dok. oddaje) - 15.30
Sova (ponovitev) - 17.45 Pogled in zadeni -
18.30 Domaci ansambl: Ansambel Roberta
Zupana - 19.00 Cirkuški festival v Monte Carlo
(4. del) - 19.30 Dnevnik ORF - 20.05 Športnik
leta (prenos) - 21.05 Marilyn Monroe - še
neznana zgoda (amer. film) - 23.20 Božič na
Dunaju (posnetek koncerta) - 0.20 Video strani

SLOVENIJA 2

16.25 Video strani - 16.35 Sova (ponovitev) -
18.00 Slovenska kronika - 18.10 Regionalni
programi - Koper - 19.00 Video leistica - 19.30
Dnevnik KP - 20.00 Štiri v vrsto (TV igrica)
- 20.30 Zelena ura - 21.25 Tednik - 22.15 Sova:
Dragi John (36. epizoda); Majski cvetovi
(zadnja epizoda) - 23.30 Video strani

PETEK, 25. XII.

SLOVENIJA 1

7.45 - 1.10 TELETEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.10 PROGRAM ZA OTROKE
BOŽIČNE SANJE
PRAZNIČNI ŽIV ŽAV
TAM STOJI PA HLEVČEK, ponovitev
BOŽIČNI KONCERT
10.25 ZLATARNA, ponovitev filma
11.55 RIM: URBI ET ORBI, božični poslanica
in pozdrav papeža Janeza Pavla II
12.30 POROČILA
12.35 PRISEL JE ČAS KROG BOŽIČA...
13.15 ČAROVNIK IZ OZA, amer. film
14.45 NAPovednik
14.55 LUČ SVETA, angl. risani film
15.20 BOŽIČNI MARŠOVEC, kanadski film
16.25 MARIJANA, franc. risanka (8/13)
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE
19.05 RISANKA
19.15 NAPovednik
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT,
FORUM
20.30 BOŽIČNE PESMI IZ MARIBORSKE
OPERE
21.25 USPEH, nemška nadaj. (6/6)
22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 SOVA:
BAGDAD CAFE, amer. naniz. (11/15)
DREVO IZ COLD SASSYJA, amer.
film
1.00 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

15.30 Video strani - 15.40 Sova (ponovitev) -
17.00 Čajkovički Hrestač (prenos iz SNG
Maribor) - 19.30 Dnevnik - 20.00 Štiri v vrsto
(TV igrica) - 20.30 Vecerni gost: Dr. Walter
Kempler - 21.20 Posnetek koncerta simfoničnega
orkestra Slovenske filharmonije - 22.05 Studio
City - 23.35 Video strani

SOBOTA, 26. XII.

SLOVENIJA 1

7.50 - 2.00 TEletekst
8.05 VIDEO STRANI
8.15 IZBOR
8.15 ZLATI PRAH
8.20 RADovedni TAČEK
8.30 LONČEK, KUHAJ!
8.45 ZLATA RIBICA (1/7)
9.15 KLUB KLOBUK
11.10 ZGODEBE IZ ŠKOLKE

NEDELJA, 27. XII.

SLOVENIJA 1

8.25 - 13.30 in 15.05 - 0.35 TEletekst
9.10 VIDEO STRANI
9.20 PROGRAM ZA OTROKE
ZLATI PRAH
ŽIV ŽAV, ponovitev
SILAS, ponovitev nem. nadaj. (2/12)
11.00 OD KOLPE DO RABE - AFS FRANCE
MAROLT
11.30 OBZORJA DUHA
12.00 POROČILA
12.05 LJUDJE IN ZEMLJA
12.35 DOMAČI ANSAMBL: ANSAMBEL
ROBERTA ZUPANA, ponovitev
13.05 BEGUNCI, TU Z NAMI
15.20 VIDEO STRANI
15.30 NAPovednik
15.35 Maksim Gorki: ŽIVLJENJE KLIMA
SAMGINA, ruska nadaj. (13/14)
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 KO BOM LJUBLJENA, amer. film
18.40 ZLATI PRAH
18.50 TV MERNIK
19.05 RISANKA
19.15 NAPovednik
19.20 SLOVENSKI LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT,
ZRCALO TEDNA
20.30 ZDRAVO
21.35 O PRAZNIKIH, 4. oddaja
21.50 ŽIVLJENJSKE PREIZKUŠNJE, angl.
poljudnoznan. serija (10/13)
22.40 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.05 NAPovednik
23.15 SOVA:
DRUŽINA ADDAMS, amer. naniz.
(6/16), ČB
SAGA O DIVJEM ZAHODU, amer.
nadaj. (2/8)
0.25 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

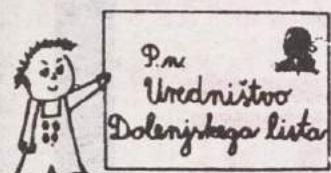
15.20 Video strani - 15.20 Sova (ponovitev) -
17.20 Svet poroča - 18.00 Slovenska kronika
- 18.10 Regionalni programi - Koper - 19.00
Orion - 19.30 Dnevnik ORF - 20.00 Besede,
besedel beseda (TV igrica) - 20.30 Glasba,
show in cirkuš - 21.25 Omizje - 22.25 Svet
poroča (ponovitev) - 0.05 Video strani

PONEDELJEK, 28. XII.

SLOVENIJA 1

7.10 - 12.10 in 15.50 - 1.20 TEletekst
7.25 VIDEO STRANI
9.35 PRAZNIČNE POČITNICE
10.15 USPEH, ponovitev nemške nadaj.
(6/6)
10.55 MERNIK, FORUM, UTRIP, ZRCALO
TEDNA, ponovitev
12.00 POROČILA
12.05 VIDEO STRANI

MЛАДИ ДОПИСНИК

**POMAGALI SMO
BEGUNCEM**

Hodim v osnovno šolo Loka v Črnomelju. V našo šolo hodijo begunci iz Bosne in Hercegovine, ki so živijo v prostorih stare vojašnice. Tudi na naši šoli smo sodelovali v akciji Za prijatelje brez doma. V šolo smo učenci prinesli šolske potrebuščine. Za nagradno smo dobili tri nalepke. Mishim, da so bili begunci s potrebuščinami zadovoljni. Želim si, da bi se akcija nadaljevala. Begunkom, otrokom bi že zeliščiše pomagati, da jim bo udobnejše in da se bodo počutili kot doma.

DARJA PETRIC
4. r., novin, krožek
OŠ Loka Črnomelj

**GOVORILI SMO
O DROGAH**

16. decembra smo imeli učence višje stopnje OŠ Artiče naravoslovnih dnevnikov. Razpravljali smo o problematičnih temah, predvsem o alkoholizmu in drogah. Prvi dve šolski urki smo si ogledali oddajo o drogiranju srednješolcev v ZDA. Po ogledu poučne oddaje smo prisluhnili delavki iz zdravstvenega doma Brežice. Seznanila nas je z razširjenostjo droge v brežiški občini. Nato smo odšli v svoje razrede, kjer smo iz materiala, ki smo ga prinesli od doma, delali plakate. Ko so bili plakati narejeni, je vsak razred pripredil razredni kviz. Zmagovalci so se pomerili z nasprotniki iz paralelki. Vsi najboljši so bili nagrjeni z odličnimi ocenami iz biologije. Takšnih dni bi morallo biti več, saj je še veliko stvari, o katerih vemo pre malo ali skoraj nič.

TOMI VAHČIČ
7. a, novin, krožek
OŠ Artiče

**SPOZNAVALI SMO
ZDRAVILIŠČA**

Učenci 5.a in 5.b razreda smo se pri spoznavanju družbe pogovarjali o zdravju in njegovem ohranjanju. Ugotovili smo, da se ne zdravimo samo v bolnišnicah, pač pa tudi v zdraviliščih. Odločili smo se, da bomo raziskali in spoznali zdraviliški turizem v panonski Sloveniji, o katerem smo se učili. Na zemljevidu smo poiskali zdravilišča: Šmarješke Toplice, Čateške Toplice, Atomske Toplice, Ptujške Toplice, Dobrno, Rogatko Slatino, Radenc, Topolščico, Moravske Toplice in Lendavsko Toplico. V Šmarješke Toplice smo odšli na ekskurzijo. V ostala zdravilišča pa smo poslali pisma ter jih prosili za prospekte. Poslali so nam različna gradiva, le iz Radencev nismo dobili nicesar. Spoznali smo življeno, delo in poklice v zdraviliščih.

ESTERA FINK
in TANJA TURK
novin, krožek
OŠ Stopiče

**SOBOTNA RAGLJA
V STAREM TRGU**

Veliko gledam televizijo in poslušam radio. Nikoli nisem razmišljala, da imajo ljudje, ki tu sodelujejo tremo. Razredničarka nam je povedala, da imamo možnost predstaviti se kot šola preko radia. Zelo sem bila vesela. Prišel je čas priprav. Imela sem tremo, da niti govoriti nisem mogla. Tudi mojo mamico, ki vodi šolski pevski zbor, je bilo silno strah, a kljub temu me je hrabrla. Prišla je sobota, strah je zaradi odgovornosti izginjal, predstavili smo dejavnost krožkov, šolo in kraj. Zbor je zapel tri pesmi. Minilo je, mislim, da dobro.

DARJA KAPS
5. r., literarno-dop. krožek
OŠ Stari trg ob Kolpi

ZAVRAČA PLAČILO

Javnost želim obvestiti, da mi je g. Anton Škufera, nekdanji tajnik KS Hinje, zavrnil pismo oz. račun za več let zadržane mije dnevnic, ki bi morala biti izplačana na osnovi zakonite odločbe. Izplačilu se izognije kljub večkrat izraženi moji zahtevi.

MIRKO PAPEŽ
Hinje 19

**KAKŠNA JE SREČNA
DRUŽINA?**

• Srečna družina je taka, da se ne krogajo, da niso pozrečni denarja, da gredo tudi oni kdaj v cirkus, da so zdrtvi. (Helena)

• Družina je urejena, če oči in mati ne skrbita, v kakšni družbi bosta ali koliko denarja imata, ampak da sta skupaj z otroki. (Karin)

• V srečni družini se morajo starši in otroci razumeti. (Igor)

• Srečna družina je taka, da se ne pretepojajo, ne kradejo in da niso pijani. (Dejan)

• Ne sme biti revna, ne smejo se brigati same za pijačo in lepo družbo. Morajo si zaupati. (Jan)

• Starši morajo biti veliko z otroki, morajo jih imeti radi, skrb eti zanje. Otroci pa ne smejo biti hudobni in razvajeni, veliko morajo biti skupaj. (Miha)

• Učenci 6. b razreda
OŠ dr. Ivana Prijatelja
Sodražica

INTERESNE DEJAVNOSTI — Sevnška osnovna šola Sava Kladnika je na pobudo sveta staršev letos prvič pričela z meseci interesnih dejavnosti, in sicer je bil v oktobru na sporednu šport, v novembру pa se je šola predstavila staršem in tudi drugim občanom z likovno dejavnostjo. Takole živahno (na posnetku) je bilo prejšnji teden v avli šole, kjer sta učencem pomagala likovna pedagoška Janja Flisek in Alojz Konec. Likovne razstave, ki so na ogled v šolski avli in v avli kulturne dvorane GD Sevnica, dokazujejo, da učenci sevniške šole niso slučajno dobili letos že več nagrad za svoje izdelke. (Foto: P. Perc)

SENOVO IN PETRA — Na osnovni šoli Senovo smo s pomočjo Zavarovalnice Triglav — območne enote Krško in sekretariata za družbeno dejavnost krškega občinskega izvršnega sveta opremili učilnico z desetimi IBM PC zdržljivimi računalniki, povezanimi v mrežo. Tako se je naša šola kot edina na Dolenskem in v Posavju lahko vključila v projekt Petra, ki ga vodi republiški zavod za šolstvo in katerega je vključenih 34 slovenskih šol, predvsem z ljubljanskega in mariborskega področja. Letos uvajamo računalnike v 5. razredu pri pouku tehnične in likovne vzgoje in slovenskega jezika, v naslednjih letih ga bomo postopoma še v ostalih razredih pri večini predmetov. V učilnici smo organizirali tudi fakultativni pouk računalništva za učence od 2. do 8. razreda. Računalniško učilnico uporabljajo tudi učenci pri dodatnem pouku angleščine. (Besedilo: Vinko Hostar, mentor računalništva na OŠ Senovo, foto: T. Petrovič)

VI NAM — MI VAM

Zalog 21
tel. (068) 22-855
84-644

OPEKARNA
Novo mesto

Opekarna Novo mesto nudi svojim kupcem bogat izbor keramičnih ploščic GORENJE in KERAMIX — MARTEX po zelo ugodnih, predprazničnih cenah v trgovini v Zalogu in Podbočju. Lahko izberete tudi ostali gradbeni materiali po najugodnejših cenah.

Vesel božič in srečno novo leto!

AKCIJSKA PRODAJA STANOVAJ “PAVLINOV HRIB - TREBNJE”

Na Pavlinovem hribu v Trebnjem prodajamo stanovanja po izredno nizkih cenah. Cena kvadratnega metra stanovanjske površine znaša 980 DEM. Stanovanja so razporejena v dveh objektih, na izjemno lepi legi v Trebnjem. Nahajajo se v pritličju, v I., II., III. in IV. nadstropju. Velikost stanovanj se giblje od 23 m² za garsonjero do 68,95 m² za dvojpolosobno stanovanje.

Način plačila:

- plačilo celotne kupnine v 8 dneh po podpisu pogodbe
- kupcem nudimo možnost obročnega odplačevanja na 36 mesecev ob 30 odst. začetnem pologu.

Vse informacije v zvezi z nakupom daje:

SKB

Zreb je izmed reševalcev 49. nagradne križanke izbral VERO KOVAČIČ iz Krškega in JOŽETA FLORJANČIČA iz Novega mesta. Kovačičev je pripadla denarna nagrada 2.000 tolarjev, Florjančič pa bo prejel knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo. Dobitnico denarne nagrade prosimo, naj nam čimprej sporoči svojo enotno matično številko (EMŠO) in številko ali tekočega računa ali žiro računa ali hranilne knjižice, da ji bomo nagrado lahko kar najhitreje nakazali.

Rešite današnjo križanko in rešitev pošljite najkasneje do 3. januarja 1993 na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 51! Ovojnico brez poštne znamke lahko osebno oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo, kjer ima uredništvo svoje prostore.

REŠITEV 49. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 49. nagradne križanke se, branjo v vodoravnih vrsticah, glasi: MISS, PAD, ASTA, OKRA, SKODELNIK, TARANTELA, VOLITVE, IDOL, ENOTA, PORTO, EVROPID, OSORNICA, SAMO, MELITA, KATRAN, EBEN, STAR, EVA, NARA, IHTA, KAJ.

prgišče misli

Naša potreba po tem, da bi se izpopolnili v drugem, je prav gotovo pogojena s smrjo.

M. ROŽANC

Dolgočasje je nevaren sovražnik duševnega ravnotežja človeka. Dolgočasje vzbuja brezvoljnost, izgubo zanimanja za življenjske vrednote, občutek, da je življenje prazno in brez smisla.

T. in M. KOŠČEK

Pretirana ljubezen izžiga.

V. ZUPAN

zdravnik razlagá

mr.sc. Tatjana Gazvoda

Možganska kap

Tromboza poteka ponavadi počasneje in blažje. Nastane lahko kadarkoli, vendar ni nič nenavadnega, če se kdo zdubi, hoče iz postelje in pada, ker je ena noge brez moći. Ali pa kdo sedi pri mizi in nenadoma izpusti iz roke skodelico ali nož, ker je roka izgubila moč. Izguba zavesti je v takem primeru precej redka. Dokaj pogosto se kap zaradi možganske tromboze razvija nekaj ur.

Ljudje, ki so doživeli možgansko trombozo, imajo najboljše možnosti za okrevanje, čeprav so lahko po eni strani telesa popolnoma hromi. Noge se običajno hitreje popravijo kot roke in mnogokrat se zgodi, da bolnik lahko po nekaj tedenskem zdravljenju hodi brez pomoči, roko pa ima še vedno pri zadeto. POMEMBNO je,

da je dijagona jasna, kajti v primeru, da pri trombozi ni bilo nikakrsne krvavitve, ni nobene potrebe, da bi moral bolnik mirovati v postelji. Mnogi zdravniki celo zahtevajo, naj bolnik začenja vstajati že naslednji dan. Nobenega smisla nima izgubljati dragocenega časa s poležavanjem. Fizioterapeut mora čim hitreje začeti z razgibanjem udov v vsem obsegu in obojestransko, tako na prizadeti kot na normalni strani, da ohrani gibljivost sklepov ter normalno stanje mišic. POMEMBNO je, da se teh pasivnih gibov naučijo zakonski može ali žene pa otroci, prijatelji in sosedje ter vsakdo, ki je zainteresiran. Tako bo mogoče razgibavaje opravljati večkrat dnevno. Naučiti se jih mora tudi bolnik, da lahko vadí, medtem ko sedi na stolu in uporablja zdravo roko, da z njo giblje oslabljeni roko. Če kdo opazi morda le za trohico izboljšano gibanje, mora o tem obvestiti fizioterapevta, ki bo dodal nove vaje za nadaljnje izboljšanje.

Posledice kapi

Telesna stran, ki je prizadeta pri možganski kapi, je na nasprotni strani možganov, ki so bili pri kapi okvarjeni. Živi, ki nadzirajo gibe in občutke, namreč potekajo iz ene polovice možganov v drugo, preden gredo v hrbtni možeg in prek njega v druge dele telesa. Zato povzroči okvara v levi polovici možganov predvsem prizadetost desne strani telesa in obratno.

Dizartria je precej običajna motnja govora, ki nima vzroka samo v možganski kapi. Sestoji iz nejasnega izgovarjanja besed, pomen besed pa nam je običajno razumljiv. V primerih hude možganske kapi, ki zajema obe polovici možganov, je ta motnja lahko tako huda, da bolnika skoraj ne moremo razumeti.

Afazija je bolj zapletena skupina govornih

NAGRADNA KRIŽANKA

51

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	POPARIJEN KRUKH	OTOK V OTOCIU RUIKU (PACIFIK, OPORISCE ZDA)	PRISKLED- NISTVO	AVTOR: JOZE UDIR	PRESTOL- NICA ITALIJUE	PAS ZA PREVEZO- VANJE KIMONA	ZMRZNJE- NA VODA	STROKOV- NIK ZA KAZENSKO PRAVO	OGNJENIK NA SICILIJ
PRAVO- SLAVNI DUHOVNIK				ŠPORTNI REKVIZIT					
DESNI PRITOK VOLGE				FR. SKLA- DATELJ (JACQUES) ANGL. M. IME					
ORGANSKA DUŠIKOVA SPOJINA									
OTOK V ARHİPELA- GU TUA- MOTO Piščalka					NASLOV MONGOL- VLADAR- JEV V BAGDADU	UD	MILIAMPER PERJE PRI REPI		OZNE NA KONCU NJIVE
DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	ZABELA	ZNAČAJ MIGLJAJ	↓		TRAVNATA RAVAN V JUZNI AMERIKI				
PREPAD				ARABSKI ZREBEC PREMO- GOVNI IZGORKI	VNETJE SLUŽNICE ŽENSKO IME				
NAŠA ALPSKA SMUČARKA NATAŠA				PISATELJ CANKAR EDEN OD STARŠEV			KEM. SIMBOL ZA LANTAN KESANJE		
AVSTRAL- SKI NOJ				RDEČE BARVILLO GL. MESTO BABILONI- JE			PLAŽA KEM. SIMBOL ZA LUTECLJ		
SLOV. OPERNI TENORIST (JANEZ)						BLIŠČ			
NORDIJSKI BOG MORJA				ŽENSKO IME		VHOD V PREBAVNO CEV			

zanimivosti iz sveta

Tiho umiranje bistrojev

Nič več ni dobrih gostiln, žalujejo pri nas, v Franciji pa bi refren te popevke zlahka spremenili v Nič več ni dobrih bistrojev. Bistroji ali male kavarnice so (bili) značilnost francoskih mest. V začetku tega stoletja jih je bilo 300 tisoč za 38 milijonov prebivalcev, zdaj jih je samo še 62 tisoč za 58 milijonov Francov. Prej je ena kavarna prišla na 126 ljudi, zdaj pride ena na tisoč. Z bistroji umira Francija, pravijo zavzeti rodoljubi.

V bistro so redno zahajali mnogi Franci, ki ne glede na družbeni položaj. Ob pocinkani točilni mizi, za katero v šali, a z zrnom resnicami pravijo, da je najbolj pomembna francoska ustanova, so popili svoj kozarček vina, kave, konjaka in kaj malega prigriznila, v glavnem pa so se v bistroju srcevali, se pogovorili, potožili čez vsakdanje skrb, poiskali tolazo v nesreči ali si dali duška, če je srca trkala na vrata. Lastnik bistroja je dobro poznal vse svoje stalne goste in če se kateri od njih nekaj dni zaporedi ni oglasil, se je že pozanimal, ali ni morda kaj narobe.

Francoska družba je doživila precej sprememb in videti je, da je spremenjeni način življenja zadal smrtni udarec bistrojem. Najprej je tu splošno blagostanje, ki je prineslo

Puščava v pragozdru

V Amazoniji, ki je v običajnih predstavah dežela večnega zelenja, mnogih voda in tropskih pragozdov, se med rekama Rio Negro in Rio Branco širi puščava z do 20 metrov visokimi peščenimi vzpetinami. Puščava se iz leta v leto silovito hitro povečuje. Zdaj se že razprostira na ozemlju, ki meri več kot tisoč kvadratnih kilometrov. Če se bo širjenje nadaljevalo tako hitrostjo, bo svet dobil še eno, ameriško Saharo.

Po mnenju nekaterih južnoameriških strokovnjakov to ne bo novost, saj naj bi na območju zdajšnjih največjih pragozdov na svetu v preteklih geoloških dobah ležale velike puščave, ki so se s spremembami svetovnega podnebja kasneje spremeni v tropski gozd.

Velike puščave so ležale ob celotni gorski verigi na zahodu južnoameriškega kontinenta, nastale pa naj bi pod vplivom oceanskih vetrov, le-te pa naj bi ustvarjale sprememb, ki jih v tem delu sveta diktira topli pacifiški tok Dete (El Nino). Prav s tem tokom se v zadnjem času dogaja nekaj čudnega, spreminja svojo pot. Za meteorologe je to znamenje velikih sprememb, ki jih bo doživelja Južna Amerika. Puščava v Amazoniji je ena od prvih posledic.

v vsak dom hladilnik in odvzelo bistrojem monopol na hladne pičače. Televizija je ljudem vzelu del prostega časa in ni več potrebe in ne časa po preganjaju dolgčasa v bistrojih. Precej je upadla tudi potrošnja alkoholnih piča, kar kaže na spremenjene pivske navade Francov, se pravi da izginja navada pitja aperitivov pred delom, med malico in po končanem delu. Nove generacije Francov drugač merijo čas in uspešnost. Ženejo se za denarjem in usphem, nimajo več toliko prostega časa, kolikor pa ga imajo, ga najraje preživljajo doma in počivajo. Pogovore ob točilni mizi je zamenjalo buljenje v televizor, prigrizek in pičača na hitro zaužijeo v lokalih s pripravljen "fast food" hrano, kot so hamburgerji. Bistroji ne morejo tekmovati z McDonaldsovimi in podobnimi prehrambnimi verigami, saj ne morejo ponuditi cenejše pičače in jedače. Le fast food in Le Coca-Cola zadajata bistrojem smrtni udarce. Nekateri pravijo, da nezadržno izginja francoski duh pod navalom vseslošne amerikanizacije življenja. Zato je ranje žalovanje za tihim umiranjem malih francoskih kavarnic žalovanje za umirajočo Francijo, in sicer trdoživim veseljaškim galskim duhom.

Les, trden kot jeklo

Kompozitni materiali dandanes prevladujejo povsod, iz njih je narejen tako okvir loparja za tenis kot trup motorne čolne. So čvrsti in trdi, ker so narejeni iz vlaken stekla ali grafita, hkrati pa odporni proti udarcem in prožni, ker jih sestavlja tudi prožna povezujoča masa. Le dve neprimerni lastnosti imajo: dragi so in niso primerni za reciklažo, se pravi, da se jih ne da ponovno uporabiti za kaj drugega, kar v ekološko vse bolj osveščenem svetu predstavlja resno pomanjkljivost. Ko kompozit enkrat oblikujejo v določeno obliko, takšna ostane za stalno.

Strokovnjaki za materiale že dolgo isčejo poti, kako bi kompozite izboljšali. Med ta prizadevanja sodi izum ameriškega kemika Johna Meistra, ki je zbulil precej pozornosti. Uspeло mu je namreč narediti prvi kompozit na svetu, ki ima za osnovni sestavni les in plastiko. Lesni kompozit, če smemo tako reči, je najbrž predhodnik nove generacije kompozitov. Ima namreč tisto, kar so doslej pogrešali: je poceni in uporaben za reciklažo, ob tem pa ohranja dobre lastnosti dosedanjih kompozitov, se pravi, da je trden in čvrst ter dovolj gibek. Za izdelavo je uporaben vsak les.

Izum je zanimal tudi za naše razmere, saj Slovenija nima velikih načravnih bogastev razen gozdov.

K praktični KRIŽ A ž

Silvestrski make up

Nezadržno se približuje silvestrovo. Takrat je večina rada še lepše in bolj urejena kot navadno, četudi novo leto čaka doma. K temu sodi tudi make up. Ličenje seveda velja prilagoditi kraju silvestrovanja, obleki, pričeski in tudi letom. Najbolje bo, če bo ten koža nežen, naraven, brez močnih kontrastov. Pri ličenju oči je nešteto možnosti v barvah in smereh. Lep in moden je zlat odtenek z močno poudarjenimi trepalnicami. Zlati lahko dodamo senco v barvi obleke. Posebej lepe so kombinacije z oranžnimi, rjavimi in zelenimi toni. Oči lahko obrobimo s črnim tušem ali svilenčnikom. Če vam licenje ne gre najbolje od rok, se raje odločite za nežne pastelne odtenke, ki bodo dali očem mikavnejši videz, ve pa ne boste izpadle smešno. K silvestrskemu make upu spadajo seveda intenzivno naličene ustnice, čakajoča na silvestrski poljub, in kapljica zapeljivega parfuma.

Venčki za praznično okrasitev

Predvsem za manjša stanovanja, kjer ni prostora za praznično drevesce, so za okrasitev zelo primerni adventni venčki, bodisi iz smrečja, loworja, pušpana ali suhih vej. Slednji lahko uporabljate več let, le da jih drugač okrasite. Vaša domišljija pri tem gotovo ne bo imela meja, a kljub temu le nekaj sugestij. Za okrasitev venčka lahko uporabite sveč različnih velikosti in barv, storž, ki jih tudi pobavljate, raznovrstno sadje, orehe in lešnike. Prav tako lahko venčke okrasite z raznobarvnimi okraski iz papirja, živopisanimi pentljami, suhim cvetjem, pobaranimi suhih vejcami.

Orehov venec

Gospodinjam, ki se za božično-novoletne praznike ne bodo lotile peke kvašene orehove potice, predlagamo, da spečijo orehov venec. Za testo potrebujemo: 25 dag moke, 1/2 kg vanilijevega sladkorja, 12 dag margarine, 1 jajce; nadev: 12 dag sesekljanih orehov, 2 beljaka, 6 dag sladkorja, 1 zavitek vanilijevega sladkorja, 2 žlici rumu. Iz moke, margarine, sladkorja in jajca zgnjetemo testo, ki naj pol ure počiva, nato ga razvaljamo v četverokotnik. Obložimo ga z nadom in vijemo kot potico. Zvitke na pomazancem in pomokancem pekaču sklenemo v venec. Oba konca zvitka med seboj dobro stisnemo. Venec po gornji strani plitvo cikasta zarežemo (1 cm), lahko pa tudi v obliki križa. Pri zmerni vročini pečemo 35 minut. Še topel venec oblijemo z glazuro, ki jo naredimo iz 12 dag sladkorne moke, 1 zavitek valniličevega sladkorja, žlice rumu in žlice vode.

Vitezova zvezda

VASJA 300. VODA

Lojze Cestnik: Božična noč

Pred mrakom se je od Barja preko Ljubljance prikrala siva, gosta mega. Vlaciča se je skoraj po praznih ulicah ter se vzpenjala pod napuščo streh, kjer so golobi grulili svojo čudovitem sončnem jutru bo zvenel v daljavi glas male kukavice. Morda bo takrat preko poljane zavel pomladni veter, mlado pšenično klasje bo valovalo kot morje. Koračil bom dol do skripte potoka v kraljestvo slavčka, do stare vrbe. Potkal bom na duri rojstne kajže ter odložil popotno palico za vedno.

V majhni, skromni sobici za zastritim oknom sem sameval pozno v noč, kot bi bil odrezan od zunanjega sveta. Hladne stene so nemo strmle varne ob medli svetlobi z nočne omarice. Tisti večer je bilo tiho in spokojno v sobici, slisati je bilo samo staro uro na steni. Pogled mi je taval od ikone na nabožne kipe, ki jih je imela pedantna gospodinja, stara mama, poslavljene na nizki komodi, pregrnjene z belim, izveznim priom.

Nocoj je sveti večer, a zaradi vojne ne bo počnešno maše...

Spomnil sem se na mnoge svete večere, daleč nazaj v otroštvo. Nekoč me je mati povedla za roko k polnočnici. Nepotešena želja po jaslicah me je gnala. Čudovite so bile tiste jaslice. Verniki so sklonjeni glavo stali ob njih. Ob jaslicah je stal angelček z peharčkom v narociju.

Kadar je kdo spustil denar vanj, se je angelček hvalježno priklonil. Kako rad bi ga bil obdaril, pa nisem imel kovanca! Tudi mama ga ni imela kovanca!

Jezušček iz kmečkega doma v Pavlovi vasi pri Brežicah. (Pripravila Ivana Počkar, dipl. etnologinja v Posavskem muzeju)

JEZUŠČEK IZ VOSKA - Ponekod na Dolenjskem se je še v pozna sedemdeseta leta tega stoletja ohranila šega postavljanja samega Deteta ob božiču. Po cerkvah so namesto celih jaslic postavljali voščenega Jezuščka v velikosti novorojenčka. Z voščeno plastiko so se pri nas ukvarjale redovnice, izročilo pa so do zadnjega hranile uršulinke in karmeličanke. V Kapelah pri Brežicah so do leta 1970 o božiču postavljali v cerkvi samo Jezuščka v majhnih jaslih, ker pa je bil že zelo poškodovan, so nabavili navadne jaslice. Šega je prešla iz cerkva tudi v domove. Po nekaterih slovenskih domovih so tako o božiču namesto jaslic postavljali voščenega, pol pedi velikega Jezuščka na slamo ali na preprosto leseno ležišče. Na sliki: voščeni Jezušček iz kmečkega doma v Pavlovi vasi pri Brežicah. (Pripravila Ivana Počkar, dipl. etnologinja v Posavskem muzeju)

Iz Trdinovih kopiskov

Ostuden moralist, a le za druge - Dolenc in Slovenc sploh je ostuden moralist za druge zase pa ne. Vedno voha in vohari okoli sosedov, znancev, neprijateljev in naj bolj pa še okoli prijateljev, da zapazi kaj napacnega ali saj kaj tacega, kar se njemu zdi napacno in kako ga potem opravlja, objeda, pika, zasmehuje, zaničuje, kolne mu očita in privošči vsako mahno reč, sto neprilik, škodo, zgubo, ujmo, nesrečo, ramoto. Farji so v tem kmetavson naj grji zaled, če so kmetavsi kuščarji in sršni so bonci gadi.

Posredni deležniki hudobije - Glasovitega tata kličejo ljudje pit in se sploh kaj prijazno z njim družijo, večidel iz strahu, da odvrnejo njegove naklepe s svoje glave na ptuje, včasi pa tudi da se maloprodnežu prikuipijo, da dobe kak delež tatvine, če drugega ne da se saj s tatom za ukradeni denar ali ukradeno blago dobro napijo. Posrednih deležnikov hudobije in hudodelstev je na Dolenjskem sila veliko.

Drugim dela škodo - Dolenc dela prav rad drugim kako škodo, če pa ima do kake reči sam kaj pravice, pa gleda pisano, če kak tujec zl. "škriv" pije iz njegovega studenca ali zahaja mu v hosto etc.

Če bi Slovenija naprej redno izpolnjevala tudi svoje obveznosti do zveznega proračuna in sklada federacije za nerazvite, bi neto odliv znašal še več, kar 9,3 odstotka slovenskega družbenega proizvoda.

Slovenija je napolnjevala petino zveznega proračuna (leta 1989 npr. 1,6 milijarde dolarjev). To pa se ni bilo vse, saj se velja spomniti še različnih prelivanj, npr. zaradi prenizkega obrestovanja obveznih rezerv. Ko seštejemo vse, dobimo letno vsoto 2 milijardi dolarjev. Toliko je Slovenijo stala federalna država. Pretežni del tega denarja pa je bil porabljen v namene, ki niso v ničemer prispevali k zmanjševanju gospodarske krize.

Tako so znašali stroški za JLA kar dve tretjini zveznega proračuna, večji del za proizvodnjo in nakupe orožja, ki je že doslej razdeljal nešteto kulturnih spomenikov, tovarn in hiš v Sloveniji, na Hrvaškem, v BiH.

Tujini dolgujemo le 10 odstotkov

Jugoslovanskega dolga

Tudi odplačevanje našega deleža tujih dolgov bomo nedvomno zmogli. Slovenija je zaradi nizke stopnje zadolženosti in deleža v skupnem dolgu Jugoslavije v primerjavi z nekdanjimi drugimi zveznimi enotami v bistveni prednosti. Ze leta 1989 je delež slovenskega dolga v skupnem konvertibilnem dolgu Jugoslavije znašal okrog 10 odstotkov. In tolikšen je tudi zdaj. To je glede na ustvarjeni družbeni proizvod in devizni priliv od izvoza manj kot v drugih republikah. Z deviznim prilivom je slovensko gospodarstvo sposobno sproti poravnati zapadne obveznosti do tujine. Naš dolg tujini je v zadnjih letih namreč znašal 8 do 12 odstotkov deviznega priliva.

Vinko Blatnik: Rojstvo in vzpon samostojne Slovenije

Toda tudi ti, čeprav spodbudni podatki pričajo, da je tako imenovana "velika uspešnost" slovenskega gospodarstva le samoljubno slepiло. Res gre slovenskemu gospodarstvu in še bolj Slovencem bolje, kot je šlo pred leti in še posebno zdaj drugim v nekdanji Jugoslaviji, kaj šele drugim v vzhodni Evropi. Slovensko gospodarstvo je torej moč oceniti kot uspešno le, če ga primerjamo z gospodarstvi drugih delov nekdanje Jugoslavije ali pa z drugimi socialističnimi gospodarstvji.

Osamosvojitev Slovenije, njeni mednarodno priznanje nam je torej odprlo le perspektivo, možnost, da se tudi gospodarsko, ne le politično, kar je za našo prihodnost bistveno, postavimo na noge in se kot suveren narod dogovorimo s sosedji o naših težnjah, potrebah, interesih.

Jugoslavija je zamudila priložnost, da bi se kot prva socialistična država vključila v Evropo. Ne le da se to ni zgodilo, večino svojih republik je potisnila na dno lestvice držav, ki čakajo na vstop v Evropo. Zaradi vojne na Hrvaškem, v BiH, negotovosti, kako bo z Makedonijo in še razmer na Kosovu je vključevanje jugoslovenskega trga v evropske integracijske procese tudi v prihodnje več kot dvomljivo. Slovenija je na boljšem, saj kar dve tretjini svoje menjave s svetom opravi z državami ES in EFTA.

Koliko dolarjev letnega družbenega proizvoda na prebivalca ustvarja Slovenija zdaj (pred leti ga je že 6000), se ne ve. Ve pa se, da

sмо na stopnji razvitosti pred Portugalsko in Grčijo in za Španijo. Slovenija je torej primerljiva s sredozemskimi članicami EGS po družbenem proizvodu na prebivalca, ne pa več po stopnji nezaposlenosti, ki je zadnja leta pri nas že znatno višja kot v teh deželah.

Iz vsega, kar smo o nekdanjem "jugogospodarstvu" povedali doslej, je razvidno, da smo Slovenci na "bratski jug" veliko več dajali, kot od njega prejemali. Končno pa je s plebiscitom ZA za našo samostojnost in suverenost ter z mednarodnim priznanjem države Slovenije napočil čas, da si položimo vse karte na mizo, da tudi Slovenci terjamo čiste račune. Če ne zato, da bi dobili nazaj kaj od podarjenega, pa vsaj zato, da bi bilo jasno razvidno, kaj je kdo dobil in imel od življenja pod skupno jugoslovensko streho. In da bi v prihodnje v našem novem, lastnem domu bolj kot doslej skrbeli tudi za to, da ne bi nihče več imel pravice živeti od tujega dela, na tuj račun.

Slovenski, jugoslovanski in mednarodni javnosti velja torej tudi po osamosvojitvi posebej poučariti, da se je Slovenija odcepila od razkrojene SFRJ v samostojno, neodvisno državo zato, da bi lahko enakopravno sodelovala pri ugotavljanju in uveljavljanju možnosti in svojih interesov za sodelovanje s tujino na temelju stvarnih, in ne ideoloških motivov. Samo tako lahko prispevamo svoj ustvarjalni delež k sodobnim procesom gospodarskega povezovanja v Evropi

KNJIZNA POLICA

Bios širi duhovna obzorja

Cankarjeva založba se je ponovno lotila izdajanja knjižne zbirke Bios, ki je v šestdesetih in sedemdesetih letih pritegnila precejšnjo pozornost bralcv, saj je z naslovom poljnih knjig za izobražence, ki jih zanima kaj več kot njihova ozka stroka, dosegla ugled in priljubljenost. Izobražence namreč ne more in ne sme ostati le v mejah, ki mu jih začrtuje njegova stroka, ampak mora pogledati tudi nekoliko širše, če naj bo celostna osebnost. Takim, v širša obzorja razprtih ljudem je bil namenjen nekdanji in je tudi zdaj obnovljeni Bios.

Za začetek sta v Biosu izšli dve knjigi, izvirna slovenska novost in prevod. Za prvo je poskrbela dr. sinologine Jana Roškar, ki je napisala knjigo ZMAJEVA HIŠA. V njej je podala osebno obarvan oris kitajske kulture in civilizacije od prazgodovine do danes. Kitajska je kot ogromna in najbolj obljudena dežela na svetu s svojo tisočletno kulturo nedvomno zanimiva, kljub temu pa pri nas doslej nismo imeli dela, ki bi nam predstavilo najpomembnejše dosežke kitajske civilizacije in kulture v zaokroženi poljudni obliki. Seveda Zmajeva hiša ne prinaša celovite prestavitev, za kaj takega bi bila potrebna neprimerno obsežnejša knjiga, če ne kar kup knjig, avtorica poskuša slovenskemu bralcu približati starodavno civilizacijo skozi svoje razumevanje in v kontekstu razvoja te velike dežele. Osnovni namen knjige je, da nam pomaga dojeti drugačnost in jo spoštovati. Pogled onkraj plotov evropsentrizma je za današnjega intelektualca še kako potreben.

Druga knjiga iz Biosa je precej aktualna, čeprav govori o starih, ki so se dogodile pred pol tisočletja. Letos smo namreč praznovali 500. obletnico odkritja Amerike in v središču zanimanja je bil Kristof Kolumb, pomorsčak in odkritelj Novega sveta. Kdo je ta slavni mož bil, kaj ga je vodilo k epohalnemu potovanju prek Atlantika v neznan, kaj je v znani izročilu o njem resnica in kaj legenda, kaj so potvorbe in kaj zgodovinske resnice, vse to poskuša razrešiti Cianni Granzotto v svoji knjigi KRIŠTOF KOLUMB, katere prevod je izšel v zbirki Bios. O Kolumbu so se letos kresala mišljena in vrednostne sodbe, od nezmerne hvale do prevrednotenja Kolumba v moralno vprašljive prinašalca zahodne civilizacije, ki je uničila starodavne avtohtone ameriške kulture.

IVAN ZORAN

Vsekakor je Kolumb osebnost, o kateri se razmišlja, Granzottova knjiga pa s svojo natančnostjo in študijsko podprtostjo (avtor je preštudiral vse zgodovinske dokumente, vse dosedanje biografije, razčistil mnoge nejasnosti in falsifikate) odgrinja bralcu tisto resnico o Kolumbu, ki ne prikriva tudi temnejše plati njegovega značaja in ravnanja z domorodci. Knjiga se boste hkrati kot zgodovinska analiza nekega obdobja, kot zgodovinski roman in kot kriminalka, ko avtor lušči resnico iz ponarejenih dokumentov. Vsekakor gre za branja vredno delo.

MILAN MARKELJ

Telo losa

Pravijo, da je skoraj nemogoče hkrati služiti dvema ali več gospodarjem. Praviloma je tako, vendar življenje poznata tudi izjema. Andrej Medved je tako izjema. Po študijski in poklicni usmeritvi filozof in umetnostni zgodovinar, po notranjem klicu pesnik. Pri tem ustvarjalcu se filozofija in poezija vsaj dobitka ena druge, če se že ne prepletata. Pesnika Medveda zanimajo vprašanja filozofskega interpretiranja poezije, ko se ta še poraja. Gre za poezijo, ki se kar naprej sprašuje po svojih začetkih in silah, ki v njej prevladujejo.

Medvedova najnovješja zbirka TELO LOSA, izdana iz Cankarjeve založbi, to v celoti potrjuje. Srečamo se z vnovičnim strukturiranjem sveta, z drobljenjem "telesa losa", pri čemer je v vsakem delčku vzpostavljen pristen lirske stik. Da gre za delčke, povedo kratke nekajvrstične pesmi s skoraj lapidarnimi, aforističnimi ubesedovanjem. V teh pesmih ni zgodb in dogodkov, so le sporčila, opis stanja: sprva kot napoved in obljuba, potem kot čisto pesniško zrenje, do trenutka, ko se spet odmakne, razprši, porazgubi. Ko v "živi pesek zdrsejo imena", ko "od teže zakopan... v odmevih nepréglednega prostora...ponavljajo pod obzori sončnih krogov besede, ki so brez pomena".

Medvedova poezija je poczja iz metafor zloženih opisov stanj stvari, ki jih odkriva na "telesu losa". Besede, ki sestavljajo metafore, se izražajo z novim pomenom in večplastno, predvsem pa s svojo zvočnostjo. Nazadnje kot "petrigan krik", za katerim ostaja le trpko spoznanje, da v "zlatih torbah zvitki pesmi so kot kužno znamenje na nebuh". Res, najbrž je ni pesmi, ki bi tako težila k samoznjenju, kot je Medvedova. Včasih, ko spregovori z roba sveta, je kot magično rezilo, strašljiva in obenem osupljivo mikavna. A svojska za použitje, kot je samo "telo losa".

in svetu. Če se bo izkazalo, da dogovor o takšnem sodelovanju med narodi Jugoslavije še zlepna ne bo možen, bo Slovenija svoje legitimne interese v mednarodni skupnosti urešnjevala kot samostojna država, pri tem pa bo še vedno pripravljena sodelovati z drugimi deli nekdanje SFRJ, v kakršnikoli obliki bodo že organizirani po suvereni odločitvi njihovih narodov.

Osamosvojitev Slovenije je bila torej nujna in utemeljena. Vprašanje, o katerem se je bilo Slovencem dokončno potrebno odločiti, je državnost in samostojnost Slovenije, ki utemeljuje pravico do pogajanj o naših bodočih povezavah. Ta izbira pa je dovolj široka in hkrati obrnjena od nacionalistične provincialnosti tako, da odpira vse različne in možne poti za zagotavljanje obstoja, razvoja in prihodnosti slovenskega naroda.

Nikoli več: "Samo milijon nas je"

Vsak narod, velik ali majhen, mora ob skrb za gospodarsko rast skrbeti tudi za svoj vsestranski razvoj. K temu pa sodi tudi skrb za svoj prirastek (kvalitetno).

Slovenija si je tako z osamosvojitevjo na svoje rame naložila še eno pomembno naloge in odgovornost hkrati. Morda se večina tega sprva ni zavedala in nekateri se še vedno vedejo, kot da se jih to vprašanje ne tiče. Pa so v zmoti. Pravzaprav je v zmoti sleherni Slovenec, ki misli, da ni vsaj posredno odgovoren za obstoj in razvoj slovenskega naroda.

Po zadnjih, še vedno začasnih in nepopolnih podatkih Žavoda za statistiko Republike Slovenije je Slovenec v mladi državi 1,718.318 ali drugače povedano: od 1,962.606 prebivalcev v slovenski državi je 87,55 odstotka Slovencev.

**dežurni
poročajo**

OB PREDNJI ŽAROMET - V času med 3. in 14. decembrom je neznanec v Germovi ulici v Novem mestu z osebnega avtomobila Jugo 45, last M. S., ukradel prednji žaromet in s tem lastnika oškodoval za 3.500 tolarjev.

IZGINILA PNEVMATSKA PIŠTOLA - Iz delavnice podjetja TOM na Mirni je med 14. in 15. decembrom izginila pnevmatska pištola, vredna vsaj sto tisočakov.

VLOM V OSPEBNI AVTO - Neznan storilec je 19. decembra v Veliki Bučni vasi vlonil v osebni avtomobil, ki ga je imela Irena O. parkiranega pred stanovanjsko hišo. Iz avtomobila je izginila ženska usnjena torbica, z njo pa denarnica, v kateri je bilo 200 nemških mark, 2000 šilingov in nekaj osebnih dokumentov. Irena O. je vsaj ob 40 tisočakov.

KDO JE POŠKODOVAL AVTO? - Tako se je 13. decembra zjutraj spraševal Ljubljana Stojan B., ki je svojo alfo 33 parkiral v Golobinjku. Preko noči je nekdo poškodoval vetrobransko steklo, odломil pa tudi zunanj vzravno ogledalo, tako da je skupne škode kar za okoli 50.000 tolarjev.

IZGINILO KOLO Z MOTORJEM - Neznanec je 14. decembra v Ponikah ukradel kolo z motorjem APN-6, last Ivana G. iz Dečeje vasi. Ivanovo vozilce je bilo med brati vredno 15.000 tolarjev.

ODNESEL PONJAVO - V noči na 20. decembar je nekdo na parkirnem prostoru v Črnomlju zmaknil platnen ponjavo z osebnega avtomobila Pera A. Slednji je s tatvino oškodovan za okoli pet tisočakov.

NESREČA PRI LOVU

OSILNICA - Do hude nesreče z lovsko puško je prišlo v nedeljo, 20.12., okoli 18.30 v vasi Belica pri Osilnici, in sicer po zaključku skupinskega lova članov LD Osilnica. Lova se je udeležil tudi gospodar LD, Peter Šerčelj ml., star 31 let, delavec v obratu LIV v Osilnici. Po lovu je šel domov in v domači hiši se je iz še nepojasnjene vzroku puška spražila in krogla je zadeala lovca v levo ramo. Zaradi hude poškodbe so ga prepeljali na kirurško kliniko UKC v Ljubljano. Ta nesreča naj bi bila opomin vsem lovencem in drugim, ki imajo orožje.

Golo truplo je morilec vrgel v Krko

Srhljivo odkritje ob četrtkovem popoldanskem sprehodu skozi Portovald — Ob poti kup oblačil, v Krki golo moško truplo — Umora je osumljen 21-letni D. K. — Nezavestnega Bašlja zadavil s pasom

NOVO MESTO — V četrtek, 17. decembra, okoli 15.30 je 65-letni Novomeščan Janez Požar med sprehodom po Portovaldu ob makadamski poti našel kup moških oblačil. Za ta letni čas nenavadna najdba, ki bi jo bilo še kake štiri mesece nazaj moč povezati s kopanjem v Krki. Požar je vseeno stopil do kakih 60 ali 70 metrov oddaljene reke in imel kaj videti: v Krki je ležalo golo moško truplo.

O odkritju trupla v Krki smo bili obveščeni v četrtek ob 15.30. Tako smo odšli v Portovald in tam našli bundo, hlače, spodnje perilo, nogavice in nizke crne čevlje, vse to je nedvoumno pripadal osebi moškega spola. Ob pregledu oblačil je bila v žepih najdena tudi moška denarnica z dokumenti, ki so se glasili na ime Stanka Bašlja, rojenega leta 1970 in stanujočega v Dolenjem Kamenju. Hitro smo ugotovili tudi, da oblačila in dokumenti pripadajo osebi, najdeni v Krki. Sprva je vse kazalo na samomor, toda nekateri sledili na kraju najdbe oblačil in trupla so govorili drugače, predvsem dejstva, da so bila oblačila kar 60 ali 70 metrov od Krke, da je bilo truplo golo, ob pregledu oklice pa smo našli tudi sledove vlečenja in hoje v smeri Krke, kjer je bilo truplo najdeno. Nobenega dvoma ni bilo za nas več, da imamo opravka z umorom, »je še utrujen, a zadovoljen nad uspehom akcije v soboto razlagal Roman Kržan, vodja oddelka za zatiranje splošne kriminalitete na uradu kriminalistične službe UNZ Novo mesto.

Do so bili sumi utemeljeni, je pokazalo petkovo nadaljevanje ogljene na kraju domnevnega zločina. O makadamski poti v smeri drevesnice novomeškega GG je bila kakih 100 metrov od Kremena najdena prelomljena smrekova palica dolžine pol-drugega metra, ob njej pa maleč krv. V neposredni bližini najdenih oblačil je bila na njivi najdena sled drsenja v smeri gozda in več sledi moškega obuvala; podobna sled obuvala je bila odkrita ob že omenjenih sledovih vlečenja trupla proti reki Krki.

Novomeški kriminalisti in policisti PP so nemudoma organizirali obsežno in temeljito akcijo iskanja morilca. Izpršali so kar 60 ljudi, krog osumljencev se je čedalje bolj ožil, naposlед je v petek ob 16. uri, torej le kakih 24 ur po obvestilu o najdbi trupla v Krki, v njihove roke padel 21-letni D. K., stanujoč v Novem mestu. Osumljencu so možje postave prijeti v Hrušici, kjer se je skušal skrity. Bolj ali manj je sedaj znano tudi dogajanje v sredo zvečer.

Stanko Bašelj je bil zaposlen v no-

vomeškem Kovinarju, od 6. decembra naprej pa je bil v bolniškem staležu. Večkrat je bil v tem času v mestu.

Z znanci se je najčešče zadrževal po gostinskih lokalih na novomeški avtobusni postaji. Tako je bilo tudi v sredo, 16. decembra. Bašelj je odšel zdoma že zjutraj, najprej pa ga je pot vodila v Kovinarja, kjer je dvignil mesečno plačo. V večernih urah je bil znova na avtobusni postaji in v njenih lokalih, med 20.30 in 21.1. ure se je v »Bistroju 7« srečal z D. K. in I. D. Med Bašljem in osumljencem je prišlo kmalu do prepira, katerega vzrok naj bi bili neporavnani dolgovji, kasneje pa še do pretepa. Zaradi strahu, da bo skupil, je Bašelj z avtobusne postaje pobegnil do parkirišča pred stavbo Kremena, tam pa je ga D. K. dohitel. Prislo je do pretepa, med katerim sta oba padla na tla in se preravali. Prvi se je pobral Bašelj in stekel proti Portovaldu. Osumljenc ga je znova dohitel. Tokrat ga je napadel z leseno palico, ki jo je našel ob makadamski poti. Na mestu, oddaljenem kakih sto metrov od zgradbe Kremena, je s palico močno udaril Bašlja po hrbtnu, da je padel na tla, nakar ga je z nogo nekajkrat brcnil v glavo. Že poškodovanemu Bašlju je znova uspel pobegniti, a tudi tokrat le za kratki čas. Ob njivi s koruzo ga je D. K. vnovič dohitel, zbil na tla in z nogami brcal v predel glave toliko časa, da je Bašelj izgubil zavest. Ko je tako ležal

na trebuhi, mu je D. K. okoli vrata zadrgnil svoj hlačni pas, z nogo stopil na Bašljev vrat in pas vlekel toliko časa, da je žrtev umoril.

Da bi prikril sledove zločina, naj bi D. K. po ugotovitvah kriminalistov in policistov žrtev slekel do golega in jo nato z zadrgnjanim pasom okoli vrata odvlekel koruzo, od tam pa naprej prek makadamski poti, nujne in travniku do Krke. Tam je s trupla snel zanko, ga porinil v vodo, v Krko pa odvrgel tudi svoj hlačni pas. D. K. se je potem vrnil do kupu oblačil, jih pregledal in iz denarne vzel neugotovljivo vsoto denarja. Oblačila je nato zložil na kup z namenom, da jih zažge, vendar ni imel pri sebi vžigalic. Vrnil se je na avtobusno postajo, kjer ga je čakal I. D., kateremu je povedel, kaj je storil, izročil pa mu je tudi Bašljiju pobrani denar. Vsota bržkone ni bila majhna, Bašelj je namreč tistega dne v banki dvignil 22.300 tolarjev, ob dvigu plačilnega lista pa so mu v Kovinarju na račun nadurnega dela izplačali še 4.800 tolarjev. D. K. se je zatem vrnil v svoje stanovanje.

Kot že rečeno, so ga kriminalisti in policisti prijeli v petek okoli 16. ure v Hrušici, preiskovalni sodnik novomeškega temeljnega sodišča pa je zaradi seveda odredil pripor. Kazenski postopek pa čaka tudi I. D., B. R. in V. M., ki naj bi za umor vedeli, a so o dogajaju tisto sredo zvečer molčali.

B. BUDJA

So stojnice nelojalna konkurenca?

Novomeški trgovci za izgubo prednoletnega dobička prodajalce ob stojnicah — Od pristojnih zahtevajo odgovore

NOVO MESTO — Tudi letos smo priče prodaji raznovrstnega blaga na stojnicah novomeškega Glavnega trga. Ocenjujemo, da večji del te prodaje poteka mimo dogovorenih in predpisanih odvajanj družbenih dajatev (prometni davek, prispevki iz naslova osebnih dohodkov, nagrad itd.) in da je prav zategadelj to blago lahko konkurenčno sistemu, ki ga prodajamo v rednih in za to usposobljenih prodajnih prostorih, so med drugim zapisali v pismu, ki so ga naslovali na novomeško SDK, Upravo inšpekcijskih služb in Upravo za družbene prihodke novomeški trgovci. Pisano je opremljeno s žigi Mercatorja Standarda, Novotehne, Dolenjke in Mercatorja KZ Krka, trgovci pa na svoje očitke o nelojalni konkurenčni zahtevajo tudi povsem konkretno odgovore. Omenjenim pristojnim službam so namreč zastavili štiri vprašanja:

»Katerje organizacije prodajajo na novomeških stojnicah in kje so vpisane? Kje in kako so registrirane njihove obveznosti, kje in kdaj bodo odvedene? Kje je bilo blago nabavljeno in kako so v svojih poslovnih knjigah izkazali obveznosti do družbenih dajatev? Kako registrirajo opravljeni promet?«

Novomeški trgovci so doslej dobili vsega en odgovor, poslala jim ga je direktorica SDK Joža Miklčič. Z njim si verjetno zaenkrat ne bodo pomagali kaj dosti. »SDK je pristojna le za kontrolo izpolnjevanja obveznosti in finančnega poslovanja pravnih oseb. Ker nimamo podatkov, ali se te nahajajo na ulicah Novega mesta, bomo zaprosili pristojne organe za spisek pravnih oseb, ki imajo dovoljenje za prodajo na stojnicah. Qb kontroli bomo v primeru ugotovljenih nepravilnosti ustrezno ukrepali.«

Takšnih kontrol je do danes na no-

prodajalce, zlasti tiste, ki niso imeli označenih cen, smo na to opozorili. Zanimivo, da celo pri prodajalcih živil, denimo medicarjih, nismo odkrili nepravilnosti, vsi so imeli za opravljanje te dejavnosti soglasje sanitarno inšpekcijske.

Novomeški sejem gre h koncu, da bi mu lahko mirne vesti zaklicali »Na svidenje v prihodnjem letu!«, pa vendarle manjka še kak od novomeških trgovcev zahtevanih odgovorov. Vprašanji o tem, kje je bilo na stojnicah prodajano blago nabavljeno in kako prodajalci registrirajo opravljeni promet, dovolj jasno namigujeta, v katerem grmu naj bi tičal zajec. Ce seveda grmu ni prazen. Upamo, da bodo to znali kmalu povedati tako na SDK kot na novomeški davkarji.

B. BUDJA

Metanje petard že prineslo prve nesreče

13-letnima M. K. in D. M. sta petardi eksplodirali v rokah

TREBNJE, PRELESJE — Bržkone bosta pričujoči vesti dovolj zgovorno opozorili vsem, ki si mislijo te dni dajati duška z metanjem petard, zlasti otrokom.

V pondeljek, 21. decembra, okoli 14. ure se je v Trebnjem poškodoval 13-letni M. K. Slednji je v šoli od sošolca kupil nekaj petard, jih odnesel domov, nato pa na balkonu preizkušal njihovo moč. Toda, ko je eno od petard prizgal, mu jo je, še predno jo je odvrgel, v rokah razneslo. M. K. je bil huje poškodovan po desni roki, pomoč pa mu nudili v trebanjskem zdravstvenem domu.

Istega dne, le uro kasneje, je do podobe nesreče prišlo v Prelesju. Prav tako 13-letni D. M. je od sošolca kupil petarde in jih med potjo iz šole prizgal. Tudi njemu je ena od petard eksplodirala v roki in ga hudo poškodovala po dlani. Prvo pomoč so mu nudili v trebanjskem zdravstvenem domu, zaradi hudi opreklin pa so ga zatem odpeljali na zdravljenje v ljubljanski Klinični center.

OSUMLJEN TATVINE V REVOZU

NOVO MESTO — 24-letni občan Ribnika pri Ozlu je utemeljeno osumljen, da je v petek, 18. decembra, dopoldne z gradbišča nowe lakirnine novomeškega Revoza znakniti več vodovodnega materiala. Pionir MKI Novo mesto, ki je izvajal vodoinstalaterska dela, je oškodovan za blizu šest tisočakov.

● Te dni se po šolah končuje prvo od treh ocenjevalnih obdobjij. Različno pripravljeni so se dijaki pognali v ocenjevalni finiš, pisanje kontrole na srednji gostinski šoli v Novem mestu je nekdo preprečil tako, da je v tajništvu javil, da je v šolskih prostorih nastavljena bomba. Solo so seveda izpraznili, policistom namreč poklicna dolžnost veleva, da se morajo o resničnosti takih pozivov preprečiti.

● Te dni se po šolah končuje prvo od treh ocenjevalnih obdobjij. Različno pripravljeni so se dijaki pognali v ocenjevalni finiš, pisanje kontrole na srednji gostinski šoli v Novem mestu je nekdo preprečil tako, da je v tajništvu javil, da je v šolskih prostorih nastavljena bomba. Solo so seveda izpraznili, policistom namreč poklicna dolžnost veleva, da se morajo o resničnosti takih pozivov preprečiti.

NA SPOLZKI CESTI GA JE

ZARADI PREVELIKE HITROSTI ZANESLO — V četrtek, 17. decembra, se je 26-letni Dušan Novak iz Muhaberja peljal z osebnim avtomobilom znamke Škoda Favorit 135 po cesti med Prečno in Stražo. Zaradi prevelike hitrosti je vozilo kmalu izven naselja Prečna na mokri in spolzki cesti pričelo zanašati. Avtomobil je zdrsnil na levo stran ceste v trenutku, ko je nasproti pripeljal avtobus, za krmilom katerega je sedel 49-letni Martin Derčar iz Prečne. Slednji je sicer zaviral in se umikal ter skusal trčenje preprečiti, vendar so bila dogajanja hitrejša. Škoda je trešila v avtobus, pri čemer se je voznik Novak huje poškodoval; zdravje se v novomeški bolnišnici. Škode na zvitih pločevini je za 500.000 tolarjev.

DOLENJSKI LIST 17

Ob trkih z vozili z juga manj glavobolov

Ob prestopu slovenske meje obvezno zavarovanje za primer prometne nezgode

Vse do pondeljka, 21. decembra, so slovenski policisti le opozarjali na predpis o obvezno zavarovanju voznikov iz Makedonije in BIH pri slovenski zavarovalnici, posle bodo tiste tuje voznike, ki se za to ne bodo zmenili, izločevali iz prometa.

Od 15. decembra naprej morajo namreč vozniki iz Makedonije in Bosne in Hercegovine — srbskih in črnogorskih po sklepnu vlade namreč še vedno ne spuščajo čez mejo — ob prestopu slovenske meje sklenjeno ustrezeno zavarovanje vozila v primeru nezgode. Izjema so Hrватje, s katero ima slovenski zavarovalni biro za razliko od ostalih republik nekdanje Jugoslavije sklenjeno ustrezeno bilateralno pogodbo. Z drugimi besedami: nevšečnosti, ki so čakale slovenske voznike ob morebitnem trčenju z avtomobili južnih registracij, ne bo več. Brez dodatnega zavarovanja se lahko čez slovensko mejo prepeljejo tudi tisti vozniki, ki imajo avtomobile nemarja registrirane v Bosni in Hercegovini, zavarovanje pa sklenjeno z kakšnim hrvaškim zavarovalnim zavodom.

MESTO GNUSNEGA ZLOČINA — Na spodnjem posnetku je kolovozna pot in s koruzo porasta niva, ob kateri je bil najden kup oblačil umorjenega 22-letnega Stanka Bašlja iz Dolnega Kamenja, na gornjem pa niva, po kateri je 21-letni D. K. s pasom, zadrgnjeni zrvi okoli vrata, vlekel golo truplo do Krke in ga potem vrgel vanjo.

Dom za klateže in huligane

Sramotna podoba nekdanjega doma JLA — Tarča objestnežev in nocnih obiskovalcev

NOVO MESTO — Kaj bo s stavbo v neposredni bližini nove meške pošte, nekdaj Dom JLA imenovan, ta čas nihče z gospodstvo ne ve odgovoriti. Interesentov je več, med najglasnejšimi za njeno ureditev in odprtje so, denimo, novomeški klegljišči, ki so danes brez klegljišča v bližini in daljni okolici, in še kdo. Stavba, nekoč ponos Novega

Še druga zmaga Podbočja

V drugem kolu drugega dela prvenstva rdeče skupine I. SKL: Podbočje—Idrija 79:75

Tudi drugo tekmo drugega dela prvenstva v rdeči skupini I. SKL so košarkarji Podbočja odigrali na domaćem parketu, tokrat z močno vrsto Idrije. Koliko so v resnici vredni, so Podbočjanji dokazali tokrat; nasprotnika so po razburljivem boju ugnali z 79:75 (32:42).

Idrijčani so v Podbočju računali na zmago, to so potrdili tudi z igro v prvem polčasu. Vseskozi so igro držali v svojih rokah, prvi del so zaključili s prednostjo desetih točk. Le malokdo med kakimi 100 gledalci, kolikor se jih je v soboto zvečer zbral v osnovnošolski televadnici, je upal na preobrat v nadaljevanju. A zgodilo se je prav to: vsega sedem minut so potrebovali gostitelji, da se Idrijčane ujeti in prvkrat povedli. Recept za takšen preobrat je bil v tesnešnjem pokrivanju najboljšega gostujega igralca in strelna Rupnika. Do konca tekme so potem Podbočjanji obdržali testo prednost in zasluženo še drugič zapored zmagali.

Kazalo na poraz, a domov s točkami v žepu

Pomembni zmagi Hrasta v 4. kolu squash lige v Veržeju

NOVO MESTO — V 4. kolu državne squash lige so igralci in igralke novomeškega Hrasta gostovali v Veržeju. Vse je že kazalo na poraz Novomeščanov, po izgubljenih dvobojih Vučoviča in Sebastijana Turka so namreč gostitelji povedli že z 2:0, toda igralci Hrasta so zmagli dovolj moči za preobrat. Zaslужni zanj so Gutman, M. Turk in Kupec, ki so ugnali svoje nasprotnike in klubu prigrali zmago s 3:2, s tem pa bržkone tudi že dokončno drugo mesto na lestvici.

V ženski konkurenči so po porazu Medletovev prav tako povedle gostitelje, po zaslugu Zorice Verbič in Turnškove pa je zmaga vendarle odšla v Novo mesto. V zadnjem kolu prvega dela prvenstva so se igralci in igralke novomeškega Hrasta včeraj na Mestnih njivah pomerili z ekipo iz Vojnika.

MALI NOGOMET V RADEČAH

RADEČ — NK Papirčar iz Radeč organizira 9. januarja 1993 s pričetkom ob 8. uri v tamkajšnjem športnem dvorani turnir v malem nogometu. Prijavina znaša 4.000 tolarjev, najboljše pa čakajo lepe nagrade: za 1. mesto 30.000 tolarjev, za 2. mesto 20.000 in za 3. mesto 10.000, ob tem pa še pokali in praktične nagrade. Vse ostale informacije je moč dobiti na telefonskih številkah (0601) 81-462 ali 81-104.

OBČNI ZBOR TENISARJEV

NOVO MESTO — V petek, 8. januarja, bo v sejni sobi športne stavbe v Portovaldu (ob nogometnem igrišču) občni zbor Teniskega kluba Novo mesto. Poleg pregleda inventarjev opravljenega dela bodo tenisarji na občnem zboru, ki se bo pričel ob 8. uri, izvolili še novo klubsko vodstvo in pogledali v novomeški teniški jutri. Ljubitelji tenisa vabljeni!

Trebanjci izpolnilii pričakovanja

RK Akriplon računa vsaj na obstanek v 2. SRL—vzhod

TREBNJE — Po lanskotletni uvrstitvi v 2. slovensko nogometno ligo vzhod je bil naš poglaviti cilj obstanek v ligi, da se prividimo bolj zahtevnega načina tekmovanja. Mislim, da nam je v prvem dela prvenstva uspelo uresničiti naše načrte pa tudi pričakovanja sponzorja Akriplona in naših zvestih gledalcev, saj smo po sobotnem porazu s Preddvorom v zadnjem kolu prvega dela prvenstva pristali še vedno na solidnem 6. mestu lestvice. Če ne bi predvsem zaradi neizkušenosti in premalo športne sreče doma izgubili dveh tekem le z enim zadetkom razlike, bi bili seveda lahko vsi še bolj zadovoljni, »nam je preteklo nedeljo povedal trener RK Akriplon Trebnje, prof. Alojz Radelj.

Vsekakor se trebanjskim rokometašem obrestujejo temeljite in zelo dobre dvomesence priprave na tekmovanje v višjem rangu, zlasti na Lisiči. Med prvenstvom so Trebanjci vadili štirikrat tedensko. Ob dobrini upravi kluba, sponzorju Akrišpolu ter donatorju Trimu in Tili so ustvarjene vse možnosti za nadaljnje uspešno delo. V klubu računajo, da se bodo v

Podbočje: Vego 6, Lučev 14, Rozman 2, Krajcar 19, Leskovar 22, Krivokapič 4, Krošelj 9, Vavpotič 3.

S po dveh zmagama sta na čelu lestvice ekipi Savinjske Polzele in Podbočja, sledijo pa jima Idrija, Unilabor Marvoz Ježica, Inpos Celje in Smelt Olimpija ml. V 3. kolu, ki je bilo odigrano že včeraj, so se Podbočjanji v gosteh pomerili z vrsto Inpos Celja.

NOVOLETNI SKOKI V KRKO

SOTESKA — Tradicija bo ne oziraje se na vremenske napovedi in vodostaj Krke obveljala tudi letos. Na novega leta dan bodo namreč ob 14. uri v Soteski skoki v reko Krko, v primeru lepega vremena bodo skakalno priveditev pestresti še dolenski zmajjarji. Dosej je udeležbo potrdilo petnajst pogumnežev, organizatorji pa vabijo še nove kandidate, ki jih mika novoletno skakanje. Prijavijo naj se na telefonko številko 65-500 (g. Škušca). Po priveditvi bo prijateško srčanje v bližnjem gostišču Pri Henrik.

ENAJSTI NOVOLETNI POHOD NA KUM

TRBOVLJE — Planinski društvo Kum vabi 2. januarja ljubitelje gora na 11. tradicionalni pohod na Kum. Startna mesta bodo odprtia ob 6.30 naprej v Trbovljah in na Dobovcu, vse udeležence čakajo spominske značke, tisti, ki bodo na pohodu že deseti, pa prejmejo spominsko plaketo. Zaradi varne in sproščene planinske hoje bo lokalna cesta med mostom čes Savo, Dobovcem in Lontozem zaprta za avtomobilski promet od 6.30 do 10.30.

Sportu grozi pot navzdol

Belokranjskemu športu se ne obeta nič dobrega — Ni denarja, trenerjev, objektov, zvez

ČRNOVELJ, METLIKA — Če kdaj, potem se prav gotovo zadane čase športu v Beli krajini ne piše dobro. Nakopičilo se je toliko problemov — večina jih izhaja iz pomanjkanja denarja — da marsikje ne vedo več, kako naprej. Pravzaprav se, kot ugotavljajo Črnomaljci, težave prično že v osnovni šoli, kjer športno vzgojo načrno zavirajo, čeprav pomeni preventivo pred devantnim obnašanjem mladih, kot je na primer narkomanija. In prepričani so, da bodo, če bo kdaj potrebno, iz proračuna z luhkoto namenili za pomoč markomanom milijone in milijone tolarjev, za ves šport v črnomaljski občini pa so v iztekačem se letu odškrnili le 4,8 milijona tolarjev.

Tako kot vsa ostala društva so zadnje čase začela životariti tudi Sportna. In če je že denar tako velik problem, ni prav nič manjša ta, da društva med seboj niso povezana. Metliška in črnomaljska občina sta še eni redkih v Sloveniji, ki nimata športnih zvez. Nekateri poudarjajo, da ni materialnih možnosti za ustanovitev takšnih zvez, saj bi zlasti v Črnomlju s tem odvezeli nekaj denarjev tekmalovalnemu športu. Res pa je, da so nekdaj v Črnomlju vsaj v občinski upravi imeli zaposlenega športnega referenta, po njegovih upokojitvah pa se načrno v organizaciji športne dejavnosti v celotni občini ne ukvarja nihče več. Gleda na to, da Bela krajina ni športna velesila, bi bilo gotovo smiseln, da bi ob občini ustanovili skupno športno zvezo. Skupaj bi bilo lažje rešili marsikateri problem, pa naj gre za kadre, sponzorstvo, športne objekte. V Črnomlju se namreč že sedaj dobro zavedajo, da na republiških tekmovalnih brez profesionalnih igralcev ne bo kaj iskati in bodo obsojeni na provincializem. Po drugi strani pa se sprašujejo, kako naj razmišljajo o vsaj nekaj profesionalcih v najuspešnejših ekipah, ko pa ne morejo rešiti najosnovnejših zadev v športu.

Nerešenih vprašanj pa je vsaj v Črnomlju veliko. Ni trenerjev. Športna društva so se znašla v dolgovih. Streljska zveza nima na primer s čim urediti strelšča, ki ga je dobila v nekdanji vojašnici, niti ne premore cvenka za najemnino. V prav nič bolj zavidljivem položaju niso tisti, ki imajo treninge v športni dvorani. Ne zmrejo namreč stroškov za najemnino. Zato je srednja Sola, ki upravlja z dvorano, že sprejela sklep, da bo zaprla vrata dvorane, če ne bo plačil. Prav pretiranih možnosti za treniranje drugje tudi ni, saj športnih objektov v občini ni ravno v izobilju. A še veliko teh je zanemarjenih, kajti ni denarja, da bi jih rešili pred padropadom. Tako kot ga ni tudi za rešitev katerega od nekdaj uspešnih klubov pred njegovo potjo navzdol.

M. BEZEK-JAKŠE

zimskem prestopnem roku okrepili še z dvema kakovostnima igralcema. Ključni igralci RK Akriplon so zdaj Andrej Strajner, Roman Savrič, Jure Višček in Roman Zarabe.

Slep je prej trebanjski rokometni dokazujejo svoj napredek ne le na prvenstvu 2. SRL, temveč tudi na pokalnem tekmovalniku, kjer so v gosteh izgubili z Inlesom le za dva zadetka; to sredo, ko boste zvečine šele prebirali telesne vrstice pa bo za RK Akriplonom že tudi povratna pokalna tekma v Ribnici, za katero je trener Radelj napovedal, da ne bodo »popeni prodali svoje kože«. Privržencem trebanjskih rokometnikov, ki se jih zbere v domači dvorani povprečno okrog 250, se torej obetajo še zanimive tekme, vodstvo RK Akriplon pa se nadeja, da bo do igralci tudi poslej deležni podpore vse bolj zahtevnega športnega občinstva.

P. PERC

Alojz Radelj

RAVBAR IN TRATARJEVA — Športni delavci Novega mesta in bralci Dolenskega lista so odločili, da je najboljši športnik Novega mesta za leto 1992 kolesar Bogdan Ravbar, katerega največji letosni uspeh je tretje mesto na dirki svetovnega pokala A kategorije »Po Bolgariji«, najboljša športnica pa Darja Tratar, ki je letos že dvakrat popravila državni rekord v teku na 80 metrov z ovirami. Oba sta seveda tudi stalna člana slovenskih državnih reprezentanc. (Foto: J. P.)

Podeljeni nazivi športnikov leta

Najboljši novomeški športnik je kolesar Bogdan Ravbar, športnica atletinja Darja Tratar, športni kolektiv pa KD Krka — Občinska Bloudkova priznanja

NOVO MESTO — Čeprav je bila napetost v četrtem zvečer na priveditvi ob proglašitvi športnikov Novega mesta za leto 1992 v športni dvorani pod Marofom velika, se je vse iztekelo po predvidevanjih. Laskavi naziv najboljšega posameznika je pripadel Bogdanu Ravbarju, kolesarju KD Krka, ki ima letos v žepu naslov državnega gorskega prvaka, ki je zmagovalec Kriterija slovenskih mest, njegov največji uspeh pa je zagotovo skupno tretje mesto na dirki svetovnega pokala A kategorije »Po Bolgariji«. Med ženskami je naziv športnice leta Novega mesta pripadel atletinji Darji Tratar, pionirki, ki je letos že dvakrat postavila državna rekorda v teku na 80 m z ovirami, nastopila pa tuji v pionirski reprezentanci Slovenije. Najboljši športni kolektiv leta je tudi

KD Krka od njene ustanovitve, in Janez Berian, nekdaj strelske vodja, trener in organizator, danes pa državni strelske sodnik in strelske inštruktor. Zlati Bloudkovi znački sta bili letos podeljeni dve; prejela sta ju Janez Šepic za več kot

• Zanimivo je, da je bilo kar precej bralcev, ki so svoj glas za športnika leta namenili Mokronožanu Martinu Streli, plavalnemu maratoncu, ki se je letos izkazal s podvigom, ko je preplaval Krko od njenega izvira do izliva. Streli pa, žal, ni član novomeške športne zvezze, tako da ga nismo mogli uvrstiti med kandidate za izbiro športnikov Novega mesta.

30-letno delo v občinskem strelske zvezni in za razvoj strelskega športa na Dolenskem ter Jože Majes, eden soustanoviteljev in danes gonilna sila Kolesarskega društva Krka.

Poraz za zeleno mizo

Mariborsko predsedstvo svojim dodelilo zmago

NOVO MESTO — Kot da se je vse zarotilo proti novomeškim odbojkarm! Bržkone je znano, da bi morali pionirjevi v začetku decembra v Mariboru odigrati pokalno tekmo proti tankaški Viledu, vendar so telegram o tem dobili le dva dni pred predvidenim rokom igranja. Razumljivo, da zaradi pomanjkanja časa in, ne nazadnje, samovoljnega in nekorektnega vedenja Mariborčanov tekme niso bili pripravljeni odigrati. Pravila so na koncu končev jasna: takšno obvestilo bi moral v Novo mesto priti vsaj osem dni pred predvidenim datumom igranja.

V odbojkarski zvezni so bili na strani Novomeščanov, njihovo stališče je bilo, da je tekmo potrebno odigrati, za termin naj se ekipo dogovorita. Potem pa je v ponedeljek kot strela z jasnega udarila novica, da je predsedstvo Odbojkarske zvezde Slovenije, v katerem od osmih članov sedi kar sedem Mariborčanov, neodigrano tekmo registriralo s 3:0 za Viledo. A ne le to. Gospodje v predsedstvu so kar sami določili, da je potrebno povratno srečanje odigrati v ponedeljek, 28. decembra, v Novem mestu, v primeru zmage Pionirjev pa mora biti tretja tekma dan kasneje, prav tako v športni dvorani pod Marofom.

Pionirjevi bodo — hočeš nočes — morali pogolniti grenko pilulo, njihov najboljši in najučinkovitejši odgovor mariborski samovoljni pa bila seveda zmaga na igrišču. Drugo je vprašanje, ali so v tem trenutku tega tudi sposobni.

B. B.

Vse bliže vrhunskim rezultatom

Brežički karateisti že žanjejo prve uspehe 15-letnega strokovnega dela

BREŽICE — Brežički karateista Peter Dirnbek in Kristjan Kajtma sta krovna petnajstletnico svojega kluba na nastopom na mladinskem svetovnem pokalu, ki je bil v začetku tega meseca v Miskolcu. Dirnbek se je med 10 tekmovalci uvrstil med 16. in 32. mestom, Kajtma pa na prvem nastopu na takoj velikem tekmovalniku ni imel sreče. Že v prvem kolu je namreč izgubil (6:4) s tekmovalcem, ki se je na koncu uvrstil med najboljših osmih. V Karate klubu Brežice so z nastopom svojih dveh članov zadovoljni, saj sta potrdila, da ob primerem treningu in finančnih sredstvih še veliko obeta.

Pri klubih iz manjših krajev je največ težava ravno pridobivanje sponzorjev. Brez njih na žalost ne gre, kar se je pokazalo tudi ob že omenjenem pokalu. Čeprav sta Kajtma in Dirnbek uvrstila v slovensko reprezentanco, so njuno bivanje in nastop v Miskolcu v celoti pokrili Karate klub Brežice oz. njegov glavni sponzor: Hipoteka banka Brežice, Nold Dobra, Sava papir Krško in Radio Posavje — Studio Brežice.

nekaterim vidnejšim rezultatom. Anton Ajster je bil tretji na absolutnem turnirju v Trbovljah (1986), Adi Brod je večkratni prvak Slovenije v bojih. Željko Nenadič je bil 1990 prvak Slovenije in leta pozneje na 3. na državnem prvenstvu. Veljko Juš

kič je zmagovalce dveh mednarodnih turnirjev: 1990 v Padovi in letos v Milanu. Trenutno Brežičani največ stavijo na mlade tekmovalce, kakršna sta Kajtma in Dirnbek. Prvi je lani na državnem prvenstvu osvojil 3. mesto in letos postal viceprvak Slovenije v bojih. Dirnbek je ta naslov osvojil lani, letos pa si je priboril srebrno medaljo v katah in bronasto v bojih. Kot smo že omenili, sta si s temi rezultati izborila mesto v državnem reprezentanci, če pa bodo klub podprt tudi močni sponzorji, ju po vsej verjetnosti čaka tudi nastop na svetovnem prvenstvu.

B. DUŠIČ-GORNIK

OB PETNAJSTLETNICI KLUBA — Takole so se pred objektiv postavili trenutno najvidnejši člani kluba (od leve proti desni): Franci Bajs, Peter Dirnbek, Adi Brod, Kristjan Kajtma in Veljko Jukić.

Sporočila, izjave**PODPIRAMO STAVKO
V ADRII CARAVAN**

Z vso resnostjo podpiramo Vaša stališča, da izplačila upravičeno zahtevanih osebnih dohodkov in takojšen pričetek razreševanja nastale situacije v družini Adria Caravan. Odgovornim subjektom: Skladu za razvoj republike Slovenije, izvršnim svetom regije, bankam, sporočamo, da je metoda pritiska z gladovno stavko eden najbolj kritičnih načinov, toda edini izhod v tem trenutku za delavce Adrie Caravan in njenih družb, da se odgovorni takoj in brez sprenevanja lotijo reševanja nastale situacije. Z ogroženostjo se sprašujemo: ali je gladovna stavka res zadnji ukrep, s katerim morajo delavci v demokratični družbi države Slovenije opozarjati na nerešen gmotni položaj svojega preživetja? Stavkovni odbor LESO, d.d., Črnatelj ob podpori centralnemu stavkovnemu odboru Adrie Caravan pošilja ponoven poziv javnosti in navedenem subjektom za takojšen pristop k reševanju, kar bo omogočilo prekinitev gladovne stavke. Stavkovni odbor LESO, d.d., Črnatelj predsednik: DRAGO PENICA

**SPOROČILO SNS
KOČEVJE**

KOČEVJE - Naša stranka je zelo pogosto tarča podkritikanj in natolčevanj, lepak, ki je te dni krožil po Kočevju, pa presegla vse meje. V začetku decembra je gospod S. dobil letak z naslednjim vsebino: "Simč. Damo vam priložnost da se brezpojno izselite do 30. 12. 92. V nasprotjem primeru oziroma če tega ne boste storili do 15. 12. 92 kot opozorilo da mislimo resno, vam bomo ubili otroka potem ste pa že vi na vrsti. SNS ima v programu da v naslednjem letu očisti Slovenijo vseh Neslovencev posebej četnikov oni so prvi na vrsti. Kočevje 5. 12. 92 SNS." (Prepis lepaka iz verzalk, brez korektur. Op. ur. DL) Letak je gospod P. razmnožil in širil med ljudmi. S kakšno namero, ne vemo.

Menimo, da vsebina letaka ne potrebuje komentarija, kajti naša stranka se s tako primitivnimi in banalnimi stvarmi ne ukvarja, niti nima namena, da bi o takih osebnostih razpravljal. Dodajmo še, da je gospod S. zadevo prijavil na kočevski policijski postaji, in prepričan smo, da bodo policisti ukrepali in v koli zatrlji to srbsko provokacijo.

P.S.: Ugotovili smo, da je letak dobil samo gospod S., ga predal gospodu P., ta pa je odrezal gornji del letaka s prijmom S. in potem preslikan letak širil med ljudi.

Območni odbor SNS
Kočevje
Predsednik:
STANKO PLETERSKI

**ZAHVALA
DR. TATJANI GAZVODA**

Delavci Adrie Caravan d.d. Novo mesto, ki so v dnehu od 18. 12. do 21. 12. 92 izražali nezadovoljstvo do reševanja razmer v podjetju z gladovno stavko, se javno zahvaljujemo dr. Tatjani Gazvodi, direktorici Zdravstvenega doma Novo mesto, za njen izjemni trud, razumevanje in skrb ter prizadevanje za ohranitev dobrega zdravstvenega stanja, s čimer je veliko pripomogla k uspešnosti naše akcije.

Gladovno stavkajoči delavci
Adria Caravan, d.d.
Novo mesto

**ZARADI PETARD
PRESTRAŠNI
LJUDJE IN ŽIVALI**

LJUBLJANA - Prihajajo dnevi divjaštva s petardami, katerih razstrelevanje vznenamerja in straši občane, med njimi mnoge bolne, ostarele, invalide in oroke, nič manj pa tudi živali. Do vseh teh metalci petard nimajo nič sočutja. Na žalost surovežem mnoge nesreče ne streznijo. Konec koncov metanje petard ni nikakršno herojstvo. Tisti, ki si dajejo užitka z metanjem petard in zastrašujejo okolico, imajo na voljo še drugo varianto: lahko se kot prostovoljci vključijo v bojne vrste tja, kjer divja vojna. Da bi se v našo lepo Slovenijo zopet vrnili mir in kulturno ter dostojanstveno praznovanje božiča in novega leta, predlagam in prosim starše, policiste, carinike, tržne inšpektorje, šolske pedagoge in ostale, naj prepričajo nasile nad ljudmi in živalmi.

LEA EVA MUELLER
Ljubljana

Še o ajdovskem zvonu in veri

Kugovoru Marije Zupančič-Gnidovec (Dolenjski list 17. decembra) — Neovrgljivo zgodovinsko dejstvo je, da pri nas med NOB ni šlo za versko vojno

Marija Zupančič-Gnidovec, odgovarjajoč na mojo osebno odločitev, da se kot oseba odrečem podpis listine, vložene v temeljni kamen za novo cerkev v Ajdovcu, ki sem ga ceremonialno izvršil kot takratni novomeški župan, in sicer vse določ, dokler bo njen pot pot, kot je napisano, se pravi, že povzamem bistvo, večno slavo štiridesetim junakom, padlim za vero in domovino, marsikaj pove in odgovor bi terjal že skoraj razpravo. Meni ni do nje, neovrgljivo zgodovinsko dejstvo pa je, da se na naših tleh med drugo svetovno vojno ni vodila bitka med vernimi in nevernimi, da torej ni šlo za nekakšno versko vojno zoper brezboščo, pač pa za preživetje in svobodo slovenskega naroda. Ne zanjam ali izključujem tudi tega, da so nekateri menda res misili in bili prepričani, da se bojujejo za vero. Toda slovenski partizani se zavoljo nje z

kot eden zoperstavili tujim vojskam, pač pa so si jeli drug drugemu jemati življenje.

Špoštovana Zupančičeva, rad bi Vam odgovoril le na zadnji odstavek Vašega drugačnega pogleda na ajdovski zvon, in še to ne v celoti. Pravite: »Za božjo voljo, prenjehati si že enkrat domisljati, da nasprotina stran nima pravice do spominskega občeljaja in besede!« Jaz sem oseba, samo oseba, in če ste mislili name, potem Vam pravim, ne sodite po krivem! Ničesar si ne domisljam. Glejte, najprej si ne domisljam, da sem gospod. Tako ste me poimenovali v skladu z novo šego. Bil sem in ostajam človek brez takega dodatka, navkljub vsemu. Pred kratkim sem ob neki priložnosti hudočuo dejanj: »Kakor če bela ne more biti trot, tudi Šali nikoli ne gospod...« Tega niste vedeli, a zdaj se ve, kaj ne? Tudi ne veste — kako bi sploh vedeli? — kako sem nekega zimskega dne pred desetimi leti napisal tole pesem, ko sem samotaril v roških hostah:

»So roška jutra, ko smreke ne šume, ko so same poti, ko ptice molče; so roška jutra, sprostenelega molka, tam v globeli, kjer je zvezde sij, kjer je kriz lesen; in tam, v srhliji megli v globatah brez imen.«

Ta pesem je bila objavljena in kasnej natisnjena v zbirk Svinčeni rez. Mislim, da je jasno, o čem govorim, kaj je njen trpeča dušica. Zato razumem in spoštujem Vaš pogled na ajdovski zvon, čeprav se mu ne morem scela pridružiti. Bočinja drugača mi ni nekaj tujega. Kadarka pa gre ranjo, o, ji moramo biti dorasli v vseh pogledih in širjavah.

FRANC SALI

- Hvala je vedno prijetna, toda graja je bolj koristna. (Liebig)
- Gorje, če bi državo upravljali filozofi. Ker so prepričani v svoj prav, so s tem nujno tudi nasilni. (Bučar)
- Ljudje ne potrebujejo vizij. (Bučar)
- Pravi intelektualci ne more stalno ostati v politiki. (Bučar)
- Resnični veliki poraženec na volitvah so krščanski demokrati. (Bučar)

J. DORNÍŽ

Zadovoljni smo z volitvami

Krščanski demokrati dobili v Beli krajini več odstotkov glasov, kot je republiško povprečje

Krščanski demokrati iz Bele krajine smo se pred volitvami dobro zavedali, da vsak slovenski volilec dobro premisli, komu bo dal na volitvah svoj glas. Zato smo bili pred volitvami še toliko bolj v neposrednem stiku z njimi. V poldrugem mesecu smo obiskali več kot štirideset belokranjskih vasi ter ljudi seznamili z našim minulim delom. Deležni smo bili tako pohval kot kritik, vse pa nam bo dobrodošlo za delo v prihodnjem.

Da smo bili od ustavitev v januarju 1990 na pravi poti, smo dobili potrditev prav na letošnjih volitvah. Določno je bivšem režimu neobremenjenimi in novimi ljudmi za nove čase ljudje še kako cenijo. Z zaupanjem naši stranki, ki so ga pokazali volicu na volitvah v belokranjskem volilnem okraju, smo lahko zadovoljni, saj smo dobili več odstotkov volitv.

Čeprav smo pričakovali kakšen odstotek več, pa so nam takšni volilni rezultati dali novih moči za delo v prihodnjem. Trudili se bomo delati ljudem v dobro. Nekaj takšnih nalog smo že zastavili. Ena najpomembnejših je uveljavljanje Bele krajine zunaj meja naše države.

Belokranjski krščanski demokrati se vam iskreno zahvaljujemo za podporo na minulih volitvah. Potrudili se bomo, da jo bomo z bodočim delom upravičili. Želimo vam, da vam božični in novoletni čas prineseta v vaše življenje veliko doberga. V vaših sрih naj se naseli mir, da bomo v vsakdanjem življenju bližje drug drugemu.

VLADO STAREŠINIČ
predsednik regionalnega odbora
SKD Bele krajine

**Razočarani
krščanski
demokrati****Volitve so jih postavile na trdna tla**

Z zanimanjem sem prebral anketni Dolenjski list z naslovom Pričakovani izidi volitev. Razmišljanja ankentirancev so različna in kažejo naš realni odnos do rezultata volitev.

Tudi jaz sem bil presenečen nad uspehom liberalnih demokratov, kar vsekakor kaže željo po umirjanju političnih strasti v našem prostoru. Strinjam pa se tudi z ugotovitvijo, da so krščanski demokrati nad rezultati lahko razočarani. Predvolilni kampanji in predstavitev stranke in njihovih kandidatov so namenili ogromno časa in še več denarja, v svojih izjavah pa so se postavljali vsaj ob tak liberalnim demokratom. Prepričan sem, da so z njimi že sklepali konkretno povoljne dogovore, saj so že skoraj odrinili vstran podobne desnosredinske stranke. Volitve pa so jih postavile na trdna tla. Ogonem zastanek v procentih za liberalnimi demokratijih je kljub drugemu mestu postavil v podrejeni položaj in le dobra volja mandatarja Drnovška bi jih lahko pripeljala v tako željeno vlad.

Pod takimi pogoji pa je vstop v vladno koalicijo zelo tvegan dejavnje. Krščanski demokrati bi bili le orodje za delo in strelvod za neuspehe, ne glede na to, kakšna bo koalicija. Tik pred zdajci so najbrž pod pritiski volilne baze le ugotovili pravo smer in predlagali združitev desnosredinskih strank, kar bi predstavljalo močno politično stranko v vladu, še bolj pa v opoziciji. Kljub temu menim, da bo pot do združitve težka, saj dvomljiva usmeritev SKD k liberalcem, ki so končno nesli Peterleovo vladno in so v povezavi z levo-sredinskimi strankami, kaže na močnega, toda negotovega partnerja.

Vse to se je pokazalo tudi na volitvah. Zagotovila stranke SKD in njihovih odborov, tudi v Dolenjskem listu, da so zadovoljni z izidi volitev, povzroča le grezni priokus, saj ni bilo želenega rezultata ne pri predsedniškem kandidatu ne pri štirih dosegih mest stranke v parlamentu. Potreba pa nova, odločna in jasno opredeljena pot.

NATANJEL GLIHA
Trebnej

da je Stregar reklo, da je katastrofa in da bomo morali še nekaj doplačati. Po nekaj dneh je prinesla iz zadruge fotokopijo obračuna. Na njem piše, da je začetna teža telet 990 kg (popvrečno 247,5 kg na glavo) in oddana teža 1880 kg (popvrečno 470 kg na glavo). Popvrečen pristrik je tako 222,5 kg pri vsaki telici. Preden so živali odpeljali, sem vsem štirim zmeril prsn obseg. Dve sta merili 2 m, ena 195 cm in zad-

nja 185 cm. Po mojem tu nekaj neštimma.

Dalje v obračunu piše: »Kooperant prejme 266.946,40 din (še niso prišli do tolarjev), kooperant dolguje 4 kom telet ali 990 kg po 1 din je 108.900,00 din, za obresti na repromaterial in akontacijo 178.917,85 ter za zavarovanje 7.802,72 din, kar znesi skupaj 295.620,57 din. Razlika znaša minus 28.647,17 din.« Se pravi, da bi morali zaradi tega, ker smo živali hranili celo leto, dodati še ženino plačo. Obresti so visoke in se vsak mesec dodajajo glavnici. Od zaneske 108.900,00 tolarjev je oderuščen brez vsake primere. Takega kredita ne more prenesti noben prirastek, zato sklepam, da so gospodje vedeli, kakšne posle sklepajo. Pa vendar niso tako slabí, saj so priznali še 20.368,00 tolarjev nekakšnega regresa in tako dolgujemo samo še 8.306,10 tolarjev. Pomislite, kako bi bilo kakšnemu revetu, ki nima drugih prihodkov in bi celo leto čakal na ta zaslužek! Osel gre sami enkrat na led.

JANKO KOSEM

Mostec

**SMO ŠUVERENI,
ČE SE
PRODAJAMO?**

Ali si Slovenci ne znamo več slovensko voštiti srečnega novega leta? Tudi novoletno razkošno Novo mesto so v zadnjih dneh preplavili plakati agresivnega Westa, ki nam skozi usta bleščeci dedkov Mrazov izrekajo Happy New Years! Kdo jim je dovolil zavzeti panoje? Ali je angleščina postala uradni jezik? Je moderno samo to, kar je angleško?

Predvolilni čas je bil čas obljub in skrb, za nacionalno samostojnost, suverenost Slovencev. Smo zares suvereni, če tako hitro prodamo?

Sem učiteljica slovenskega jezika. Kako naj vzgajam učence v ljubezni do materinjega jezika? Ali res moram klicati na pomoč razsvetljence, Pohlina, Vodnika, ki so bodrili svoje rojake, naj se ne sramujejo svojega jezika, ali moram res ob velikih naših besedeh Prešernu, Cankarju, poudarjati, da so dvignili slovenčino med svetovne jezike?

Vse to zaradi prevzete sedanje oblasti, ki je gluha za čistost slovenskega jezika!

NEVENKA KULOVEC

Nad mlini 42, Novo mesto

Tg.

**Strah pred
prazničnimi
ognjemeti**

Bilo je v začetku decembra, ko sem se zvečer z otrokom vračala iz bližnje trgovine. Nikjer v bližini ni bilo nikogar. Kar naenkrat se je neneleč stran od naju nekaj zasvetilo in zatem močno počilo. V trenutku, ko sem zagledala svetlo predmet, sem otroka močno stisnila k sebi, vseeno je od straha zatrepal. Ne vem, kdo je petardo vrgel, saj je priletela iz enega od balkonov stanovanjskega bloka, vem pa zagotovo, da je bila namenjena nama dveh. K sreči nama ni padla ravno pod noge. Kaj pa, če bi? Te nestane šale, ki se jih predvsem miladina pred novim letom na veliko poslužuje, so lahko tudi usodne. Ni dolgo tega, ko smo lahko brali v časopis, da je učenec žalske osnovne šole vrgel petardo sošolki pod noge; eksplozija je dekle močno poškodovala in bojijo se, da bo zaradi tega tudi ob okouzljivosti. Fantu takšno početje verjetno ne bo več v zavabu.

Kako preprečiti divje metanje petard in podobnih eksplozivnih teles, ne ve niti policija. Vendarle so letos korak naprej, saj so pripravili pravilnik, ki med drugim pravilje, da otroci in mladoletniki lahko mečejo ali izstreljujejo pirotehnične izdelke le pod nadzorstvom staršev. Zakon, ki zahteva pod staršev odgovornost zaradi nepremišljenih ognjemetov njihovih nadobudnežev, verjetno nima namena, da bi zastraševal starše, ampak želi predvsem zaščiti ljudi. Starši pa so po vsej verjetnosti tisti, ki lahko naredijo največ, da se otroci ne bodo igrali s petardami in s tem ogrožali se v drugih.

S tem, ko so naše zahodne meje postale še bolj odprtje kot pred leti, je petard in podobnih pirotehničnih predmetov na Slovenskem še več. Še pred desetimi leti tega skorajda ni bilo, pa se mladi tudi zabavali, vendar na drugačen način. Človek bi pričakoval, da bo zaradi bližnje pravne vojne pokanja manj, pa je tega kvečjemu več. Prav zaradi lanskotolice vojne, ko so nekateri prišli do orožja, se je bilo še hujši eksplozij od tistih, ki jih povzročajo petarde. Zato pamet v roke in srečno!

A. Š.

Še: Zdravje za vse ali le za bogate?

Kdo bo imel brezplačno zdravstveno varstvo?

V 48. številki Dolenskega lista (26. novembra) sem prebral sestavek Sonje Lokar. V tem zapisu navaja, da je 3. novembra dala javno pohodbo, da se izvajanje spornih določil pri izvajaju prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja odloži za 3 do 6 mesecev. Skupina poslancev pa da je predlagala, da se uvede rezervni sklad, iz katerega bi v prehodnem obdobju doplačevali stroške prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja za tiste, ki se ne bi mogli prostovoljno zdravstveno zavarovati.

Lokarjeva in tudi drugi so menili, da je treba za najbolj ogroženo in socialno šibke tudi v zdravstvu poskrbeti prek državne sociale. Pred kratkim so sprejeli zakon o socialnem varstvu. Po tem novem zakonu imajo brezplačno zdravstvo v celoti zagotovljeno samo tisti ljudje, ki prejemajo socialno podporo, težki invalidi, starejši od 75 let in osebe, ki bi za doplačilo zdravstvenih storitev plačale več kot dve premijni letno. Ker sem star 76 let in prejemam starostno kmečko pokojnino, ki pa znaša le 50 odst. najnižje, bi rad uveljavil brezplačne zdravstvene storitve. Mislim, da imam po omenjenem zapisu pogoje za to. Toda na občinskem zavodu za zdravstvo za ta novi zakon niso nič vedeli, svetovali pa so mi, naj se čim prej samostojno zavarujem, ker bom v teh letih večkrat potreboval zdravnika. Tudi na zavodu za socialno delo niso za novi zakon nič vedeli. Če je res, da je bil ta zakon pred kratkim sprejet, bi ga morali uveljaviti in tudi izvajati. Če pa ni res, da bi bil takšen zakon pred kratkim sprejet, ne bi smeli tega zapisa objaviti, saj je vznemiril veliko starejših ljudi, ki zdaj ne vedo, ali bi se prostovoljno zdravstveno zavarovali ali ne.

STANISLAV KRALJ

Še: Požrešni

10. decembra 1992 je bil v Dolenskem listu št. 50 pod rubriko »Novo v Brežicah« objavljen nepodpisani članek (vest z naslovom »Požrešni«), ki navaja napačne podatke s tendencioznim besedilom, ki se nanaša na načrtovanje dejavnosti v okviru mednarodnega cestnega mejnega prehoda Obrežje. Javnost obveščamo, da občina Brežice ne načrtuje vedno bolj požrešnih projektov, temveč usklajuje interese, ki vladajo za novo nastali prostor v tem mejem območju občine.

Občina je, v skladu z zakonom, po predhodnem usklajevanju z določenimi občinskim instancami v okviru načrtovanja posegov na 1. območje kmetijskih površin, zaprosila za predhodno mnenje Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS. V vlogi je za prej omenjene dejavnosti predvidena površina velikosti 8,0 ha. V tej površini pa je zajeta tudi površina, ki jo je »država« za svoje potrebe že realizirala (afaltirala). Vse druge številke, ki jih navaja sporni članek so nepravilni in netočne. Posledice širjenja neprverjenih informacij ustvarja nemir med prebivalci navedenega območja in negotovost potencialnim investitorjem. To pa lahko ima za posledico izgubo znatnih sredstev, za katera si občina prizadeva, da bi se vložila v demografsko ogrožene in hkrati gospodarsko nerazvite kraje obrobja Slovenije.

Izvršni svet SO Brežice ugotavlja, da se prispevki te vrste v Dolenskem listu ne pojavlja prvič. Zato to ne more biti slučajnost, ampak meni, da gre za podtikanje. Izvršnemu svetu oz. njegovemu delu se skuša na ta način narediti velika škoda, za katero bo tako in takov kriv IS, nikar pa ne novinar oz. pisec, ki uporablja metode in vsebine, ki jih ni moč štet med poštene. IS SO Brežice opozarja, da bo te v podobne vrste širjenja dezinformacij v prihodnje sodno prejanjal in terjal nadomestilo izgubo materialne škode.

CIRIL KOLEŠNIK, predsednik IS
DUŠAN BLATNIK, d.i.arh., direktor ZPN

Društvo novinarjev Slovenije

želi vsem svojim članicam in članom, bralkam in bralcem slovenskih časnikov in časopisov, poslušalkam in poslušalcem radija ter gledalkam in gledalcem televizije

prijetne božične praznike in srečno, uspešno novo leto 1993.

Namesto osebnih voščilnic bo DNS sredstva namenilo za pomoč žrtvam vojne v BiH.

Izvršilni odbor DNS

Malči Ivanetič

Slovenka za večno

METLIKA — Čeprav je Metličanka Malči Ivanetič že 35 let v Kaliforniji, ima z domovino redne stike in jo pogosto obiskuje. Tudi letošnje božično-novovletne praznike se je odločila preživeti doma v Metliki. Veliko Slovencev in San Franciscu in okolice, kjer živi kot izseljenka, je letos obiskalo Slovenijo, pa si potem, ko je poslušala njihove vtiče, ni mogla kaj, da se tudi sama ne bi odločila za obisk.

Toda že na poti je Malči spoznala, kaj pomeni biti Slovenec. »Med lansko vojno v Sloveniji smo treptali za svojo domovino. Neprestano smo spraševali, kako vam gre, v slovenskem društvu v San Francisco pa smo zbirali tudi pomoč za Slovenijo. Dobro smo bili obveščeni o vsem, kar se dogaja v razpadajoči Jugoslaviji, tudi o tem, da so v njenem ostanku nasprotovali poti, ki so jo ubrali Slovenec. Zato me je toliko bolj presenetilo, ko se mi je eden od potnikov na Frankfurtskem letališču izdajal za Slovenca, ko sem ga vprašala, od koder je. Sopotnik je govoril namreč čuden, meni ne poznam jezik. Ko sem mu pojasnila, da sem Slovenka vendar jaz, je nekoliko užajen, ker sem ga razkrinala, priznal, da je Makedonec, da pa je govoril albansko,« proveduje Ivanetičeva.

Čudi jo, kako to, da bi sedaj kar naenkrat nekateri radi postali Slovenci. »Priznam, da sem sama ponosa na to, da sem Slovenka, in svojega slovenstva ne bi nikoli zatajila. Ne razumem pa, kako lahko nekateri kar mimogrede izdajo sebe in svoj narod. V Kaliforniji je veliko Slovencev, a gre že za drugi ali tretji rod, torej ljudi, ki so rojeni v Ameriki. Vendar klub temu ohranjuje slovenstvo. Zagotavljam, da se ne bo zatrlo, saj smo sedaj, ko je Slovenija samostojna, še toliko bolj ponosni na svoje korenine,« pravi Malči. Na tisoče kilometrov daleč od domovine pa jih razveseli prav vsaka dobrav novica, povezano s Slovenijo. Ne nazadnje tudi za nekatere tako obroblna stvar, kot je sporocilo v računu za placilo telefonskih impulzov, kjer je letošnega oktobra ne piše več, da je klicala v Jugoslavijo, ampak v Slovenijo.

M.B.-J.

Drobce iz bogastva poznanj dr. Wilhelma Glasserja iz Clevelanda v ZDA, ki je več kot 30 let svojega življenja posvetil izboljšavanju v šolstvu in napisal precej knjig, smo učitelji spoznali na strokovni konferenci. Glasserjevo knjigo Dobra šola je učiteljskemu zboru grmske osnovne šole v Novem mestu predstavil diplomičani pedagog Branko Suster.

Dr. Glasser trdi, da le malo učencev v šolah trdo dela, a skoraj nihče ne dela kakovostno. Meni, da je vzrok težav prisila, ki jo v šolah izvajamo. Predlaga, da prisilo nadomestimo z demokratičnim vodenjem, ki učenice in učitelje zbljuje. Pričeti moramo poučevati na način, ki zadovoljuje osnovne potrebe učencev, te pa so: ljubljene, svoboda, moč in zavaba. Šola mora prodrijeti v otrokov kvalitativni svet in učitelji moramo učenec prepričati o koristnosti tege, kar se učijo. Potrebno je učence spodbujati k prostovoljnemu domačemu delu, obvezne domače naloge pa zmanjšati oz. jih spremeni v neobvezne raziskovalne in ustvarjalne naloge, pri katerih lahko tudi starši sodelujejo, npr. intervjuji s starši, glasno branje družinskih članov lepih ali zanimivih odlomkov iz knjig, časopisov in revij, družabne igre s starši, gledanje določenega programa na TV in razpravljanje o njem, majhne raziskave v okolju itd.

Učenje mora biti kooperativno, kar pomeni, da se učitelji z učenci pogovori, kdaj bodo pripravljeni na ocenjevanje

LOJZE PETERLE NA BOŽIČNEM KONCERTU

TREBNJE - V soboto, 19. decembra, je občinski odbor slovenskih krščanskih demokratov Trebnje v župnijski cerkvi organiziral že tradicionalni božični koncert. Izbrane božične pesmi domačih in tujih avtorjev je prepel Komorni zbor Trebnje po vodstvu profesorja Igorja Tersjara. Na orglah je pevce spremjala mlada organistka Tanja Sitar. V dodobra napolnjeni cerkvi je zbor začel svoj program z enim najstarejšim psalmom Gospod mi je rekel, Gallusovim motetom in pesmijo J. S. Bacha Stojim ob svojih jasilih, nadaljeval pa z zborovskimi prirabami božičnih pesmi domačih avtorjev: Cveka, Sattnerja in Matije Tomca. Poslušalci so najlepše sprejeli vsem znano Sveti noč blazeno noč. Med številnimi poslušalci božičnih pesmi je bil tudi predsednik slovenskih krščanskih demokratov Lojze Peterle. Organizator božičnega koncerta OO SKD je prostovoljne denarne prispevke podaril župnijski Karitas.

E. P.

Do pomladi pomlajen dom

Črmošnjičani obnavljajo svoj gasilski dom

Ni še dolgo tega, ko je bil dom gasilcev ponos vsake vasi. Zdaj je denarja vse manj, gradbeni material vse dražji, česa vse bolj primanjkuje in tudi zagnanost nekam usita. Toda Črmošnjičani so sklenili, da jim nihov dom, ki stoji že 57 let, ne bo delal sramote.

Sobota, dela prost dan, vreme, da bi ga lahko počitku podaril, kot nalašč, da se končno lotijo popravila svoje stavbe, preden je čas ne pozabilje. Trije mesalci, nekaj veselih, čeprav delovnih uric, in plošča črmošnjičkega doma je bila zbetonirana.

»Osemindvajset, kolikor je članov, vsi smo poprijeli pa je šlo, kot bi mignil,« je povedal Drago Zupančič, ki že osem let predseduje družini.

»Zdaj smo zbetonirali, do po-mladi pa bo dom spet tak, da ga bo vsesle pogledati. Da se je tako osemindvajset unicevalem pogubnih zbuljev človekovega truda in prirode, je skoraj nemogoče.

JANJA KASTELIC

Da ne bi verjal predsednik Dragu Zupančiču in njegovim osemindvajsetim uničevalcem pogubnih zbuljev človekovega truda in prirode, je skoraj nemogoče.

PRIJELI ZA DELO — Ko bo gasilski dom obnovljen, bo spet središče vaškega življenja.

Zdaj smo zbetonirali, do po-mladi pa bo dom spet tak, da ga bo vsesle pogledati. Da se je tako osemindvajset unicevalem pogubnih zbuljev človekovega truda in prirode, je skoraj nemogoče.

JANJA KASTELIC

znanja — glede na rezultate, ki so jih dosegli na poprejšnjih poskusnih testih.

Ocene — dobre ocene — naj bodo informacija učencem, staršem in drugim zainteresiranim ter nagrada za kakovostno opravljeno delo, nadomestek za plačilo. Slabe ocene naj kakovostna šola odpravi, saj učenci izključijo podobno šole iz svojega sveta kvalitet, takoj ko začnejo prejemati nizke ocene. Nizka ocena je lahko le začasna in nakazuje začasne težave, problemi, ki ga morata skupno rešiti učenec in učitelj. Poleg slabih ocen lahko učenci izboljšajo katerokoli oceno, kadarkoli učitelje do kažejo, da so učinkovitejši, kot so bili prej. Ocene se morajo torej vezati na povečano produktivnost.

In še nekaj. V dobri šoli ni prostora za kazni, namesto njih disciplinske probleme sproti rešujemo. Edini disciplinski ukrep v kakovostni šoli je odstranitev motečega ali nemotiviranega učenca iz razreda. Probleme od pouka odstranjenega učenca posluša svetovalec v posebni sobi, takoj imenovani time-out sobi; tam ga tudi spodbuja k iskanju rešitve problema in ga vrne v razred, ko je učenec pripravljen, da bo ravnal bolje. Sicer pa je W. Glasser prepričan, da bodo disciplinski problemi izginili, če bomo pričeli poučevati na način, ki zadovoljuje potrebe učencev, saj bo vsak učenec našel zadovoljstvo v šolskem delu.

In profesionalno pedagoško delo čim več elementov demokratičnega vzgojnega stilu. Naloga seveda ni enostavna, saj deluje proti naši dobrni nameri več negativnih dejavnikov, npr. past v obliki anarhije, ki se rada prikazuje kot demokracija. Otepamo se s slabostmi izobraževalnega sistema, ki nas je v preteklosti strokovno oblikovali, ni pa nam pokazal, katere vzgojne metode so bolj oz. manj primerne in kako lahko raziskujemo. Zavirali dejavnik je tudi prelomnost časa, ki ga živimo, in se kaže tudi v tem, da prihajajo mlade generacije, ki so vzgojeno vse bolj zahtevne.

Na naši šoli bomo poskušali v tem šolskem letu nekatere zamisli W. Glasserja upoštevati pri svojem pedagoškem delu.

MARJANA ŠTERN

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtekov prijatelj

Slavka Kolenc

Slavka Kolenc je ugledala luč sveta na Odrgi pri Trebnjem. Že ob zibelki ji je bila položena težka, trnjava in delovna življenjska pot. V mladosti se je zaposlila kot čistilka v gostilni Springer.

Spoznala in poročila se je z Dolfetom Kolencem iz Rodin, bil je že železničar. Rodili so se jima štiri otroci. Pred štirinajstimi leti ji je mož umrl, ki pa že nekaj let ni skrbel za družino, tako je ostala vsa skrb na njej. Ostala je sama v času, ko so bili otroci najbolj potrebeni ljubezni in moralne podpore. Težko je preživljala v šolah otroke. Vsakdanji kruh si je služila z delom pri sosedih. Zaposlila se je na pošti in kasneje še na sodišču kot čistilka. Otroci so odšli od doma, si ustvarili družine in ostala je sestra.

Slavka je bila drugače vesela narave, rada je vsakomur prisokila na pomoč, zato tudi njeni niso pozabili, ko je potrebovala pomoč. Kot članica društva upokojencev je rada hodila na izlete. Pa je hudo zbolela. Morala je biti v bolniču in nazadnje v dom starejših občanov, kjer so za njeno počutje zelo lepo skrbeli. Toda bolezen je bila močnejša. Ljudje so jo spoštovali in tudi na zadnji poti so jo pospremili v velikem številu. Naj počiva v miru, nam pa bo ostala v lepem spominu.

REZKA MAJER

Dragi Malič v slovo

Petega novembra 1992 smo se v Radovtovičih poslovili od Drage Malič roj. Dragišč. Pokojna je bila rojena v kmečki družini v vasi Malič, ki leži med najvišje ležečimi vasi v Gorjancih. Življeno na sončni strani Gorjancov ni bilo nikoli prerađodarno, saj je zemlja v Žumberku plitva. Njive vkopane v breg potrijujejo, da je tod živel delaven in skromen človek; saj je lahko samo tak preživel v revščini in predvsinosti prestaseljnosti. Pokojna je imela vse lastnosti svojih krajanov, bila je dokaj skromna, zelo delavna, bistra in pokončna, znala je pogumno prenašati vse udarce.

Draga se je že v letu 1941 vključila v delo NOB v Žumberku. Bila je članica občinskega komiteja Skojo in kot terenska delavka delovala med mladino, pri kulturno просветnem delu, pri organizaciji preskrbe za vojsko in slovensko-hrvatsko bolnico v Gorjancih. Pogum in življenski optimizem sta ji pomagala, da je, majhna in drobna, prešla vse težave.

Po vojni se je poročila z domaćinom Perom Maličem, kapetanom JLA. Tu do po moževi demobilizaciji sta ostala zesta Žumberku in se prezivljala s svojim delom. Samo zaradi otrok sta prodala domačijo v Maličih in si kupila domačijo v Dučičih, da so imeli otroci bližje v šolo.

Približno pred desetimi leti sva se spoznali. Kolikor globlje sem jo spoznala, toliko bolj sem se utrevala v prepričanju o veličini njene osebnosti.

Pred petimi leti smo pokopali njene najstarejše sina Branka, ki si

AVTOMEHANIKA VIDRIH

Šentpeter 51, Otocec
tel.: (068) 85-180

Avtomobili NISSAN

- prodaja novih vozil na kredit
- servisiranje
- popravilo poškodovanih vozil
- možnost menjave staro za novo

Vsem strankam, poslovnim partnerjem in bralcem Dolenjskega lista voščimo vesel božič in srečno novo leto!

elba

Trgovina na drobno, debelo in inženiring d.o.o.
Novo mesto, Ul. talcev 9, tel.: 24-884

NUDIMO VAM:

- ves elektroinstalacijski material
- veliko izbiro stikal, vtičnic
- nove programe uvoženih in domačih svetil
- bela tehnika in akustika

UGODNOST

Pri gotovinskem plačilu za instalacijski material nad 30.000,00 SIT 5% POPUST, za svetil 15% popust.

Voščimo vesel božič in srečno novo leto!

PRODAJALNA
BARVE LAKI

MAK

NAD MLINI 55
68000 Novo mesto
Tel. (068) 25-049

OB ZAKLJUČKU LETA SE VSEM SVOJIM KUPCEM ZAHVALUJEMO ZA ZAUPANJE IN ISTOČASNO ŽELIMO PRIJETNO PRAZNOVANJE BOŽIČA IN NOVEGA LETA TER SE VESELIMO NADALJNJEGA DOBREGA SODELOVANJA V LETU 1993.

TASEV BLAŽO

AKUMULATORSKA DELAVNICA
PRODAJA AKUMULATORJEV

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1993!

tabakum d.o.o.

export-import

Velika Cikava 25
Novo mesto
tel.: (068) 23-826
fax: (068) 26-681

OPEKARNA NOVO MESTO d.o.o.
Zalog 21, 68000 Novo mesto

prodaja naslednja osnovna sredstva

- nakladač RD 130, letnik 1990
- nakladač RD 130, letnik 1982 (nov motor)
- garaža Strešnik, letnik 1991
- vizualni nadzorni sistem »ALNHELL« (štiri kamere, monitor in 4x90 kabla), primeren za vizualni nadzor večjih trgovin
- priklopnik ITAS 14T, letnik 1984
- tovorni avto TAM 260, letnik 1991 (3 osi, 13T)
- mazutni gorilec, tip Bernini 800.000 Kcal/h, 2 kos
- zobate mazutne črpalki, 4 kos
- ventilator klima 50.000 m³/h, motor 30 KW Sever
- ventilator Marelli 50.000 m³/h, motor 30 KW

Kupcu tovornega vozila nudimo celoletno delo na prevozu opeke. Ostale informacije dobite na telefon 068/22-855

ZAHVALA

Trpljenje in bolečine si prestala,
zdaj boš v grobu mirno spala.

V 57. letu starosti nas je prezgodaj zapustila draga mama in sestra

ANICA ŠIMC
rojena Butalje
iz Velikega Orehka 23

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nam izrekli sožalje in darovali cvetje. Posebna zahvala velja sosedom Klobučarjevem in Ravnikovim ter gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žaluoči: sin Vinko, sestre z družinami ter ostalo sorodstvo

mini market PRI KOSTANJU, Kafrle Jožica in Franci
Vesle božične praznike in srečno novo leto 1993!

TRGOVINA NA DEBEO IN DROBNO
GOSTINSKE STORITVE
ZASTOPSTVO DOMAČIH IN TUJIH FIRM
STORITVE V CESTNEM PROMETU
LOVNI TURIZEM, AGENCIJSKI POSLI
PROIZVODNJA ŽAGANEGLA LESA IN
STAVBNIH ELEMENTOV
ARANŽERSTVO IN REKLAMNE STORITVE

Zagorje 31, 63261 Lesično Tel.: (063) 785-216, 781-120
Telefax: 063/785-216

Obveščamo vas, da odkupujemo kakršenkoli okrogel les na področju celotne države Slovenije. Odkupimo vse, kar je sveže posekanega, ne glede na kolicino in ceno. Plačamo takoj oziroma v 15 dneh.

IŠČEMO: hladovino-bukve, hrasta, javorja, češnje, oreha, hruške, gabro, lipe ter topole.

ODKUPNA CENA: glede na klaso in kvaliteto od 5.000,00 do 15.000,00 SIT/m³. Odkupujemo tudi les — goli za celulozo, iverko in drva, in sicer: gabro, cer, bukova vrhovina ter ostali listavci in iglavci. Cena od 2.000 do 3.000,00 za m³. Hkrati obveščamo kmetovalec, da imamo na zalogi bogat assortiman kmetijske mehanizacije, in sicer: nove in rabljene BCS, samonakladalne prikolice, traktorske prikolice, cisterne za gnojivo, motorne žage, nove in rabljene, rezervne dele za kosišnice BCS, BCS kose po izvensezonski ceni 2.000,00 SIT. Možna blagovna menjava oken in razno pohištvo za okrogel les.

V mesecu januarju odpiramo predstavnštvo podjetja v Mirni Peči.

Pričakujemo vašo ponudbo, za katero se vam lepo in v naprej zahvaljujemo.

Želimo vam vesele božične praznike ter srečno in zdravo, uspeha polno novo leto 1993.

POT NA GORJANCE 8 NOVO MESTO

V okviru našega tradicionalnega sejma, ki bo v nedeljo, 27. 12. 1992, v prostorijah Agroservisa, Pot na Gorjance 8, bomo organizirali novoletni sejem. V okviru tega sejma pa organiziramo ob 8. urici tudi LICITACIJO naslednjih poškodovanih vozil in traktorja:

LADA 1500 C	letnik 1992	izkl. cena 150.000,00 SIT
R 4 GTL	letnik 1985	izkl. cena 100.000,00 SIT
HONDA CIVIC 1,2 GLCM	letnik 1989	izkl. cena 400.000,00 SIT
ŠKODA FAVORIT 135 L	letnik 1991	izkl. cena 100.000,00 SIT
ŠKODA FAVORIT 136 L	letnik 1991	izkl. cena 120.000,00 SIT
AUDI 80 1,6 i	letnik 1992	izkl. cena 700.000,00 SIT
KMETIJSKI TRAKTOR IMT 577 4 x 4	letnik 1985	izkl. cena 100.000,00 SIT

Novoletna razprodaja v trgovini »ARGO«
Ob potoku 8 (Gotna vas), Novo mesto

Zaradi ukinitve prodaje konfekcije vam nudimo različne artike po zelo ugodnih cenah:

otr. trenirke od 550,00 SIT dalje

žen. trenirke od 1.700,00 SIT dalje

šuškovke od 1.900,00 SIT dalje

bunde 3.700 SIT

otr. hlače 650,00 SIT dalje

moške jeans hlače 1.800,00 SIT

ženske elast. hlače 2.000,00 SIT

in še veliko drugih artiklov

Priporočamo se za obisk in vam želimo srečno in uspešno leto 1993!

ZAHVALA

V 92. letu starosti nas je zapustil naš dragi ata, dedek, pradelek, stric in svak

FRANC LUZAR
iz Dragoševcev
roj. v Gor. Brezovici pri Šentjerneju

Iskrena hvala sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za pomoč v težkih trenutkih, za darovanje cvetje, sveče in sv. maše, za izrečena ustna in pisna sožalje ter spremstvo na njegovih zadnjih poti. Lepa hvala dr. Videtiču za hišne obiske in gospodu župniku iz Radatovičev za lepo opravljen obred. Vsem, ki ste ga v življenju spoštovali in imeli radi, še enkrat iskrena hvala.

Žaluoči: vsi njegovi

B

O

Z

H

E

C

I

C

N

N

O

V

O

L

E

T

N

SALOMONOV
UGANKAR

Neverjetne nagrade

GLAVNE NAGRADE:
OSEBNI AVTOMOBIL
SPALNICA, KAMIN, PEČ ZA
CENTRALNO KURJAVO
IN SE MNOGO DRUGIH

ZAHVALA

V 66. letu nas je zapustil naš dragi soprog, oče in ded

JANKO BADOVINAC

iz Metlike, CBE 62

Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju Splošne bolnišnice Novo mesto -infekcijski oddelki, dr. Mlačku in Videtiču, vsem sosedom, sorodnikom in znancem za pomoč ter gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žaluoči: njegovi domači

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage

JOŽICE LJUBI
iz Šegove 100, Novo mesto

se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje. Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju Splošne bolnišnice Novo mesto, Zdravstvenega doma Novo mesto. Se posebej lepa hvala dr. Kresetovi in g. župniku iz Prečne za cerkveni obred.

Sestra Mimi in brat Peter v imenu vseh njenih

ZAHVALA

Trpljenja mnogo, cvetja malo,
to ti je življenje dalo...

Tiho in nenadoma je ugasnilo srce

IZIDORJU GORŠETU

iz Obrha pri Dragatušu

Zahvala velja vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, izrazili sožalje in podarili cvetje. Hvala govorniku za poslovilne besede, pevkam in duhovniku za opravljen obred.

Žaluoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Skrb, delo in trpljenje,
tvoje je bilo življenje.
Ljubil si polja, vinske gore,
smrt ločila te je od nje.

V 82. letu starosti nas je za vedno zapustil našata, starata in boter

FRANC KULOVIC
iz Podgrada 8

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče, nam kakor koli pomagali in pokojnika pospremili na njegovih zadnjih poti. Iskreno se zahvaljujemo govorniku za poslovilne besede, pevkam za petje in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žaluoči: hčerka Anica z družino in ostalo sorodstvo

tedenski koledar

Četrtek, 24. decembra - Eva
Petek, 25. decembra - Božič
Sobota, 26. decembra - Štefan
Nedelja, 27. decembra - Janez
Ponedeljek, 28. decembra - Živko
Torek, 29. decembra - David
Sreda, 30. decembra - Branimir

LUNINE MENE
24. decembra ob 1.43 - mlaj

kino

BREŽICE: 24.12. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Smrtonosni trenutek. 26. in 27.12. (ob 18. in 20. uri) ameriški triler Morilčev dnevnik. CRNOVLEJ: 26.12. (ob 16. uri) ameriška risanka Oliver in njegova družina. 28.12. (ob 18. uri in 20.15) ameriški akcijski fantazijski film Batman se vrača. 30.12. (ob 18. uri) ameriška risanka Lepotica in zver.

ameriški risani film Lepotica in zver.
KRŠKO: 26. in 27.12. (ob 18. uri) ameriška drama Rajsko poletje. 29.12. (ob 20. uri) in 30.12. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Smrtonosni orožje 3.

METLIKA: 27.12. (ob 18. in 20. uri) ameriški grozljivi film Mesečniki. 28.12. (ob 16. uri) ameriška risanka Oliver in njegova družina. 28.12. (ob 18. uri in 20.15) ameriški akcijski fantazijski film Batman se vrača. 30.12. (ob 18. uri) ameriška risanka Lepotica in zver.

NOVO MESTO: 24.12. (ob 16. in 18. uri) ameriški risani film Lepotica in zver. 24.12. (ob 20. uri) ter od 25. do 28.12. (ob 16., 18. in 20. uri) ameriška komedija Sam doma - 1. del.

SEVNICA: 25.12. (ob 19. uri) in 27.12. (ob 18. uri) ameriški film Roka, ki ziblje zibko. 26. in 27.12. (ob 10. uri) ameriška komedija Skodrana Suzi. 28.12. (ob 10. uri) in 30.12. (ob 16. uri) ameriška risanka Pepelka.

DNER, SAME in URUS po ugodnih cenah ter rabljene vseh vrst in tipov, po naročilu s priklicu, na kredit do pet let. Informacije: AGROAVTO Kranj, Gorenjska 17, ali ☎ (064)221-192, od 8. do 16. ure, sobota od 8. do 12. ure. 5289

kmetijski stroji

KMETOVALCI, POZOR! Nudimo vam TRAKTORJE UNIVERZAL, ZETOR, DEUT, TOMO VINKOVIČ, LIN-

ZAVAROVANJE PRAVNE ZAŠCITE

Pri Zavarovalnici Triglav d.d. smo vam že predstavili novosti pri avtomobilskih zavarovanjih — avtomobilsko paketno zavarovanje pa tudi prednosti, ki jih imate pri sklenitvi tega zavarovanja.

Zavarovalnica Triglav d.d. je prva na slovenskem zavarovalnem trgu uvelia novo zavarovalno vrsto: ZAVAROVANJE PRAVNE ZAŠCITE. To zavarovalno vrsto Zavarovalnica Triglav d.d. ob sklenitvi avtomobilskega paketnega zavarovanja podari brezplačno.

Pravno zaščito je možno zavarovati samo pri osebnih avtomobilih, v kratkem pa jo bo uvelia tudi za druge kategorije vozil (tovorna vozila, avtobusi itd.).

Obseg kritanja:

- stroški obrambe v kazenskih in upravno kazenskih postopkih zaradi prometne nesreče, ki je nastala z uporabo zavarovanega vozila; niso pa krite denarne kazni, izrečene v teh postopkih;
- stroške uveljavljanja odškodninskih zahtevkov na podlagi civilnega prava za škodo v zvezi s prometno nesrečo pri uporabi motornega vozila, ki je nastala zaradi telesne poškodbe, okvare zdravja ali smrti zavarovane osebe ter zaradi uničenja poškodbe ali izginutve zavarovančeve stvari, kakor tudi stroške obrambe pred zahtevki drugih oseb za povračilo škode, ki izvirajo iz uporabe zavarovanega motornega vozila.

Zavarovalnica krije:

- stroške odvetnika po odvetniški tarifi, veljavni v kraju, kjer ima odvetnik ali njegov substitut svoj sedež,
- stroške sodnega oz. upravnega postopka, ki jih mora plačati zavarovanec, in sicer: sodne oziroma upravne takse ter stroške izvedencev, prevajalcev in prič,
- v pravdinem postopku za plačilo odškodnine tudi stroške nasprotna stran, če jih mora plačati zavarovanec. Pod istimi pogoji krije zavarovalnica tudi stroške nasprotnega udeleženca v kazenskem oz. v upravno-kazenskem postopku, če ta nastopa kot subsidiarni tožilec oz. kot predlagatelj zahteve.

Zgornja meja obveznosti zavarovalnice je zavarovalna vstopna, navedena na polici, ki trenutno znaša 1.000.000,00 SIT po škodnem dogodku ne glede na število zavarovalnih primerov za ves čas trajanja zavarovanja.

Glede pomembnosti te nove zavarovalne vrste naj poudarimo tudi to, da v tujini s pravno zaščito zavarovanih preko 90% vseh zavarovancev.

Vse nadaljnje informacije vam bo lahko na vašo željo podala strokovna služba na sedežu poslovne enote, na Zagrebski 2.

ZAVAROVALNICA TRIGLAV D. D. — KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

zavarovalnica triglav d.d.
poslovna enota Novo mesto

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o.
UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Jožica Dornič, Breda Dušić-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Sveti, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Lazar, Milan Markelj (urednik Priloge), Pavel Perc in Ivan Zoran.

IZHAJA ob četrtih. Posamezna številka 70 tolarjev; naročnina za 4. trimesterje 830 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 1.660 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te vrednosti.

OGLASI: 1 cm na ekonomski oglase 1.200 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 2.400 tolarjev; za razpis, licitacije ipd. 1.400 tolarjev. Mali oglasi do deset besed 800 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 80 tolarjev.

ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefon: uredništvo in računovodstvo (068) 23-606, 24-200; ekonomski propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 23-610; mali oglasi in zahvale 24-006; telefax 24-898.

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vracamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst.

Casopisni stavek, prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p. o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

TEDENSKI KOLEDAR — KINO — SLUŽBO IŠČE — SLUŽBO DOBI — STANOVANJA — MOTORNA VOZILA — KMETIJSKI STROJI — PRODAM — KUPIM — POSEST — ŽENITNE PONUDBE — RAZNO — OBVESTILA — PREKLICI — ČESTITKE — ZAHVALE

TRAKTOR Zetor, 25 KM, v dobrem stanju, prodam. Marko Žibert, Gor. Skopice 51, Krška vas. 5293

TRAKTOR Zetor 6911, nov, hidraulični volan in kabina, prodam. ☎ (068)27-917.

TRAKTOR TV 30 ter originalne pluge in brane prodam. ☎ 70-035. 5296

TRAKTOR URUS 335, dobro ohranjen, prodam. ☎ 76-112. 5323

TRAKTOR ZETOR 4718, letnik 1978, z originalno kabino, dobro ohranjen, prodam. Jože Švalj, Dol. Brezovica 5, Šentjurje. 5324

TRAKTOR STORE 502 prodam. ☎ 27-107. 5329

TRAKTOR IMT 539 prodam. ☎ (068)50-459 in 6 m³ steklene volne prodam. ☎ 25-883. 5363

TRAKTOR JOHEN derec, letnik 1962, 4 cilindri, brezhiben, prodam. Možna delna menjava za govejo živilo. ☎ (068)69-405. 5364

TRAKTOR UNIVERZAL 550 DTC, star 3 leta, ugodno prodam. ☎ (068)87-609. 5365

KOSILNICO BCS, bencin - petrolej, sirine 127 cm, prodam. ☎ 86-185. 5382

kupim

ODKUPUJEMO kože vseh vrst. Rojeli. Rdeči Kal, Dobroči. 5282

Kupimo vse vrste suhega lesa.

razen smreke, jelke in bora, debeline 8 cm.

Tel. (061) 223-439

od 8. do 15. ure.

motorna vozila

ZADNJI MOST za Mercedes 12 - 17 prodam. ☎ (063)731-016. 5284

FIAT 126 P, letnik 1980, prodam. ☎ (068)59-095. 5292

JUGO 45 A ali 55 A kupim. ☎ 64-334. 5303

KADETT 1.3, letnik 1989, prodam. Jože Jordan, Grajska c. 27, Kostanjevica. 5306

XM 21, letnik 91/9, prodam za 33.000 DEM (možna zamjenjava). ☎ (068)24-620.

GOLF, letnik 1979, po delih prodam. ☎ 49-374. 5314

R 4 GTL, 8/88, prodam. ☎ 47-392. 5314

LADO 1200, letnik 1986, in karoserijo za R 4 prodam. ☎ 76-220. 5319

Z 750, letnik 1984, prodam. Mali Lipovec 8, Dvor. 5320

OPEL VECTRO 1.6 GLS, 2/91, prvi lastnik, temno rdeče barve, prevoženih 44.000 km, ugodno prodam ali menjam za manjši avto. Informacije ob delavnikih dopoldan na ☎ (061)343-088, popoldne (068)25-800. 5326

AUDI 100, letnik 1986, zelo lepo ohranjen, in kombi 850, letnik 1985, obnovljen, registriran za celo leto, prodam. ☎ (068)50-123. 5331

LADO SAMARO, letnik 1990, 1300 S, 5 vrat, 5 prestav, prodam za 7.900 DEM. ☎ (068)22-149. 5332

LADO KARAVAN, letnik 1988, prodam. ☎ (068)75-774. 5339

JUGO 45 A, letnik 1987, in Z 750, letnik 1982, ugodno prodam. ☎ 76-087. 5340

PO UGODNI CENI prodam Z 750, letnik 1981. ☎ 27-841. 5345

KOMBI C 25 D, furgon, letnik 1990, prodam. ☎ (068)28-008. 5347

Z 101, letnik 1991, prodam. ☎ 27-390. 5349

MZ ETZ 250, letnik 1983, neg, ugodno prodam. Udovč, Črmošnjice 55, Stopice. 5351

Z 750, letnik 1984, prodam. ☎ 27-434. 5352

R 4, 5/91, prodam. Šimc, Pristava 6, Novo mesto. 5354

JUGO 45, letnik 1989, prodam. ☎ (0608)32-182. 5357

LADO RIVO 1300, 9/87, prodam. ☎ 28-831, popoldne. 5367

GOLF D, letnik 1989, prodam. ☎ 20-340. 5370

PO UGODNI CENI prodam Z 750, letnik 1981. ☎ 27-841. 5345

KOMBI C 25 D, furgon, letnik 1990, prodam. ☎ (068)28-008. 5347

Z 101, letnik 1991, prodam. ☎ 27-390. 5349

OPEL KADETT, limuzina, 10/89, 30.000 km, kovinske barve, brezhiben, prodam. Informacije na ☎ (068)51-173, Stremec. 5350

MZ ETZ 250, letnik 1983, neg, ugodno prodam. Udovč, Črmošnjice 55, Stopice. 5351

Z 750, letnik 1984, prodam. ☎ 27-434. 5352

R 4, 5/91, prodam. Šimc, Pristava 6, Novo mesto. 5354

JUGO 45, letnik 1989, prodam. ☎ (0608)32-182. 5357

LADO RIVO 1300, 9/87, prodam. ☎ 28-831, popoldne. 5367

GOLF D, letnik 1989, prodam. ☎ 20-340. 5370

PO UGODNI CENI prodam Z 750, letnik 1981. ☎ 27-841. 5345

KOMBI C

Ljubljanska 27, NOVO MESTO

(Javna skladisca)

- prodaja vozil Fiat, VW, Renault, Opel, Ford
- gotovinski odkupi rabljenih vozil
- posrednika prodaja po vaši ceni

Tel. (068) 26-010

Vesel božič in srečno novo leto 1993!

TV - VIDEO SERVIS PLANKAR

Pod Trško goro 44
tel./fax.: (068) 25-918

Poleg servisiranja vseh vrst TV-VIDEO aparativov vam omogočamo nakup aparativov SELECO ORION. Prodaja na obroke!

Vesel božič in srečno novo leto 1993!

BOGAT VEČERNI ZABAVNI PROGRAM NA OTOČCU

Otočec je od 18. decembra dalje bogatejši še za eno ponudbo. Hkrati z igralnico v hotelu Garni je bila odprta izredno prijetna restavracija, ki prav vsak večer v tednu nudi bogat zabavni show program. Od 20. ure dalje lahko poslušamo prijetno plesno glasbo 60. in 70. let. Posebno presenečenje in doživetje pa je vsakokraten nastop ruskih artistov z izvrstnim show in erotičnim programom. Če želite pred in po novem letu preživeti zabaven večer, se odločite za novo restavracijo. V soboto, 26. decembra, bo gost večera pevec Alberto Gregorč.

posest

VEČ LEPIH sončnih parcel zelo ugodno prodam. Ivan Erjavec, Brezje 8, Senovo. 5281

GRADBENO PARCELO v Strazi, z dokumentacijo, prodam. 84-790. 5282

NJIVO, 30 a, v Metliki prodam. Šifra: »UGODNO« 5287

NJIVO, 40 a, nasproti kampa Otočec, levi breg Krke, prodam. (068) 85-040. 5288

VRSTNO HIŠO v Novem mestu, na mirnem kraju, prodam. (061) 783-344. 5297

STARO HIŠO z vrtom v Sevnici, 70 m² stanovanjskih površin, klet, podstropje, na parceli 700 m², prodam. Cena 30.000 DEM. Vidic, (068) 82-119, popolne. 5304

PARCEO, 55 arov, na Vinjem vrhu prodam. Možnost gradnje vikenda, ali zamenjan za parcelo v dolini. Avgust Pulej, Krožna pot 5, Otočec. 5308

VINOGRAD v Podbočju na Dolenjskem prodam. Cena po dogovoru. (064) 216-029. 5312

V SEMIČU prodam gradbeno parcelo z vso urejeno dokumentacijo, možnost obročnega plačila. V račun vzamem tudi avto. (068) 50-123. 5330

NA LEPI SONČNI LEGI v Velikih Laščah prodamo novo enodružinsko hišo, cca 150 m², na parceli 1100 m². (061) 157-314. 5333NA KOMPOLJAH PRI SEVNICI prodamo nedokončano stanovanjsko hišo z garažo, na parceli 1300 m², s poslovnim prostorom (trgovino). (061) 157-314. 5334NA GORNJEM VRHU ugodno prodamo stanovanjsko hišo, 80 m², na parceli 750 m². (061) 158-061. 5335V SODRAŽICI ugodno prodamo lepo urejeno stanovanjsko hišo, na parceli cca 500 m², primerno za vikend. (061) 158-061. 5336V SMARJU SAPU prodamo dvoetažno enodružinsko hišo, cca 150 m², na parceli 500 m², z delavnico. (061) 157-314. 5337

VVASIJAGODNIK, zgradom Hmejnik, ugodno prodamo 44 a zemlje. Na parceli stoji stara hiša za nadomestno gradnjo. (061) 157-314. 5338

HIŠO DVOJČEK v Smolenji vasi prodam. 27-841. 5342

VSELJIVO dvostanovanjsko hišo v Sevnici, primerno za stanovanje in razne dejavnosti, ugodno prodam. (061) 214-791, (061) 312-351. 5343

5343

HIŠO z dvema lokloma in gospodarskim poslopjem v Mokronogu prodam. Setina, Kraji, (064) 323-872. 5344

ZIDANJE IN VINOGRAD pri Semiču ugodno prodam. (061) 225-218. 5345

V OKOLICI Šentjerne prodam gradbeno parcelo. Informacije: Roman Lešnjak, Dobravica 11, Šentjernej. 5360

STANOVANJSKO HIŠO na Obrežju 7 d, Šentjerne prodam gradbeno parcelo. Informacije: Roman Lešnjak, Dobravica 11, Šentjernej. 5360

5376

službo dobi

ZASTOPSTVO MEDNARODNEGA PODJETJA išče za predstavitevno prodajo prvovrstnih uvoženih artiklov resni in ambiciozni agente za področje Slovenije. Nudimo lep zasluzek in možnost napredovanja! Informacije od 7. do 9. ure na (068) 26-711. 5348

VEČ TRGOVSKIH POTNIKOV za sindikalno prodajo tekstila po podjetjih zapisimo. (068) 62-628, Robert. 5349

PRIJETNO in prijazno dekle dolelo v gostinstvu. (068) 48-303, dopoldne. 5377

IŠČEM akviziterja za prodajo oblačil. (068) 85-392. 5295

prodam

PRODAM prasiča 170 kg, Železnik. Male Brusnice 10. 5281

SPALNICO, dobro ohranjeno, z dvema nognjima, prodam. 85-661. 5282

DVE SIVI KRAVI prodam. Ena breja dva meseca, druga sedem mesecov. 57-395. 5283

GABROVA, hrastova ali brezova drava prodam. (068) 52-987. 5286

Novo peč za centralno ogrevanje ITPP Ribnica (35.000 ccl) prodam za 10% ceneje kot v trgovini. Tel. 21-623. 5287

PRAŠICA, do 140 kg prodam. (068) 65-694. 5290

PRAŠICE, 140 kg, domače reje, prodam. (068) 73-337. 5291

DVOREDNI PLETILNI stroj EM-PISAL KNITMASTER na kartice, s krojilcem in električnim motorjem, prodam. (066) 51-342. 5298

VZMETNO KLADIVO ugodno prodam. (061) 738-619. 5301

TRAJNO ŽARECO peč, dobro ohranjeno, prodam. (068) 56-029. 5302

BTW GRUNDIG, ekran 48, ugodno prodam. (068) 23-027. 5309

POCENI PRODAM spalnico, kavč, polkavč, dva fotela, tri stole, dve mizzi, jogi blazino, štedilnik Kekec, plinsko peč, blazino itd. (068) 25-937. 5311

GATER ŽAGO in bomag prodam. Jože Ulečnik, Zagaj 32, Bistrica ob Sotli, (063) 784-124. 5313

NEMŠKE malo rabljene oljne gorilice in gorilce cca 80.000 kkal ugodno prodam. (068) 25-827. 5315

PRAŠICA, 120 kg, prodam. Jeraltič, Šmarje 26, Šentjernej. 5317

VEČJO KOLICINO rdečega vina - cviček in belega prodam. (0608) 32-106. 5318

NOV HLADILNI stabilni bazen za mleko, 200 l, prodam. Cena ugodna. (061) 621-031. 5321

HIDROFOR, 130 l, komplet z vso opremo, skoraj nov, prodam. (068) 43-790. 5322

NERJAVEČ KOMBINIRAN vzdijljiv štedilnik (drva, elektrika, plin) prodam. (068) 25-202, zvečer. 5325

COMODOR 64, malo rabljen, ugodno prodam. (0608) 82-987. 5327

SENO prodam. Plantan, Rumanj vas, (068) 85-458. 5346

KOMPLETNO LINIJO za proizvodnjo valovitih cementnih strešnikov, v obratovanju, vključno z delom prodam. (068) 41-174. 5353

RAČUNALNIK PC 286/16 prodam. (068) 42-492, zvečer. 5355

DALJINSKO VODENI avtomobil, originalni japonski, tamia hot shot I. wd, komplet in rezervne dele, prodam za 300 DEM. (068) 25-941, od 17. do 19. ure. 5359

DRVA, dve zimski gumi za Z 750 in žganje prodam. (068) 87-554. 5361

PRAŠICE, 100 - 130 kg, zakol, prodam. Draženci 65, Hajdina, Ptuj, (062) 708-088, zvečer. 5362

STARE RAZGLEDNICE, pisma in dopisnice, tudi večje količine, odkupujem. (068) 63-111. 5366

DVA TELIČKA, stara en teden in tri tedne, prodam. Franc Mali, Krka 16 a, (068) 27-814. 5369

PRAŠICA, težkega 130 kg, in tri telice prodam. Mirko Verbič, K Roku 72, Novo mesto. 5371

PRAŠICA, težkega 140 kg, krmiljenega z domačo krmno, prodam. (068) 42-872. 5372

PRALNI STROJ GORENJE, star 12 let, štiri zimske gume 165 x 13, forgarz soler, avtomatski čok, alternator za R 18, prodam. Informacije na (068) 23-636. Cene zelo ugodne. 5378

ZIDANO GARAŽO, 16 m², (možen skladnični prostor), v centru Brežic, prodam. (061) 349-039, po 16. uri. 5312

5380

60 KOM betonskih rešetk, dolžine 3,35 m, in 4 prasiče, težke okoli 50 kg, prodam. (068) 85-017. 5381

1 M3 hrastovih plohn in desk prodam. (068) 45-616. 5385

razno

EMAJLIRANJE KOPALNIH KADI uvoženim materialom. Garancija dve leti. Možnost plačila na dva čeka. (064) 66-052. 5114

TELSAT D.O.O., CPB 13, Brezovica. UGODNO! Na zalogi več sistemov stereo satelitskih anten. (0608) 70-465, 70-273, od 9. do 16. ure. 5244

ZELO UGODNO - grosistična trgovina vam ponuja veliko izbiro poluproizvodov, pajkic, bodujev, trenirk, najlon, ženskih oblik... (0608) 63-201. 5329

V VATVI VASI oddam v najem prostor za trgovino, 80 m². (068) 84-833. 5341

VRHUNSKE SATELITSKE ANTENE že za 599 DEM. Elus elektronika. (064) 24-454. 5356

LESENTE STEBRICKE za ograje stružim. (068) 58-555. 5374

KINOLOŠKO DRUŠTVO MIRNA VABI na redno letno skupščino. Ljubitelji psov in član KD Mira, prisrečno vabljenci 8. januarja 1993 ob 18. uri v gostišče Vojnovič - Slovenska vas. 5375

AKVIZITERJE za prodajo na terenu potrebujemo. (068) 24-577, dopoldne. 5383

REDNO ALI HONORARNO zapošlimo simpatična dekleta za delo za sancom. (068) 22-366 ali osebno v pizzeriji San Sebastian, Prešernov trg 14, Novo mesto. 5384

5385

STANOVANJE oddam samcem ali zakoncem brez otrok. Plačilo vnaprej. Trifun Milanković, Pot na Gorjance 19, Novo mesto. 5368

STANOVANJE, 31,70 m², Nad mlini 21, prodam. (068) 24-675. 5379

5386

5387

5388

5389

5390

5391

5392

5393

5394

5395

5396

5397

5398

5399

5400

5401

5402

5403

5404

5405

5406

5407

5408

5409

5410

5411

5412

5413

5414

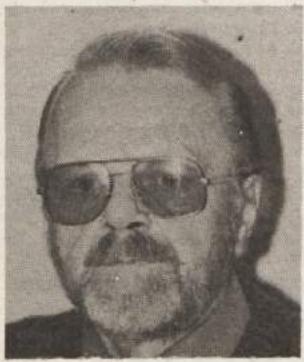
5415

5416

5417

portret tega tedna

Ivan Zoran

Ko se upokoji novinar, svet storji še naprej, z vsemi svojimi dobrimi in slabimi stranmi in dilemami, a je vendarie za spoznanje tišji, za spoznanje bolj nem. Kajti eno uho je manj, ki bi mu s pravo pozornostjo prisluhnilo, in eno pero manj, ki bi znalo dojeti drugim prav izraziti in tolmačiti.

Ko se upokoji novinar, kot je Ivan Zoran, to prav gotovo velja. A vendarie ne čisto povsem. Pa ne zato, ker bi bil kolega Ivan slab novinar, pač pa zato, ker človek, ki ga pozna, skorajda ne verjame, da bo s svojo široko razpredeno novinarsko dejavnostjo prekinil kar tako, naenkrat, kot bi vzel škarje in prezal celotno mrežo številnih službenih, polosebnih in osebnih nitk, ki jih je v času svojega službovanja pri Dolenjskem listu z številnimi ljudmi in ustanovami v tej pokrajini spredel. Zlasti pa ne, ker je tudi širi javnosti znano, da Ivan vesta čas ni bil samo novinar, vpet v ta neizprosniti ritem mlajive tedenske aktualnosti, ampak je znala in še zna njegove besede zazveneti tudi čisto drugače, tja v neslutene daljave, kjer jo Pegazova krila rešujejo usode časnikarske mlajivosti. Skratka, v pokoju odhaja Ivan Zoran, novinar, urednik kulturne strani v Dolenjskem listu, nam in širi javnosti pa ostaja Ivan kulturnik in priznani dolenjski pesnik.

Ko je prišel 18. oktobra 1960 v službo k Dolenjskemu listu, je imel za sabo že nekaj izkušenj. Njegove prve objave, resa predvsem literarnih začetkov, so izšle v gimnazijskih glasilih Brstje in Stezice. Pri Dolenjskem listu je po prvi

T. JAKŠE

nalogi, urejanju arhiva, knonal postal "deklica za vse", kar so tiste čase maloštevilni novinarji pri Dolenjskem listu bili. V novinarstvu je ubiral tako imenovano "dolgo pot", tlakovano s številnimi lepimi in gremkimi izkušnjami, pot, na katero kot edino zveličavno še vedno prisegajo v mnogih zahodnih deželah. Ta pot ga je vodila do urednika trebarijske in novomeških strani, kulture in kriminala - kako je to združljivo, je za današnje pojme skoraj nepojmljivo - dokler ni ostal samo urednik kulture, kar je že samo po sebi dovolj zahtevna naloga. Da je delo dobro opravljal, dokazujeta Trdinova nagrada in novinarska nagrada iz sklada Toneta Tomšiča.

Delo pri Dolenjskem listu je bilo za Ivana le uvod v mnoge druge naloge in zadolžitve. "Službeno, po novinarski plati, sem prišel na marsikatero sejo ali sestanek, a ko so določali, kdo bo v kakem odboru ali komisiji, so hitro pokazali name. Tako se je teh zadolžitev s časom nabralo kar lepo število," se spominja tistih časov Ivan. No, nekaj od teh je vodilo tudi k ciljem, ki si jih je sam zastavljal: spraviti k življenju dolenjsko literarno revijo in oživiti Dolenjsko založbo. Oboje je uspelo. V trebarijski Samorastiški besedi je bil član uredniškega odbora, veliko zaslug pa ima tudi za ponovno oživitev Dolenjske založbe, ki je bila najprej pri Dolenjskem listu, nato pri Dolenjskem muzeju, zdaj pa je pristala v Tiskarni Novo mesto. Tam je bil nekaj časa urednik literarne zbirke Siga.

Ivan je že pred poldrugim desetletjem izdal prvo samostojno pesniško zbirko, kateri sta sledili še dve. Že nekaj časa je tudi član Društva slovenskih pisateljev, odkar je umrl pesnik Severin Šali, je poleg križevnika Jožeta Dularja z našega konca edini. Upamo, da bo imel časa za udejanjanje te vloge zdaj, ko odhaja v pokoj, dovolj, zato pričakujemo, da ga bomo na naših kulturnih straneh, pa naj bo v tej ali oni vlogi, še srečevali.

T. JAKŠE

Na Otočcu odprli igralnico

Novogoriški Hit in novomeška Krka sta solastnika edine igralnice na Dolenjskem — Igralništvo del

OTOČEC — Prejšnji petek, 18. decembra, so v Garni hotelu na Otočcu odprli igralnico. Gre za skupno naložbo novogoriškega Hita in novomeške Krke, vredno 3 milijone nemških mark.

Otoška igralnica sodi v višji razred, v njej je 60 sodobnih igralnih avtomatov z različnimi igrami v 8 igralnih miz, od tega 4 ameriške rulete. Igralni avtomati, trdijo v Hitu, so programirani tako, da nudijo gostom obilo zabave za sorazmerno malo denarja, saj vracajo igralcu povprečno 95 odst. denarja, ki ga vloži v igro. V Hitu, kjer imajo z igralništvom obilo izkušenj in poslovne uspeha, pričakujejo, da bo igralnica na Otočcu obiskalo med 70 in 100 gostov na dan, od tega jih naj bi bilo 40 odst. iz tujine, vstop pa je dovoljen tudi slovenskim državljanom. Poleg iger na srečo bo vsak dan tekkel zabavni program, glasba, nastopilo bodo plesne skupine, priravljati bodo razne revije in podobno.

Pričakujejo, da bo igralnica, ki naj bi močno popestrila turistično ponudbo Dolenjske, ustvarila 200 do 250 tisoč nemških mark prometa na mesec. Sedaj je v igralnici zaposlenih okoli 30 ljudi, od tega je že sedaj več kot pol domaćinov, medtem ko so krupejci iz Novo Gorice. Vendari tudi za tak poleg že šolajo domače ljudi in vse, ki bodo zadostili strogim merilom, bodo zaposlili. Največ bi v tej igralnici lahko imelo zaposlitve 45 ljudi.

Novogoriški Hit je mlado, a zelo uspešno podjetje. Od 300 zaposlenih pred 10 leti je število zaposlenih danes naraslo na 900. Hit je med šestimi najuspešnejšimi slovenskimi podjetji in najuspešnejše turistično. Igralništvo je po obsegu in zaslužku najpomembnejša dejavnost Hita. Lani so s svojimi igralnicami v Novi Gorici, Kranjski Gori, Tolminu in Rogaski Slatini, ki so imele več kot 800.000 obiskovalcev, zaslužili okoli 90 milijonov nemških mark, kar je skoraj 70 odst. celotnega dohodka vseh slovenskih igralnic. Letos računajo

SKAVTSKA SKUPINA STEG "PANDA", Črnomelj

LogiCom
računalništvo & marketing
tel/fax (068) 22552

Andrea Virc, Ilke Vaščetovec 15, Novo mesto

SAMSUNG

NOVI TV MODELI

CX—5013 T — 51 cm, teletext, euro AV... **660 DEM**
CX—5325 W — 55 cm, teletext, raven ekran, top tekst... **880 DEM**
CX—5913 W(T) — 63 cm, teletext, top text, raven ekran, super VHS priključek... **1290 DEM**

Vsi artiki so attestirani v EEGS in posebej v SLO. Enoletna garancija in zagotovljen servis 7 let.

Vse inf. **SAMSUNG EURO 2000**

Brežice
B. Milavec 73
tel. (0608) 61-936

Ljubljana
Zaloška 34
tel. (061) 443-342

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1993!

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«!

Semafor v Ločni bo — Asfalt med Zburami in Laknicami leta 1993? — Položnica za mrlja — Jezni sosedje diskha v Črnomlju in Škocjanu — V Krki ni vse lepo?

Četrtekovo dežurstvo se je pričelo s ploho očitkom A. Pavlenca iz Novega mesta na račun po njegovem neupravičenega »obdelovanja« novomeškega župana v DL s strani ta dan dežurne novinarke. Nemalokrat slíšimo, da bi bilo treba podobno obdelaniti še več o nojgovem delu. Okusi so različni, hvala bogu!

Bralko S. iz Črmošnjic je zanimalo, kdaj bo spet delal semafor v Ločni. Direktor Cestnega podjetja Novo mesto, Franc Gole, je povedal, da popravilo semaforja, v katerega se je pred časom zatekel avtomobilist, traja toliko časa, ker takšnih ni več. Sedaj že postavljajo novega in če ne bo prišlo vmes kaj nepredvidenega, naj bi promet v tem križišču že pred božičnimi prazniki spet urejal semafor.

Gole je tudi povedal, da bi že asfaltali cesto med Zburami in Laknicami, če bi le kaj kazalo, da bo delo plačano. Plačilo za asfaltiranje dela te ceste, izvedeno pri dobrom letom, so dobili še pred kratkim. Odsek naj bi šel v republiški plan za leto 1993 — vanj Cestno

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralcem. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokačite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.

podjetje nima vpogleda — če bodo naši poslanci v republiškem parlamentu dovolj aktivni, tudi zaradi pritska ljudi, da bodo to izborili.

V imenu sosedov črnomaljskega dolske Alfa, ki jih je užalila bodica v rubriki Črnomaljski drobir, je klicala S. K. »Nismo tako poceni, da bi nas kupili z letno karto, in ne tako podli, da bi si pravice kupovali,« je gospa S. K. komentirala nasvet »nekaterih someščanov.« Je pa s črnomaljsko Alfo res hid. Sosedje, ki jih do sedaj nihče ni vprašal, ali so za sosedstvo z diskom, so se na občini že pred dobrim mesecem pritožili zaradi hrupa, ki ga ta povzroča tja do tretje ure zjutraj in dlje, a odziva ni. Hrup je še naprej, poleg tega pa prihaja še do poškodb avtomobilov v okolici in kraj npr. brisalcev z njih. Tega ni bilo, dokler niso bili disk.

Oglasili so se Kumpovi, lastniki bistroja Nina v Bršljinu, o katerem je klicatelj prejšnji teden trdil, da je hrup dolgo in noč, okrog njega pa je večkrat vse zaparkirano. Trdijo, da »Nina« zaklepala vrata v skladu z dovoljenjem ob 22.30 in da ne vedo, koga bi morebitno hrup v lokalnu sploh lahko motil. Zapravljano je vse, kar je v tem delu.

M. G. iz Metlike zanimalo, ali so res dolžni plačevati davke tudi pokojnici. V njihovo hišo je nedavno prišla položnica za plačilo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na ime pred potimi leti umrlega gospoda. Zemljišče pa je že dobro leto uradno last povsem tujeva cloveka.

F. O. iz Žužemberka in njenih 12 sosedov v ulici Vrti je zahtevalo jasen odgovor, zakaj je njihova ulica v središču Žužemberka še vedno brez asfalta, ki ga imajo vse druge, tudi stepe. Predsednik sveta krajevne skupnosti Franc Škufer odgovarja, da je bilo asfaltiranje predvideno že pred osmimi leti, a se stanovalci v njej niso mogli dogovoriti zanj. Zdaj je asfaltiranje v Vrtil predvi-

deno za leto 1993, takoj zatem ko bodo položene cevi za žužemberško kanalizacijo.

Anton Mušič iz Metlike pa metliškim občinjam, ki se že dlje prepričajo, kdaj naj Metlika praznijo občinski prazniki, predlaga dva datumata: dan, ko je eden znanih metliških mož šel k beli gardi, ali tistega, ko so klerofašisti možki spravljali na Rab. Rekelje je, da starejši ljudje v Metliki prav dobro vedo, komu gre v nos in zakaj dosedanjemu datumu praznika.

J. P. iz Črnomlja je poklical iz ogorenja, ker so 27. novembra okrog tretje ure popoldne imeli potniki z vlaka možnost videti, kako sta na železniški postaji v Semiču na splošno zgražanje dva policista (Cesarec, Majdič) spravljala z batinami v avto pijačanki, ki ga niti noge niso dobro držale, kaj šele da bi se upiral ali kaj podobnega. J. P. je prepričan, da se prelahko pride do umorja.

A. S. je poklical v imenu izmene v mešalnici v Krkinem sektorju za proizvodnjo surovin, če bi bilo prav, da poleg lepih slik javnosti pokažemo tudi tisto, kar v Krki ni lepo. Govoril je o slabih delovnih razmerah v tem delu Krke. Direktor sektorja mag. Milan Bezug je povedal, da so ravno začeli z veliko rekonstrukcijo proizvodnje v tem delu Krke, vredno 13 milijonov mark, na račun katerih se bodo izboljšali tudi delovni pogoj. Vsekakor pa gre za proizvodnjo surovin, ki se nikoli ne bo mogla primerjati s finalno, kar se navsezadnje delavcem pozna pri dopustu, dodatnih k plači ipd.

M. H. iz Škocjanja pa lastnika diskha Camperi sprašuje, ali je prevod imena lokalna javna hiša. Misli, da je tak lokal, ki na veliko reklamira erotik »šove«, smrta za Škocjan. »Saj so tudi druge diskhe klubi, a ne taki. Naj ga lastnik kar tja preseli, kjer so mu zanj izdali dovoljenje, ne pa da prinaša slab glas Škocjanu!« se je hudovala M. H.

Z. L.-D.

deno za leto 1993, takoj zatem ko bodo položene cevi za žužemberško kanalizacijo.

discoteca kosov hram
Gornje Štrpce
Delovni čas:
sreda, četrtek, petek, sobota,
nedelja
od 20.00 — 03.00
petek, 25. 12. 1992
TOMISLAV IVČIĆ

KONCERTA V KULTURNEM KLUBU

ČRНОМЕЛJ — V Mladinskem kulturnem klubu Bele krajine v Črnomlju bo petek, 25. 12. 1992, ob 21. uri koncert Tomaža Pengova, na katerem bo pevec predstavil svojo novo CD ploščo. Naslednjega dne, v soboto, 26. 12., pa bo v istih prostorih koncert domača skupine No name. Sponzor obe prireditve je Protronix.

J. P. iz Črnomlja je poklical iz ogorenja, ker so 27. novembra okrog tretje ure popoldne imeli potniki z vlaka možnost videti, kako sta na železniški postaji v Semiču na splošno zgražanje dva policista (Cesarec, Majdič) spravljala z batinami v avto pijačanki, ki ga niti noge niso dobro držale, kaj šele da bi se upiral ali kaj podobnega. J. P. je prepričan, da se prelahko pride do umorja.

N. L. — Delavci so izgubili že izbrevajo. Zasebno delodajalec jih bo lahko vrgel na cesto, kadar koli se mu bo vzljubilo. Že danes niso redki primeri, ko zasebniški delavci, ne poskrbijo za socialno varnost delavcev, ko kar vamo hoče zdaj peščica ljudi legalno ukraсти.

P. R. — Prav ima, mu je v mislih

PRVI TRIJE ZA MIZO — Takole so s prvimi vlogami na ameriški ruleti odprli igralnico na Otočcu (od leve) minister za turizem Janez Sirše, direktor novomeške Krke Miloš Kovačič in direktor novogoriškega Hita Danilo Kovačič. (Foto: A. B.)

V TREBNJEM SE NAČRTNO LOTEVAJO TURIZMA

TREBNJE — Trebanjci so se odločili, da bo ena prednostnih panog, ki jih bodo spodbudili, turizem. V letošnjem letu so zanj namenili milijon tolarjev. Zavedajo pa se, da se morajo dela na področju turizma lotiti načrtno. Osnutek programa razvoja turizma, ki gova v jeseni pripravili v Trebnjem, so poslali vsem krajevnim

skupnostim, turističnim društvom, sekociji za gostinstvo pri obrtnem združenju in podjetju Vita in Interflash. Dobili so le štiri odgovore oz. mnenja. Vsebinskih pripomb ni bilo, nekateri so le predlagali, da je za razvoj turizma potrebna turistična agencija oz. njej podobna oblika organizacije. Osnutek programa razvoja turizma nakazuje le smernice, zato so se v Trebnjem odločili, da bodo na področju turizma poskušali vsako leto narediti en korak naprej.

Kaj je na sliki?
3.000 SIT ZA PRAVILEN ODGOVOR — Dobila jih bo Marija Kačičnik, Kvedrova 8, p. Sevnica, ki je na dopisnico pravilno zapisala, da je bila prejšnji teden na tem mestu slika »leva na balkonu pred sevnškim gradom«. Kupon z izpolnjenimi podatki o današnjih ugankih prilepite na dopisnico in pošljite na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, Novo mesto. Lahko pa kupon vrzte tudi v na